

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.1.2004
KOM(2004) 29 endelig

**BERETNING FRA KOMMISSIONEN
TIL DET EUROPÆISKE RÅDS FORÅRSMØDE**

GENNEMFØRELSE AF LISSABON-STRATEGIEN

REFORMER FOR DEN UDVIDEDE EUROPÆISKE UNION

SAMMENDRAG

Den Europæiske Union har i fire år været i færd med at gennemføre Lissabon-strategien, som har givet anledning til helt klare fremskridt, og på den måde indledt den overgangsperiode, der kræves for at kunne udvikle en videnbaseret, jobskabende økonomi, der er konkurrencedygtig og karakteriseret af vækst, beskæftigelse, social samhørighed og hensyntagen til miljøet.

Denne fjerde beretning gør status over det fremskridt, der er opnået siden 2000. Den opfordrer Det Europæiske Råd til at udnytte de muligheder, der opstår ved det begyndende økonomiske opsving og den kommende udvidelse, og til at sætte det nødvendige skub i den videre gennemførelse af Lissabon-strategien.

Fremskridt, der er opnået

Analysen af de fremskridt, der er opnået af Den Europæiske Union og medlemsstaterne bygger på rapporterne om gennemførelsen af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og retningslinjerne for beskæftigelsen, såvel som de strukturindikatorer, der er foreslået af Kommission og godkendt af Rådet.

Analysen fokuserer især på behovet for en energisk gennemførelse af reformer på forskellige områder gennem integrerede strategier. En utilstrækkelig gennemførelse af Lissabon-strategien kan skabe betydelige nettoomkostninger for Europa i form af forringet vækst, forsinkede forbedringer af beskæftigelsesniveauet og et stadig større misforhold i forhold til nogle af vore store industripartnere på områder som uddannelse og F&U.

Undersøgelser og simulationsberegninger, som Kommission har udført, er kommet til den konklusion, at samtidige og integrerede reformer vil medføre en stigning i Den Europæiske Unions BNP-vækstpotentiale i størrelsesordenen 0,5-0,75 % over de kommende 5 til 10 år.

Bortset fra fremskridt på nogle områder, understreges det **klart i beretningen, at foranstaltninger på europæisk plan kun er en del af løsningen med hensyn til at bringe Lissabon-strategien på rette spor; der skal stadigvæk udarbejdes en række reformer og foretages mange investeringer, hvilket falder ind under medlemsstaternes ansvarsområde.**

Der er faktisk på nogle områder betydelige problemer, der blokerer for den samlede strategi og forhindrer en tilbagevenden til en stærk vækst. Dertil kommer, at de vigtigste forsinkelser er blevet udpeget på tre strategiske områder, der er væsentlige for væksten, nemlig viden og net, konkurrenceevnen for industri- og tjenesteydelsessektorerne samt aktiv aldring.

Prioriterede områder for 2004

På baggrund af, at så mange tiltag mangler at blive gennemført, **skal medlemsstaterne nu engagere sig mere energisk i gennemførelsen af de reformer**, der blev udpeget på Det Europæiske Råds møde i Lissabon. I overensstemmelse hermed foreslår Kommissionen, samtidig med at den understreger behovet for hurtig handling, at Det Europæiske Råd træffer de nødvendige beslutninger på følgende tre højt prioriterede områder:

- **Forbedringer af investeringerne i net og viden** ved at gennemføre ”vækstinitiativet”, samtidig med at niveauet og kvaliteten af investeringerne inden for forskning, almen uddannelse og erhvervsuddannelse gives højere prioritet.
- **Styrkelse af de europæiske virksomheders konkurrenceevne** gennem en bedre lovgivning især for industrisektoren og ved vedtagelse både af forslaget om rammedirektivet om tjenesteydelser og forslaget til handlingsplanen for miljøteknologi.
- Samt **fremme af aktiv aldring** ved at tilskynde ældre arbejdstagere til at blive i arbejdsstyrken og ved at modernisere uddannelsessystemerne med hensyn til livslang læring, arbejdets tilrettelæggelse, forebyggelse af sundhedsrisici samt sundhedsplejeordningerne.

Forberedelse af midtvejsevalueringen i 2005

Kommission opfordrer også Det Europæiske Råd til at fastlægge rammen og metoden i forbindelse med **forberedelsen af midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien i 2005**. Denne evaluering skal hovedsageligt fokusere på gennemførelsen og især bygge på de kommende finansieringsoverslag for tiden efter 2006.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Sammendrag.....	2
1. Udnytte mulighederne for fremskridt.....	5
1.1. Udnyttelse af det nuværende økonomiske opsving.....	5
1.2. Fordelene ved den dynamiske udvikling med hensyn til udvidelsen skal også udnyttes	5
2. Analyse af de fremskridt, der er gjort i retning af Lissabon-målsætningerne.....	6
2.1. De offentlige finanser skal være sunde	7
2.2. Beskæftigelsen og produktiviteten er fortsat utilstrækkelig for væksten.....	8
2.2.1. Beskæftigelsens bidrag er fortsat begrænset.....	9
2.2.2. Produktiviteten er fortsat utilstrækkelig.....	10
2.3. Svaghederne ved det indre marked og vores konkurrenceevne	13
2.4. En vækst, der stadigvæk ikke er bæredygtig nok.....	15
2.4.1. Styrke den sociale samhørighed.....	15
2.4.2. Større hensyntagen til miljøet	16
2.4.3. Den begrænsede gennemførelse af strategien om bæredygtig udvikling.....	17
2.5. Status over de opnåede fremskridt	18
3. Prioriterede områder for 2004: fokus på investeringer, konkurrenceevne og beskæftigelse	19
3.1. Holde dampen oppe i forbindelse med de påbegyndte reformer	19
3.2. Øgede investeringerne for at støtte væksten	20
3.3. Styrke konkurrenceevnen i en bæredygtig økonomi.....	23
3.4. Sætte fokus på reformer, der tager sigte på en aktiv aldring.....	26
4. Forberedelse af midtvejsevaluering i 2005	28
 BILAG 1: PRÆSENTATION AF STRUKTURINDIKATORERNE.....	 30
 BILAG 2: MEDLEMSSTATERNES RESULTATER PÅ BAGGRUND AF LISSABON - MÅLSÆTNINGERNE.....	 64
 BILAG 3: UDESTÅENDE FORSLAG I LISSABON-AGENDAEN FREM TIL MarTS 2005	 73

1. UDNYTTE MULIGHEDERNE FOR FREMSKRIDT

Den Europæiske Union har i fire år været i færd med at gennemføre Lissabon-strategien, som har givet anledning til helt klare fremskridt, og på den måde indledt den overgangsperiode, der kræves for at kunne udvikle en videnbaseret, jobskabende økonomi, der er konkurrence-dygtig og karakteriseret af vækst, beskæftigelse, social samhørighed og hensyntagen til miljøet.

Imidlertid er det overordnede niveau for gennemførelse og fremskridt i medlemsstaterne stadig utilstrækkeligt, og der er fortsat store vanskeligheder på nogle områder, som blokerer for den overordnede strategi og kan forhindre en tilbagevenden til en stærk vækst.

Europa-Kommissionen opfordrer derfor Det Europæiske Råd til på sit forårsmøde at **sætte nyt skub** i Lissabon-strategien og træffe de afgørelser, der er nødvendige på de strategiske områder. Det er nødvendigt at mobilisere alle for at skabe ændringer. 2004 byder i den forbindelse på muligheder, som Den Europæiske Union skal udnytte, hvis der skal ske fremskridt.

1.1. Udnyttelse af det nuværende økonomiske opsving

Den økonomiske vækst i Den Europæiske Union var i 2003 for tredje år i træk en skuffelse (0,8 %). I de seneste tre år har den årlige vækstrate ligget på ca. 1,25 % mod 2,7 % for anden halvdel af 90'erne.

Imidlertid medfører de gunstige betingelser, der er opstået ved makro-økonomisk politik, inflationens gradvise tilbagegang, rentesatsernes status quo, en vis form for fremskridt inden for strukturreformer og færre geopolitiske usikkerheder, at de økonomiske aktører igen får tillid, at det internationale miljø forbedres, og at investeringsklimaet bliver mere positivt.

Opsvinget, der blev indledt i andet halvår af 2003, forventes altså at fortsætte og tage til i løbet af 2004. Den reelle vækst i BNP kan stige til 2 % i år og komme i nærheden af 2,5 % i 2005¹. Den europæiske økonomi vil på kort sigt sandsynligvis igen opleve en længerevarende vækstperiode, der sætter nyt skub i beskæftigelsen.

1.2. Fordelene ved den dynamiske udvikling med hensyn til udvidelsen skal også udnyttes

Det Europæiske Råds forårsmøde vil blive afholdt mindre end 40 dage før udvidelsen af Den Europæiske Union den 1. maj 2004. Fra det tidspunkt vil gennemførelsen af **Lissabon-strategien blive udvidet og omfatte 10 nye medlemsstater**, der derfor er medtaget i denne beretning såvel som i strukturindikatorerne på lige fod med de nuværende medlemsstater.

Udvidelsen må og skal mødes med tillid. Optagelsen af disse nye medlemsstater i Den Europæiske Union vil medvirke til at fremme den europæiske økonomi, bl.a. takket være deres vækstpotentiale (gennemsnitligt 4 % på årsbasis), produktion og evne til at tiltrække investeringer. Endvidere vil etableringen af et indre marked på 450 mio. indbyggere, hvor 300 mio. anvender den samme valuta, føre til øget handel inden for Fællesskabet, betyde nye

¹ SEC(2003) 1222 Final, Autumn Economic Forecasts 2003-2005.

muligheder for investeringer og tilrettelæggelse af den industrielle sektor, der vil nyde godt af de stærke sider hos nuværende og kommende medlemsstater.

Takket være fastlæggelsen af fælles målsætninger vil **Lissabon-strategien være kraftigt medvirkende til en dynamisk udvikling af konvergens og integration, som danner grundlaget for udvidelsen.** Målsætningerne i den henseende er altså fortsat gyldige og relevante i forbindelse med den globale udvikling af Den Europæiske Union.

Det skal ligeledes fremhæves, at Lissabon-strategien i visse henseender optræder som en forlængelse af de strukturreformer, som disse lande i de seneste ti år eller længere allerede har gennemført, og som en katalysator for den indsats, der endnu skal ydes for at nå på omgangshøjde med Den Europæiske Unions aktuelle resultater og standarder. Imidlertid må det arbejde, som de nye medlemsstater skal udføre på en række områder, ikke skygge for deres individuelle gode resultater på andre områder, der undertiden er bedre end for de nuværende medlemsstaters vedkommende. Endvidere har de et større potentiale for forbedringer – og dermed muligheden for at indhente forsinkelsen – især takket være en stærkere vækst og større investeringer. **Gennem deres erfaringer med reformer og deres vilje til at fortsætte denne proces vil disse lande yde et værdifuldt bidrag** til Lissabon-strategien og den politiske drivkraft bag denne.

Det økonomiske opsving og udvidelsen betyder altså for Den Europæiske Union en potentielt positiv situation, som den skal udnytte fuldt ud. **Det medfører, at medlemsstaterne, nuværende som nye, engagerer sig mere energisk** i gennemførelsen af Lissabon-strategien og i opfyldelsen af dens målsætninger.

2. ANALYSE AF DE FREMSKRIDT, DER ER GJORT I RETNING AF LISSABON-MÅLSÆTNINGERNE

Siden marts 2000 har Lissabon-strategien givet Den Europæiske Union et effektivt ledelsesværktøj og en passende handlingsramme til at opfylde sine målsætninger. De overordnede fremskridt, der hidtil er opnået i løbet af de fire år, er et bevis herpå.

OVERORDNEDE FREMSKRIDT SIDEN ÅR 2000

- Der er siden 1999 blevet **skabt mere end 6 mio. arbejdspladser**, hvilket betyder, at den samlede erhvervsfrekvens i 2002 steg fra 62,5 % til 64,3 %. Endvidere er tallet for de langtidsløse faldet kraftigt i Europa, fra 4 % i 1999 til 3 % i 2002. Endelig begynder de igangsatte reformer på arbejdsmarkedet at bære frugt, hvor beskæftigelsen klarer sig relativt godt i betragtning af den svagere vækst.
- **Flere vigtige markeder er helt eller delvist blevet åbnet** for konkurrence, nemlig telekommunikation, jernbanetransport af varer, posttjenester, markeder for elektricitet og gas. Disse åbninger gør det muligt at modernisere og stimulere markederne, forbedre tjenesteydelsens kvalitet og sænke omkostningerne uden negative indvirkninger på beskæftigelsen. Endvidere vil det fælles europæiske luftrum blive en realitet fra i år og dermed mindske forsinkelser og overbelastning inden for lufttransporten.
- **Den videnbaserede økonomi begynder at gøre sig gældende** med en stærk udbredelse af internettet i 93 % af skolerne såvel som i virksomhederne, hos de offentlige administrationer og i husholdningerne, og takket være den gradvise etablering af det europæiske forskningsrum.
- Der tages mere og mere **hensyn til bæredygtig udvikling i udformningen af politikker**. En række medlemsstater har indledt reformer af deres pensionsordninger for at kunne håndtere befolkningens aldring. Samtidig går man i forbindelse med Fællesskabets indsats stadig mere op i bevarelsen af vort naturlige miljø.
- Endelig har disse fire første år gjort det muligt at vedtage ca. **100 forordninger, direktiver og programmer** på forskellige områder, der alle følger målsætningerne fra Lissabon.

Trods disse første positive og opmuntrende resultater, er der stadig lang vej tilbage, før man når de målsætninger, som Den Europæiske Union har fastsat for 2010. En analyse af de fremskridt, der er opnået,² fremhæver ret positive udviklinger, men også større problemer, der hurtigt skal findes en løsning på. Det bekræftes ligeledes af rapporterne om gennemførelsen af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og retningslinjerne for beskæftigelsen³ og også i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse fra december 2003⁴.

I den henseende opererer Kommissionens analyse med 4 faktorer: behovet for, at de offentlige finanser er sunde, beskæftigelsens og produktivitetens utilstrækkelige bidrag til væksten, den skuffende udvikling inden for det indre marked og endelig vækstens manglende bæredygtighed.

2.1. De offentlige finanser skal være sunde

For at undgå at skade den spæde vækst, samtidig med at man sikrer et økonomisk miljø, der er egnet til, at væksten kan udvikle sig, er det væsentligt at **opretholde en stabil makro-økonomisk ramme**. Især skattepolitikkerne i Den Europæiske Union skal fortsat være styret af stabilitets- og vækstpakten. En sådan ramme omkring finanspolitikken kan bidrage til at fremme væksten gennem en stabilisering af inflationen, en nedbringelse af den offentlige gældsætning og fremme af forbrugernes og investorernes tillid.

Budget- og beskatningsdisciplinen er ikke blevet overholdt ens af alle medlemsstaterne. Derfor når det gennemsnitlige underskud i Den Europæiske Union i 2003 op på 2,7 % af BNP

² Denne analyse er delvist baseret på de 14 strukturindikatorer, som Kommission har foreslået (KOM(2003) 585), og som blev vedtaget af Rådet den 8. december 2003. Listen over strukturindikatorerne findes på adressen: <http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/structind/info/data/index.htm>

³ KOM(2004) 20 endelig og KOM(2004) 24 endelig.

⁴ Jf. udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg 1698/2003.

som følge af den svage konjunktur, men også i nogle tilfælde som følge af ekspansiv finanspolitik. Derudover skal man bemærke, at disse politikker har medført en øget opsparing i stedet for den ønskede målsætning om at fremme forbruget, hvilket derigennem har svækket tilliden.

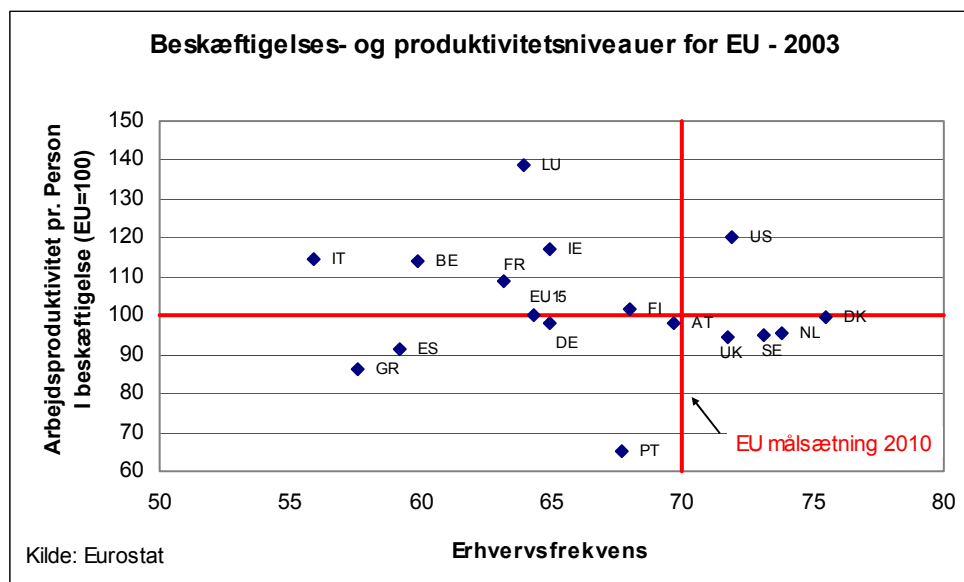
Endvidere skal der ydes en ekstra indsats for at sikre, at de **nationale offentlige finanser er sunde** på mellemlangt og langt sigt med henblik på at garantere en bæredygtig udvikling af vor økonomi, således at den kan klare de demografiske udviklinger. Hvis immigrationen er konstant, vil reduktionen i den erhvervsaktive del af befolkningen sammen med omkostningerne ved aldringen sandsynligvis bringe den økonomiske vækst på langt sigt ned under 2 %. Mindst halvdelen af medlemsstaterne er i den henseende i farezonen: i 2003 forventes det gennemsnitlige niveau for den offentlige gældsætning i Den Europæiske Union at ligge på 64,1 % af BNP, idet seks medlemsstater har en procentsats, der ligger over referenceværdien på 60 % af BNP.

På den baggrund har flere medlemsstater i de seneste måneder indledt reformer af deres **pensionsordninger** og sundhedssektorer for at sikre, at disse ordninger er socialt forsvarlige og præget af finansiell effektivitet og levedygtighed. Disse bestræbelser, der går i den rigtige retning, skal fortsættes.

2.2. Beskæftigelsen og produktiviteten er fortsat utilstrækkelig for væksten

Den europæiske vækst har været lav i de seneste tre år. Følgelig er BNPs relative niveau pr. indbygger i Den Europæiske Union forblevet uændret i 2003. Den Europæiske Union kan ikke indhente efterslæbet i forhold til USA, idet det europæiske BNP pr. indbygger er på 72 % af vor amerikanske partners BNP.

Årsagerne til denne utilstrækkelige vækst er kendte. I modsætning til USA bidrager beskæftigelsen og produktiviteten i Europa ikke tilstrækkeligt.

Danmark, Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige er allerede nået op over den samlede målsætning for erhvervsfrekvensen for 2010, samtidig med at de har et produktivetsniveau, der er tæt på eller lige under det europæiske gennemsnit. I Tyskland, Østrig og Finland ligger erhvervsfrekvensen stadig under det fastsatte mål, men produktiviteten er tæt på gennemsnittet for Den Europæiske Union. Belgien, Frankrig, Irland, Italien

og Luxembourg er lande med relativt høje produktivitsniveauer, men med erhvervsfrekvenser, der stadig ligger under målsætningen for 2010. I Grækenland, Spanien og Portugal er erhvervsfrekvensen stadig under 70 % af EU-målsætningen, og arbejdskraftens produktivitet er under gennemsnittet for Den Europæiske Union. Dog skal denne situation ses i lyset af de store fremskridt, som Spanien og Grækenland⁵ har oplevet i de seneste år.

2.2.1. *Beskæftigelsens bidrag er fortsat begrænset*

I begyndelsen af afmatningsfasen var **beskæftigelsen ikke særlig påvirket**, og stigningen i arbejdsledeshedstallet var begrænset. Beskæftigelsens relative stabilitet i tjenesteydelsessektoren forklarer delvist dette resultat, kombineret med de første indvirkninger af arbejdsmarkedsreformerne, der blev indledt eller fortsat i en række medlemsstater.

Den økonomiske afmatnings konsekvenser for beskæftigelsen er dog nu begyndt at vise sig. For første gang siden 1994 har euroområdet registreret en tilbagegang og mistet ca. 200 000 arbejdspladser (nettotal) i 2003. Som følge af det langsomme opsving og en række stive strukturer, der fortsat eksisterer, forventes der en ringe jobskabelse i 2004, og arbejdsledeshedstallet vil fortsætte med at stige en smule til **8,2 % i 2004** (9,1 % i euroområdet), **inden det vil falde i 2005**⁶.

På denne baggrund er det væsentligt, at beskæftigelsen yder et større bidrag til den europæiske vækst ved at opfylde den målsætning, der har været fastsat siden 2000. På indeværende tidspunkt er erhvervsfrekvensen fortsat for lav, og medlemsstaterne må og skal yde en ekstra indsats.

- Den **samlede erhvervsfrekvens lå i 2002 på 64,3 %** mod 62,5 % i 1999. Trods en stigning på 1,8 points over tre år vil det ikke være muligt at opfylde den foreløbige målsætning på 67 % for Den Europæiske Union i 2005. Imidlertid er målsætningen på 70 % for 2010 stadigvæk realistisk, hvis det økonomiske opsving sikrer et niveau, der er lige så højt som niveauet fra slutningen af 90'erne. Endvidere har de nye medlemsstater, hovedsagelig som følge af en utilstrækkelig jobskabelse, en gennemsnitlig erhvervsfrekvens på kun 57 % i 2001, men Tjekkiet, Cypern og Slovenien er allerede ved at forbedre det nuværende gennemsnit for Fællesskabet. Denne situation, der globalt set er skuffende, forklares navnlig ved den fortsatte eksistens af strukturelle forhindringer på arbejdsmarkedet og den alt for lave deltagelse af ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet.
- **Udviklingen i erhvervsfrekvensen for arbejdstagere mellem 55 og 64 år er rent faktisk foruroligende.** Selv om den er steget med 3 points siden 1999 og lå på 40,1 % i 2002, kræves der yderligere 7 mio. arbejdspladser til denne kategori af arbejdstagere for at nå målsætningen på 50 % i 2010. Belgien, Luxembourg og Italien har de dårligste resultater. Det skal sammenholdes med stigningen i den gennemsnitlige alder for udtræden af arbejdsmarkedet, der er steget fra 60,5 i 2001 til 61 i 2002. Denne situation er ekstra foruroligende i betragtning af, at gennemsnittet for de nye medlemsstater er så lavt som 30 %. Disse to målsætninger er meget langt fra at blive nået med det nuværende tempo. Den Europæiske Union skal **gøre en indsats for at fremme og sikre arbejdskraftens aktive aldring**, hvis den ønsker, at det skal lykkes.
- **Erhvervsfrekvensen for kvinder** vokser proportionalt hurtigere end den gennemsnitlige erhvervsfrekvens og indhenter dermed i en vis udstrækning den store strukturforskel.

⁵ jf. tabel 3.3, bilag 1.

⁶ SEC (2003)1222 Final, Autumn Economic Forecasts 2003-2005.

Stigningen på 2,7 points over tre år, så den er på 55,6 % i 2002, betyder, at målsætningen på 60 % i 2010 fortsat er realistisk. Det tilsvarende tal for de nye medlemmer var i gennemsnittet på 50,1 % i 2001. Sideløbende hermed er der sket et vist fremskridt, for så vidt angår eksistensen af og adgangen til pasningsordninger for børn under tre år. Som det understreges i rapporten om lige muligheder for mænd og kvinder, der forelægges på Det Europæiske Råds forårsmøde, er kvinder dog fortsat mere sårbare over for arbejdsløshed og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere er situationen med forskelsbehandling på arbejdsmarkedet på grund af køn, især med hensyn til forskellig løn, næsten ikke blevet bedre i de seneste år.

Taskforcen for beskæftigelsen i Europa, der ledes af Wim Kok, har givet udtryk for lignende synspunkter i den rapport, som Kommissionen fik forelagt i november 2003.

2.2.2. Produktiviteten er fortsat utilstrækkelig

Produktiviteten, der er det andet element i væksten, yder stadigvæk ikke et tilstrækkeligt bidrag. **Væksten i produktiviteten pr. person, der er ansat i Europa, er faldet siden midten af 90'erne og svinger i dag mellem 0,5 % og 1 % (mod 2 % i USA).** Resultatet er, at Den Europæiske Unions bestræbelser på at indhente USA, er inde i et dødvande. Luxembourg, Italien og Belgien, har de bedste resultater.

Produktiviteten pr. time har generelt set været stabil og ligger fortsat i nærheden af 90 % af tallet for USA, selv om det er særligt lavt i Portugal, Grækenland, Spanien og Det Forenede Kongerige. Endvidere er det interessant at bemærke, at selv om produktiviteten pr. person, der er beskæftiget i de nye medlemsstater, er under halvdelen af det nuværende gennemsnit i Den Europæiske Union, så har alle disse lande en høj produktivitetsstigning, der ligger over gennemsnittet i EU.

Den svage vækst i den overordnede produktivitet i Europa forklares bl.a. ved to vigtige faktorer: på den ene side er informations- og kommunikationsteknologiens bidrag for lave, og på den anden side er investeringerne utilstrækkelige. Den Europæiske Unions bestræbelser på at øge produktiviteten skal koncentrere sig om de prioriterede områder, for at vi kan forblive konkurrencedygtige over for USA, men også mere globalt over for andre partnere, især Kina og Indien.

Et lavere bidrag fra informations- og kommunikationsteknologierne

Informations- og kommunikationsteknologiens bidrag til at øge produktiviteten udgør mindre end halvdelen af, hvad der gør sig gældende for USA. Det skyldes hovedsageligt en for langsom **anvendelse og udbredelse af disse teknologier** i visse tjenesteydelsessektorer, (den finansielle sektor, engros- og detailhandelsektoren) og i visse industrisektorer. Fænomenet gør sig især gældende i Belgien, Spanien og Frankrig, hvorimod Danmark og Det Forenede Kongerige har bedre resultater på det felt. Til gengæld har de nye medlemsstater i denne sektor større investeringer, der gør det muligt for informations- og kommunikationsteknologierne at blive mere udbredt.

Denne situation skyldes utilstrækkelige investeringer i disse teknologier og i ledsageforanstaltninger for erhvervsuddannelse og organisatoriske reformer i virksomhederne.

Faldet i de samlede investeringer...

Investeringer i alle sektorer er nøglen til succes med hensyn til vækst på mellemlangt og langt sigt. **Virksomhedernes investeringer er imidlertid faldet** fra 18,3 % af BNP i 2000 til 17,2 % i 2002. Faldet i investeringerne kan også mærkes i de nye medlemsstater, selv om de direkte udenlandske investeringer stadig er meget betydelige og udgør mellem 1,5 % af BNP i Litauen og 5 % i Estland.

Det samme gælder for de offentlige investeringer, udtrykt som procent af BNP, der faldt i Den Europæiske Union i 90'erne, og som nu er meget lavere end for USA's vedkommende (3,3 % mod 2,4 % i 2003). Denne globale afmatning er især foruroligende i betragtning af, at den finder sted **på bekostning af prioriterede områder udpeget af Lissabon-strategien**, dvs. projekter af europæisk interesse som f.eks. tværnational netinfrastruktur og den videnbaserede sektor (forskning, innovation, almen uddannelse og erhvervsuddannelse).

I den forbindelse udgør **det europæiske vækstinitiativ og quick start-programmet**, der er blevet godkendt på Det Europæiske Råds møde, et kraftigt incitament, der skal mobilisere investeringerne i sektorerne for infrastruktur og viden.

QUICK-START-PROGRAMMET

Quick start-programmet er kernen i det europæiske vækstinitiativ. Det har til formål at mobilisere de politiske forpligtelser og de ressourcer, der står bag de højtprioriterede investeringsprojekter, der har europæisk interesse. Programmet, der kan udvikle sig, hvis andre projekter overholder de fastlagte kriterier, omfatter **54 tværnationale investeringsprojekter, der er "startklare"** og udvalgt i samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank efter en grundig evaluering af de prioriterede områder og behov ud fra objektive og klare kriterier, og som tager hensyn til eventuelle finansieringskilder på fællesskabsplan og på nationalt plan.

- 31 projekter med 38 mia EUR indtil 2010 til tværnationale afdelinger af de transeuropæiske transportnetværk. Der fastsættes ingen nye prioriterede områder, men der udpeges segmenter, der vil være klar inden for 3 år.
- 15 projekter med 10 mia. EUR indtil 2010 inden for centrale transeuropæiske energiprojekter.
- 8 projekter med 14 mia. EUR for højhastigheds- og mobile kommunikationsnetværk, forskning og udvikling samt innovation.
- I alt 10 mia. EUR pr. år (6 mia. EUR fra Den Europæiske Union og de nationale budgetkilder, dvs. ca. 0,05 % af Den Europæiske Unions BNP). 60/40 % fordeling mellem offentlig og privat finansiering. Den private finansiering kræver lovgivningsmæssige reformer og innovative finansielle redskaber fra EU-budgettet og fra Den Europæiske Investeringsbank. Der er kun begrænset spillerum for en yderligere omfordeling inden for de nuværende finansielle overslag.

...især inden for forskning og innovation...

Generelt har foranstaltningerne til forøgelse af mængden af og forbedring af miljøet for investering i forskning været spredte og træge. De seneste tal (2001) viser, at de samlede F&U-investeringer i EU15 nærmer sig 2 % af BNP, og den gennemsnitlige årlige vækstrate er på 4 % (1997-2002), hvilket er alt for lavt til, at målet på 3 % for 2010 kan nås. Mens de fleste medlemsstater og tiltrædelseslande har vedtaget målsætninger om at øge udgifterne til forskning, er der kun få, der har været i stand til at føre disse mål ud i livet i budgetsammenhæng, og der er ofte behov for at forbedre effektiviteten af disse udgifter.

Dertil kommer, at det europæiske forskningsrum trods konstante fremskridt som f.eks. etableringen af europæiske teknologiplatforme, ikke endnu er fuldt udviklet. I den forbindelse er Rådets vedtagelse af handlingsplanen "Investeringsplan i forskning" i 2003 det første vigtige skridt mod dette mål⁷. Endelig vil Europa, hvis de nuværende tendenser fortsætter, stå over for en alvorlig mangel på højt kvalificeret forskningspersonale. Selv om **antallet af forskere** i Den Europæiske Union steg en smule fra 5,4 promille af arbejdsstyrken i 1999 til 5,7 i 2001, ligger tallet et godt stykke under niveauet i de lande, der er tæt på, eller som opfylder EU-målsætningen på 3 % for F&U-investeringer (USA 8,1/1000; Japan 9,1/1000)⁸.

... og almen uddannelse og erhvervsuddannelse

Investeringerne, både de offentlige og private, i humankapital er stadigvæk utilstrækkelige. Mens niveauet for de offentlige udgifter i forbindelse med almen uddannelse som en del af BNP i Den Europæiske Union (4,9 %) kan sammenlignes med tallet for USA (4,8 %) og endda ligger over tallet for Japan (3,6 %), er niveauet for de private investeringer markant lavere⁹. Den private sektor bidrager tre gange mere i Japan og fem gange mere i USA end i Europa. Undersøgelser, der er udført for nylig, viser, at et ekstra skoleår kan forøge den samlede produktivitet med 6,2 % for et typisk europæisk land. Denne forbedring er især udtalt for Sydeuropas vedkommende, hvor tallet for Portugal er på 9,2 %¹⁰.

Men det er ikke nok bare at forøge det overordnede investeringsniveau i menneskelige ressourcer; der er et klart **behov for at investere mere effektivt**, dvs. at udpege og investere i de områder inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, der giver størst afkast.¹¹ I den forbindelse har Rådet vedtaget referenceniveauer i maj sidste år for at strukturere reformen af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne. Udkastet til den fælles rapport, som Rådet og Kommission skal fremsende til Det Europæiske Råds forårsmøde, viser, at Den Europæiske Union har meget, den skal indhente.

DET VIDENBASEREDE EUROPA: REFERENCENIVEAUER FOR ALMEN UDDANNELSE OG ERHVERVSUDDANNELSE

- **Andelen af voksne mellem 25 og 64 år** med gymnasialniveau er steget fra 55,4 % i 1995 til 64,6 % i 2002. For kategorien af 20-24 årige er gennemsnittet i de nye medlemsstater klart højere end i Den Europæiske Union i øjeblikket (86 % mod 73 %).
- Andelen af **unge, der forlader skolesystemet uden kvalifikationer**, var i 2003 18,1 %. Man er dog stadig meget langt fra målsætningen på 10 % inden 2010, og tallet for Portugal er fortsat meget højt (41,1 % i 2003), hvilket fordrer en omgående indsats.
- Den andel af voksne, der deltager i **almen uddannelse og erhvervsuddannelse som led i livslang læring**, er steget betydeligt i løbet af de seneste år og er nået op på 8,5 % i 2002. Målet med hensyn til at øge denne sats til 12,5 % inden 2010 vil imidlertid kræve en større indsats, bl.a. gennem tilpassede nationale strategier.
- 17,2 % af unge europæere på 15 år er ikke i besiddelse af et **minimum af krævede færdigheder** (læsning, skrivning og regning).

⁷ KOM(2003) 449 endelig, Investering i forskning: en handlingsplan for Europa.

⁸ Kilder: Third European Report on Science and Technology Indicators and Key Figures 2003.

⁹ KOM(2003) 685 endelig, "Uddannelse 2010": Lissabon strategiens succes afhænger af gennemførelsen af hastende reformer (Udkast til fælles midtvejsrapport).

¹⁰ Kilde: "Human Capital in a global and knowledge-based economy" A. de la Fuente and A. Ciccone. Forskning for GD for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold 2003.

¹¹ Jf. "Effektiv investering i uddannelse og erhvervsuddannelse: en absolut nødvendighed for Europa", KOM(2002) 779 endelig og "The EU Economy : 2003 Review", (Chapter 4 on Education, Training and Growth), ECFIN/391/03.

2.3. Svaghederne ved det indre marked og vores konkurrenceevne

Manglen på investeringer i de strategiske områder som forskning og innovation påvirker også vores konkurrenceevne negativt. Det er absolut nødvendigt, at det indre marked fungerer godt for at kunne skabe gunstige forhold for en dynamisk iværksætterånd og forbedre vores økonomis konkurrenceevne. Men trods den succes, som man har set det seneste tiår, er potentialet i forbindelse med **det indre marked stadig ikke nået**. Der kan konstateres en række advarselssignaler, som kræver hurtig handling¹².

- Den Europæiske Union står over for **en afmatning af integrationen af produktmarkederne**. Handlen på tværs af grænserne med forarbejdede varer er stagneret og steg i 2001 kun med 2,5 % og faldt med 0,3 % i 2002. Dertil kommer, at priserne i Den Europæiske Union i de seneste fem til seks år er holdt op med at konvergere. De tværnationale investeringer er også lave. Endvidere er der fortsat for mange tekniske hindringer, der begrænser varernes frie bevægelse. Endelig begrænser forbrugernes manglende tillid til tværnationale transaktioner og elektronisk handel potentialet i den frie tværnationale konkurrence med hensyn til at øge konkurrenceevnen.
- **Fragmenteringen af det indre marked er stadig meget udtalt inden for tjenesteydelsessektoren**, nærmere bestemt inden for distribution og detailhandel. Tjenesteydelsessektoren udgør 70 % af BNP. Men virksomhederne og forbrugerne lider stadigvæk under mange restriktioner med hensyn til oprettelse af virksomheder og levering af tjenesteydelser på tværs af grænserne. Dette begrænser i alvorlig grad den europæiske økonomis konkurrenceevne.
- En åbning af markederne for konkurrence i netværksindustrierne er ikke fuldt gennemført, og fordelene med hensyn til effektivitet, interkonnektivitet og leveringssikkerhed i Den Europæiske Union er endnu ikke realiseret. Situationen synes at variere meget mellem tiltrædelseslandene. Et flertal af tiltrædelseslandene har dereguleret deres telekommunikationsmarkeder. Slovenien og Polen har allerede åbnet mere end halvdelen af deres el-marked for konkurrence. Imidlertid er der i mange af tiltrædelseslandene fortsat mangel på effektiv konkurrence inden for disse sektorer.
- Sideløbende hermed er en række **strategiske foranstaltninger for at øge vor konkurrencedygtighed stadigvæk ikke trådt i kraft som følge af manglende politisk vilje**. Således mangler der i dag i forbindelse med udviklingen af det indre marked reformer vedrørende f.eks. det europæiske patent, anerkendelsen af faglige kvalifikationer i Den Europæiske Union og håndhævelsen af den intellektuelle ejendomsret, samt om fastsættelsen af et konsolideret fælles beregningsgrundlag for beskatning af virksomhedsoverskud.
- Endelig er **procentsatsen for inkorporering i den nationale lovgivning af direktiver i relation til det indre marked faldet betydeligt i de seneste måneder**, fra 98,2 % i maj 2002 til 97,3% i november 2003. Irland og Portugal har gjort størst fremskridt, mens det belgiske underskud er steget stærkt. Kun Danmark, Spanien, Finland, Irland og Det Forenede Kongerige overholder målsætningen om, at 98,5 % af det, der blev aftalt i Barcelona skal være gennemført. Belgien, Frankrig og Tyskland er på 96,5 % med mere end 53 forsinkede direktiver. Endvidere er Danmark, Finland og Portugal de eneste

¹² KOM(2004) 22, *Rapport om iværksættelsen af strategien i forbindelse med det indre marked (2003-2006)*.

medlemsstater, der ikke har forsinkelser på mere end to år. Situationen er endnu mere kritisk for direktiver, der vedtages i forbindelse med Lissabon-strategien.

INKORPORERING AF "LISSABON"-DIREKTIVER I DE NATIONALE LOVGIVNINGER

Den Europæiske Union har vedtaget mere end 70 direktiver som led i Lissabon-strategien¹³, hvilket bør gøre det muligt at få en større harmonisering og fælles lovgivningsmæssige rammer, der kan styrke det indre marked, vores konkurrencedygtighed og i sidste ende vores vækstpotentiale. 40 direktiver skulle have været omsat ved udgangen af 2003.

- **Den gennemsnitlige omsættelse i medlemsstaterne af disse 40 direktiver er kun på 58,3 %**, dvs. et meget dårligt resultat.
 - Danmark, Spanien og Italien har de bedste resultater (fra 75 og 85 % af direktiverne fra Lissabon er omsat) mens **Frankrig, Tyskland og Grækenland er mest forsinket** (mellem 42 og 35 %).
 - **Kun 7 direktiver ud af de 40 er blevet omsat i alle medlemsstater.**
 - **Den omstændighed, at disse direktiver ikke er omsat, forsinkes de reformer i Den Europæiske Union, som der er mest behov for**, dvs. e-handel, elektroniske meddelelser, posttjenester, den første jernbanepakke, vedvarende energi på el-markedet, osv.
- Ud over inkorporeringen i den nationale lovgivning, som udgør det nødvendige minimum, har medlemsstaterne også pligt til konkret at gennemføre disse bestemmelser for at sikre, at reformerne og virkningerne heraf bliver effektive. Imidlertid er antallet af indledte overtrædelsesprocedurer stadig over 1000, og antallet af tilfælde er kun faldet med 3 % i de seneste år.
- Vi bør dog også notere de udviklinger eller de fremskridt, der går i den rigtige retning, og som skal fremmes og forstærkes.
- Fragmenteringen af vore finansielle markeder er stadigvæk en af de største ulemper for erhvervslivet i Den Europæiske Union, især sammenlignet med USA. Der er dog gjort betydelige fremskridt i forbindelse med **Handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, der er fuldt ud gennemført**. Nogle få vigtige foranstaltninger mangler stadig at blive vedtaget om kort tid for at opfylde Det Europæiske Råds forpligtelse om at gennemføre handlingsplanen inden 2005. Forudsætningen for at kunne drage den fulde fordel skal søges i en rettidig og korrekt gennemførelse af foranstaltningerne og i den effektive anvendelse heraf.
 - **Elimineringen af de skattemæssige skævvridninger** er stadigvæk højt prioriteret, hvis virksomhedernes konkurrenceevne skal forbedres. På det område er der konstateret fremskridt. På den ene side er den skattepakke, der skal nedbringe disse skævvridninger på det indre marked, blevet vedtaget. På den anden side er den skattemæssige ordning, der gælder overskud mellem moder- og datterselskaber, blevet ændret for at afskaffe enhver form for dobbelt beskatning og de skattemæssige forhindringer for tværnationale aktiviteter.
 - Et **gunstigt lovgivningsmæssigt miljø** spiller også en væsentlig rolle, hvis konkurrenceevnen skal øges. Ud fra dette synspunkt forventes indgåelsen i 2003 af den interinstitutionelle aftale "Bedre lovgivning" bidrage til at gøre EF-lovgivningsrammen mere effektiv, mere fleksibel og mere enkel. Kommissionens indførelse af et

¹³

Listen over direktiver og de direktiver, der er omsat i medlemsstaterne, findes på webstedet "Lisbon Strategy": http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/index_en.html.

konsekvensanalyseværktøj og udarbejdelsen af alternative lovgivningsmæssige værktøjer som samregulering og selvregulering udgør væsentlige fremskridt, som bør udnyttes.

- Derudover er det tvingende nødvendigt **at opretholde en stærk konkurrencepolitik** i det indre marked for at sikre og styrke vores konkurrenceevne. Der er konstateret fremskridt på dette område, især med hensyn til nedbringelsen af det gennemsnitlige niveau for statsstøtte (der synes at stabilisere sig ved 0,7 % af BNP) såvel som statsstøttens tilbagevenden til tværgående målsætninger. Endvidere er det endelig lykkedes Rådet at opnå en politisk aftale om den lovgivningsmæssige pakke om fusioner og kontrol af fusioner, der nu kræver en hurtig gennemførelse af medlemsstaterne.

2.4. En vækst, der stadigvæk ikke er bæredygtig nok

En stærk vækst, der hviler på en høj beskæftigelse og produktivitet skal også være en bæredygtig vækst. Ved Lissabon-strategien fremmes en udviklingsmodel, der gør det muligt på en bæredygtig måde at forbedre europæernes levestandard og -kvalitet gennem en stærk økonomisk vækst, samtidig med at man sikrer et højt niveau af social samhørighed og miljøbeskyttelse. Modellen opererer med et mellemlangt og langt tidsperspektiv og fokuserer mere på de forskellige politikkers indbyrdes og gensidige forbindelser, dvs. at den bæredygtige udvikling kræver, at den økonomiske vækst bidrager til det sociale fremskridt og respekterer miljøet, at socialpolitikken støtter den økonomiske ydeevne, og at miljøpolitikken er rentabel.

2.4.1. Styrke den sociale samhørighed

Det Europæiske Råd har sat sig som mål at bidrage aktivt til at nedbringe fattigdommen inden 2010. Imidlertid er der en reel fare for en **forhøjet risiko for fattigdom i flere medlemsstater**, især som følge af en stigning i arbejdsløshedstallet, men også som følge af de sociale sikringsordningers og pensionsordningernes manglende bæredygtighed. Trods de fremskridt, der blev opnået i 90'erne, var antallet i 2001 af personer, som risikerede fattigdom, stadig meget højt i Den Europæiske Union, nemlig 55 mio., dvs. 15 % af den samlede befolkning, hvor mere end halvdelen befinder sig i en konstant risikosituation. Denne risiko var størst i Sydeuropa og i Irland, hvor den nåede det højeste niveau i 2001 (21 %).

Fænomenet er tæt knyttet til arbejdsløshed, idet det berører 38 % af de arbejdsløse. Den rammer også de børnerige familier, ældre kvinder, der bor alene, samt eneforsørgere (hvoraf 71 % er kvinder). I sidstnævnte tilfælde er risikoen meget høj i Det Forenede Kongerige (50 %) og i Nederlandene (45 %).

Som led i Lissabon-strategien og ud fra fælles målsætninger har medlemsstaterne siden 2001 udviklet og iværksat **strategier om social inddragelse** i forbindelse med Rådets og Kommissionens udkast til *Joint report on social inclusion*¹⁴. Den nye runde af de nationale handlingsplaner viser, at de **fleste medlemsstater har ydet en betydelig indsats for at fastsætte nationale mål**.

¹⁴

[KOM\(2003\) 773 endelig](#).

2.4.2. Større hensyntagen til miljøet

På miljøområdet er **medlemsstaternes resultater generelt utilstrækkelige**. Det afslører en manglende bevidsthed over for den omstændighed, at vækst kan være miljøskadelig og vise sig at virke mod hensigten på mellemlangt og langt sigt.

På den anden side bidrager en mere effektiv anvendelse af naturens ressourcer til økonomiens produktivitet, samtidig med at den begrænser miljøskaderne; nedbringelse af luft- og støjforureningen kan betyde, at man undgår alvorlige sundhedsindvirkninger; nedbringelse af overbelastningen på transportområdet formindsker spildtid og dermed omkostninger for både enkeltpersoner og erhvervsliv. På den anden side kan en mere dynamisk økonomi føre til et bedre miljø, hvis den hurtigere omsætning af kapitalen i forbindelse med hurtigere vækst resulterer i en større udbredelse af nye teknologier, der ofte er mere energieffektive og dermed mindre forurenende end det udstyr, de erstatter.

I løbet af 90'erne faldt emissionerne af drivhusgasser i Den Europæiske Union med 3,5 % eller næsten halvdelen af det, som Den Europæiske Union havde forpligtet sig til at nedbringe emissionerne med i perioden 2008-2012, dvs. 8 % sammenlignet med niveauet for 1990. Imidlertid er den positive tendens vendt i 2001. **Fem lande, der tegner sig for mere end 50 % af emissionerne i Den Europæiske Union, er i øjeblikket på vej til at opfylde deres målsætning fra byrdefordelingsaftalen fra Kyoto** (Det Forenede Kongerige, Frankrig, Luxembourg, Sverige og Tyskland). En række andre lande (Belgien, Italien, Nederlandene og Østrig) har stadigvæk ikke fået vendt vognen og har et emissionsniveau over niveauet for 1990. **Grund til størst bekymring er tendensen i Irland, Spanien og Portugal**. Selvom byrdefordelingsaftalen giver disse lande tilladelse til at øge deres emissioner på mellem 13 – 27 % over niveauet for 1990, er disse tæskler allerede overskredet.

Forbedringer af **energieffektiviteten** i Den Europæiske Unions økonomi medførte en nedgang i energiintensiteten på 11 % i 1990'erne. Selv om mange af disse resultater kan tilskrives usædvanlige begivenheder, som f.eks. den tyske genforening, **har alle medlemsstater nedbragt eller opretholdt deres energiintensitet** i løbet af perioden. En forbindelse mellem den økonomiske "indhentningsproces" og en tilsvarende stigning i energibehovet synes dog ikke at være uundgåelig, som det fremgår af tilfældet Irland, hvor de seneste års stærke økonomiske vækst har gået hånd i hånd med store forbedringer i energiintensiteten. Trods disse positive resultater fortsatte det samlede energiforbrug i 1990'erne med at stige med gennemsnitligt 1 % om året.

Endvidere er andelen af vedvarende energi fortsat lav – ca. 6 %. De seneste forventninger viser klart, at medmindre der træffes yderligere politiske foranstaltninger, vil Den Europæiske Union ikke kunne opfylde sin vejledende målsætning på 12 % inden 2010. Det er også usandsynligt, at Den Europæiske Union kan opfylde sin målsætning om at skabe et bruttoforbrug af el på 22 % fra vedvarende energikilder inden 2010.

Tallene fra 2002 viser stadig ingen tegn på **adskillelse mellem væksten i BNP og stigningerne i transportmængden**. Der ses dog i nogle lande en relativ nedbremsning af væksten af transportmængden, men det er muligt, at der er tale om et midlertidigt fænomen, og at det forventede opsving i den økonomiske aktivitet også vil præge transportsektoren. I mange lande kan man stadig se en stigning i transportmængden, der ligger over væksten i BNP.

Andre tendenser giver også anledning til bekymring, som f.eks. jorderosion, tab af biodiversitet samt luft- og vandkvalitet.

2.4.3. Den begrænsede gennemførelse af strategien om bæredygtig udvikling

Der ydes fortsat en indsats, for så vidt angår **gennemførelsen af en politik om bæredygtig udvikling** på europæisk og nationalt plan. I tråd med Det Europæiske Råds møde i Göteborg fremhæver Lissabon-strategien den effektive og sammenhængende integration af økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter i udviklingen af politikker og udnytter fuldt ud synergi-effekterne i forbindelse med de tre aspekter.

Alle medlemsstater og et flertal af de tiltrædende lande har vedtaget strategier om bæredygtig udvikling. De bør yde en ekstra indsats og yderligere udvikle og gennemføre disse strategier. Et foreløbigt blik på de eksisterende strategier viser, at de er særdeles forskellige og afspejler specifikke nationale kontekster. Miljødimensionen er et fremherskende tema i mange strategier. Visse strategier behandler imidlertid bæredygtig udvikling i dens tre dimensioner og inkluderer eksplicitte sociale og økonomiske mål. Det geografiske sigte varierer også stærkt fra én strategi til en anden, idet nogle primært eller udelukkende fokuserer på hjemlige prioriteter, mens andre også ser på globale problemer, og atter andre lader den territoriale dimension træde i forgrunden, mens andre ikke gør det. Endelig er visse strategier baseret på en sektorspecifik tilgang – f.eks. transport, landbrug, fiskeri osv. – mens andre er opbygget omkring tematiske prioriterede spørgsmål – f.eks. klimaændringer, beskyttelse af biodiversitet, ressourceudnyttelse osv.

På europæisk plan vil der igen blive gjort status over strategien fra Göteborg om bæredygtig udvikling i slutningen af 2004. Den statusopgørelse giver anledning til at vurdere de fremskridt, der er gjort indtil nu, og til at se på forbindelserne mellem resultaterne af verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002, EUs og de nationale strategier for bæredygtig udvikling og afdække, hvilke prioriterede aktioner der skal iværksættes for at fremskynde reformen.

BÆREDYGTIG UDVIKLING OG FÆLLESSKABSPOLITIKKER I 2003

På europæisk plan er der blevet ydet en stor indsats for at styrke synergiene mellem forskellige politikker og bæredygtighed på lang sigt

- **Reformen af den fælles landbrugspolitik, der omdirigerer støtten til fordel for et bæredygtigt landbrug.** Indførelsen af en enkeltbetalingsordning pr. drift, der helt eller delvist er ophørt med produktionen, og som medfører et krav til landbrugerne om at holde deres jord i god landbrugs- og miljømæssig stand.
- Vedtagelse af **lovgivning om beskatning af energiprodukter.**
- **Kommissionen har indført et konsekvensanalyseværktøj** som gradvist vil blive anvendt på alle vigtige forslag. Værktøjet der kombinerer økonomisk, social og arbejdsmarkedsmæssig samt og miljømæssig analyse er allerede blevet anvendt på vigtige lovforslag i 2003.
- Det mest synlige tilfælde er den nye foreslåede lovgivningsramme for **kemiske agenser**. Ved at analysere de potentielle økonomiske, sociale og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige konsekvenser og ved at indføre en åben og omfattende høring i samarbejde med alle de interesserede parter i udarbejdelsesfasen er der blevet foreslået et omkostningseffektivt og velafbalanceret system.
- Endelig har Den Europæiske Union fastsat målsætninger på området **vedvarende energi** (22 % for grøn elektricitet og 5,75 % for biobrændstof i 2010)

2.5. Status over de opnåede fremskridt

Analysen af den nuværende situation gør det muligt at sondre mellem medlemsstater med relativt **bedre overordnede resultater indtil dato (Danmark, Luxembourg, Det Forenede Kongerige, Nederlandene, Sverige og Østrig)** og de lande, der i henhold til de seneste tilgængelige oplysninger har et ret dårligt resultat (Grækenland, Spanien, Italien og Portugal)¹⁵. Efter fire år med Lissabon-strategien er det også vigtigt at sammenligne **de fremskridt, som medlemsstaterne har oplevet siden 1999. Belgien, Frankrig og Grækenland har gjort store fremskridt**, hvorimod fremskridtene i Tyskland, Luxembourg, Østrig og Portugal har været ret skuffende¹⁶. Af den detaljerede analyse fremgår det klart, at der **stadig er problemer i alle medlemsstater**, og at de alle skal yde en ekstra indsats for at opnå resultater.

Bilag 2 sammenfatter resultaterne for hver enkelt medlemsstat i form af opnåede fremskridt samt de vigtigste områder hvor reformer endnu mangler at blive gennemført

Gennemførelsen, selv om den er delvis, af reformerne fra Lissabon-strategien ser ud til at begynde at bære frugt med hensyn til **beskæftigelsen**. Selv om den foreløbige målsætning for 2005 ikke bliver nået, er endemålet for erhvervsfrekvensen stadigvæk gyldigt, hvis beskæftigelsen i de 7 år, der er tilbage inden 2010, stiger med en tilsvarende hastighed som i 1990'erne. Det er lykkedes Spanien og i mindre omfang Italien siden 1999 at opretholde en relativt høj grad af jobskabelse. Erhvervsfrekvensen for kvinder har udviklet sig ret positivt til dels på grund af forbedrede børnepasningsmuligheder. Det gælder ikke erhvervsfrekvensen for ældre arbejdstagere, hvor målsætningen for 2010 synes at være uden for rækkevidde, selv om især Finland, Frankrig og Nederlandene har kunnet øge dette tal siden 1999. Østrig og Portugal har siden 1999 oplevet en skuffende tendens på det beskæftigelsesmæssige område.

For så vidt angår **produktiviteten**, har den gennemgået en ret positiv udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologien, mens den er kilde til bekymring i de mere traditionelle tjenesteydelses- og industrisektorer. Kommissionens analyser viser, at der er fire områder, der bestemmer produktivitetstendenserne, og som har en stor indflydelse i Den Europæiske Union ud over aldringen af arbejdskraften. Der er tale om det lovgivningsmæssige niveau, strukturen inden for de finansielle markeder, integrationsniveauet for produktmarkederne og investeringsniveauet inden for viden. Væksten i arbejdskraftens produktivitet siden 1999 har været særdeles stærk i Grækenland og Irland, men snarere en skuffelse i Italien og Luxembourg i den samme periode.

Analysen af de ovennævnte indikatorer viser, at der har været en ret konstant udvikling i reformerne af de finansielle markeder, en stagnation af integrationen af produktmarkederne og især en alarmerende udvikling inden for investering i viden, der ikke kun undlod at stige i samme hastighed som hos vore væsentligste konkurrenter, men sågar faldt de seneste år, (selv om investeringerne i virksomhederne i Italien såvel som i Spanien og i Grækenland er steget relativt hurtigt siden 1999).

Analysen viser også, at det er væsentligt med en energisk gennemførelse af integrerede reformstrategier på forskellige områder. En utilstrækkelig gennemførelse af Lissabon-strategien kan skabe betydelige nettoomkostninger for Europa med hensyn til forringet vækst, forsinkede forbedringer af beskæftigelsesniveauet og et stadig større misforhold i forhold til

¹⁵ Jf. bilag 1, skema 15, der sammenfatter resultaterne for alle medlemsstater for de 14 strukturielle indikatorer.

¹⁶ Jf. bilag 1, skema 16.

nogle af vore store industripartnere på områder som uddannelse og F&U. Undersøgelser og simulationsberegninger, som Kommission har udført, er kommet til den konklusion, at den samtidige og integrerede fortsættelse af disse reformer kan medføre en stigning i den potentielle vækst i Den Europæiske Union på 0,5-0,75 % af BNP i de kommende 5 til 10 år.

Endelig har Den Europæiske Union stadig svært ved at drage fordel af synergieffekter mellem de forskellige politikker, især inden for miljø, forskning og konkurrenceevne, selv om der er gjort et pænt fremskridt, bl.a. på det lovgivningsmæssige område, inden for **bæredygtig udvikling**, og der tages bedre hensyn til miljøet i Fællesskabets indsats. På nationalt plan har de overordnede resultater med hensyn til at bevare miljøet været skuffende, med tilfælde af standarder, der er faldet siden 1999. Selvom fremskridtet inden for social samhørighed i øvrigt har været ret positivt i Spanien og i Frankrig, har det været utilstrækkeligt i Portugal.

3. PRIORITEREDE OMRÅDER FOR 2004: FOKUS PÅ INVESTERINGER, KONKURRENCEEVNE OG BESKÆFTIGELSE

Den Europæiske Union har endnu ikke opfyldt alle sine målsætninger, især fordi medlemsstaterne ikke har gennemført tilstrækkelig mange reformer.

Potentialet i forbindelse med Lissabon-strategien findes både i dens integrerede og målrettede tilgang til de politikker og reformer, der skal gennemføres, hvor de enkelte dele forstærker hinanden. Kun ved at vedtage denne integrerede, koordinerede og synkroniserede strategi i forbindelse med reformerne vil det være muligt at optimere resultaterne. For at kunne komme videre skal Den Europæiske Union derfor yde en sammenhængende indsats på flere af disse højt prioriterede områder.

Status over de opnåede fremskridt bør få Den Europæiske Union til at sondre mellem de sektorer, hvor **reformhastigheden skal opretholdes som følge af en ret opmuntrende udvikling, og de områder, hvor der er behov for en omgående indsats, der skal rette op på en negativ udvikling.**

3.1. Holde dampen oppe i forbindelse med de påbegyndte reformer

Det forudsætter bl.a., at der gøres fremskridt med hensyn til **overholdelsen af stabilitets- og vækstpakten** i 2004 og 2005, især fra de medlemsstaters side, hvor underskuddet har nået et for højt niveau.

Den **europæiske beskæftigelsesstrategi** støtter medlemsstaterne i deres bestræbelser på at gennemføre strukturreformer på de nationale arbejdsmarkeder. I den forbindelse vedtog Kommissionen sit udkast til en fælles beskæftigelsesrapport, der byggede på en analyse af medlemsstaternes nationale handlingsplaner for beskæftigelsen og i særdeleshed på det **positive bidrag fra taskforceen for beskæftigelse under ledelse af Wim Kok**. Som led heri bør der nu på EU-plan være fokus på et bedre tilsyn med medlemsstaternes reformer. For at fremme produktiviteten og beskæftigelsen bør medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter gennemføre den europæiske beskæftigelsesstrategi og give første prioritet til at forøge arbejdstagernes og virksomhedernes tilspansningsevne, tiltrække flere personer til arbejdsmarkedet, investere mere og mere effektivt i humankapital og sikre en effektiv gennemførelse af reformer gennem bedre regeringsførelse.

For at støtte udviklingen af informations- og kommunikationsteknologierne skal medlemsstaterne udpege og gennemføre nationale strategier for bredbåndsnet, som det er omtalt i handlingsplanen for eEurope 2005.

Inden for **det indre marked** er det bydende nødvendigt, at de løfter, som Det Europæiske Råd har givet med hensyn til omsættelse til national lovgivning, overholdes. Der skal også gøres noget ved de mange overtrædelsesprocedurer.

I kølvandet på de seneste virksomhedsskandaler på begge sider af Atlanten (Parmalat, Enron, osv) skal der gives højeste prioritet til en hurtig gennemførelse af **handlingsplanen for selskabsret og virksomhedsledelse**, der har til formål at sikre aktionærernes rettigheder, forbedre beskyttelsen af arbejdstagere og kreditorer og styrke tilliden til kapitalmarkederne. I den henseende bør Den Europæiske Union hurtigt vedtage direktivet om lovpligtig revision for at stramme den offentlige kontrol med revisorer. Endelig vil Kommission fortsætte sit nære samarbejde med de amerikanske tilsynsmyndigheder (the American Public Company Accounting Oversight Board) for at udarbejde en effektiv, samarbejdsbaseret tilgang til international kontrol med revisionsselskaber.

Medlemsstaterne skal også fortsætte deres bestræbelser for at formindske **statsstøtten** og om dirigere denne og etablere den lovgivningsmæssige ramme inden den 1. maj 2004, der skal gøre det muligt for myndigheder og nationale domstole fuldt ud at gennemføre den europæiske antitrustpolitik.

I politikken om **social inddragelse**, er det nødvendigt, at medlemsstaterne i højere grad har målene fra de nationale handlingsplaner i tankerne, når de fastsætter overordnede prioriterede udgiftsområder i forbindelse med strukturfondene. Og der skal gøres en ekstra indsats for at sikre, at de økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale politikker indbyrdes forstærker hinanden.

For så vidt angår **miljøområdet**, bør Rådet og Europa-Parlamentet uden tøven vedtage direktivet om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, for så vidt angår Kyoto-protokollens projektmekanismer. Dertil kommer, at i henhold til de løfter, der blev givet i Johannesburg, skal Den Europæiske Union og medlemsstaterne styrke deres indsats med henblik på at vedtage bæredygtige produktions- og forbrugsmodeller, især ved at udbygge deres indsats i forbindelse med miljøteknologi.

Endelig bør der i forbindelse med den eksterne dimension af Lissabon-strategien træffes foranstaltninger, der skal styrke den eksportstyrede vækst, især ved at fortsætte bestræbelserne på at opnå et positivt resultat af Doha-processen og ved at udvide og styrke vores positive økonomiske agenda med USA.

Sideløbende hermed skal Den Europæiske Union omgående træffe foranstaltninger til at vende den negative udvikling inden for flere sektorer, dvs. investeringer i net og viden, industrisektorens og tjenesteydelsessektorens konkurrenceevne og den aktive aldring. Kommission opfordrer derfor Det Europæiske Råds forårsmøde til at koncentrere sig om følgende tre punkter: **investeringer, konkurrenceforhold og reformer**.

3.2. Øgede investeringerne for at støtte væksten

På baggrund af den **globale afmatning i investeringsniveauet** har den europæiske økonomi brug for en reorganisering, en forøgelse og en øget effektivitet inden for de offentlige og private investeringer i flere nøglesektorer for at komme i gang igen. Dette er ikke

uforeneligt med stabilitets- og vækstpakten og de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik. I den henseende bør Det Europæiske Råd vedtage en overordnet og sammenhængende tilgang for at øge investeringsniveauet og -effektiviteten.

Den Europæiske Union har allerede nu gjort brug af en del af de potentielle finansielle instrumenter, som den har til rådighed, for at kunne omdirigere udgifterne til de målsætninger, der er fastlagt i Lissabon-strategien. Disse bestræbelser vil blive fortsat i 2004, bl.a. ved en midtvejsevaluering af strukturfondene og som led i finansieringsrammen efter 2006.

STRUKTURFONDENES BIDRAG TIL MÅLSÆTNINGERNE FRA LISSABON

- **Der er blevet mobiliseret næsten 80 mia. EUR siden 2000** for at støtte tre hovedmålsætninger fra Lissabon-strategien, nemlig investering i humankapital (20 mia.), fornyelse og iværksætterånd (22 mia.) og den indbyrdes forbindelse af netværkene for transport, energi og telekommunikation (37 mia.)
- I forbindelse med midtvejsevalueringen af strukturfondene vil der inden udgangen af marts 2004 blive allokeret 8 mia. EUR yderligere fra reservefonden til udvalgte programmer som led i de prioriterede områder fra Lissabon-strategien (bl.a. bredbåndsinfrastruktur).
- Derudover vil strukturfondene også i høj grad **bidrage til at gennemføre vækstinitiativet**, da det omhandler højhastighedsnet, især til skoler og hospitaler.
- Endelig har de nye medlemsstater modtaget retningslinjer, der sætter fokus på moderniseringen af net, miljø, beskæftigelse, forskning og fornyelse, med henblik på **forberedelsen af de kommende programmer**.

Iværksættelse af det europæiske vækstinitiativ

Ved at mobilisere investeringerne i stabile makro-økonomiske rammer på to vigtige områder i Lissabon-strategien - net og viden - kan Unionen sende et **stærkt signal til støtte for de igangværende reformer**. Det Europæiske Råd udtrykte på sit møde i december 2003 stor tilfredshed med programmet for projekter, der skal startes hurtigt (Quick start-programmet).

På mellemlang sigt vil nye investeringer nedbringe produktions- og transporttiden, øge kvaliteten, medføre hurtigere innovationstempo, øge konkurrenceevnen og skabe flere valgmuligheder for lokalisering. Udviklingen af net til bredbåndskommunikation, herunder højhastighedsnet til forskning, vil medvirke til at sætte skub i online-tjenesteydelser, der har stor merværdi, og til formidling af viden, hvilket således fremmer den økonomiske vækst. Endelig vil det også være til fordel for samhørigheden inden for den udvidede union, da lande og regioner uden egnede infrastrukturer eller med begrænset adgang til viden og innovation, får mulighed for at være en del af i et virkeligt integreret videndrevet økonomisk område. I det store og hele vil den øgede investeringsindsats inden for net og viden kunne medføre betydelige fordele i form af større produktivitet og øget jobskabelse i Den Europæiske Union.

Alle berørte parter skal nu planlægge og gennemføre quick start-programmet.

IVÆRKSÆTTELSE AF QUICK START-PROGRAMMET

Medlemsstaterne

- Gennemfører fra 2004 de nationale planer i forbindelse med det europæiske vækstinitiativ vedrørende projekter for transport, forskning og bredbåndsnet.
- Sætter i den forbindelse hastigheden op med hensyn til det forberedende arbejde om quick start-initiativet inden for forskning og udvikling og bredbåndsnet inden 2004, og udarbejder for de projekter, der er tilstrækkeligt langt fremme, de finansieringsplaner, der er nødvendige for at realisere projekterne, inden udgangen af året.
- Fjerner de tekniske, juridiske og administrative forhindringer for gennemførelsen af offentlig-private partnerskaber.

Den Europæiske Investeringsbank

- Iværksætter egnede finansielle instrumenter, der skal fungere som løftestang for den private kapital og etablerer værdipapirudstedende fonde.

Europa-Parlamentet og Rådet

- Vedtager den anden jernbanepakke inden Det Europæiske Råds forårsmøde.
- Vedtager de reviderede retningslinjer i forbindelse med de transeuropæiske transportnet inden maj 2004 og energinettet inden marts 2005.
- Vedtager revisionen af direktivet om afgiftsfastsættelse over for lastvogne (euro-vignette) inden marts 2005

Kommissionen

- Undersøger nødvendigheden af at etablere et særligt fællesskabsgarantiinstrument og i givet fald at forelægge et lovforslag.
- Udpeger i samråd med medlemsstaterne europæiske koordinatore for visse tværnationale projekter i forbindelse med vækstinitiativet.
- Forelægger et lovforslag i løbet af første halvår 2004 om den tredje jernbanepakke vedrørende åbningen for konkurrence af internationale tjenester for passagertransport og forbedringen af disse tjenesters kvalitet.
- Forelægger i løbet af første halvår 2004 en grønbog om offentlig-private partnerskaber.
- Evaluerer gennemførelsen af quick start-programmet inden 2007 sammen med Den Europæiske Investeringsbank i forbindelse med den årlige beretning til Det Europæiske Råds forårsmøde.

Styrke investeringen inden for viden

Vækstinitiativet giver et aktivt bidrag til udviklingen af den videnbaserede økonomi. Denne foranstaltning skal forlænges gennem en øget indsats inden for områderne forskning, almen uddannelse og erhvervsuddannelse, som ikke bidrager tilstrækkeligt til væksten og konkurrenceevnen.

Der er nu et presserende behov for at gøre fremskridt i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen "Investering i forskning", som Kommissionen aflægger beretning om inden udgangen af året. Medlemsstaterne bør give høj prioritet til at forbedre rammebetingelserne for og den offentlige støtte til forskningsinvesteringer og sikre europæisk overensstemmelse og synergi gennem den åbne koordinationsmetode. I relation hertil bør de sikre en hurtig gennemførelse af aktioner med hensyn til ansættelse af forskere, F&U-karriereforløb og offentlig anerkendelse af forskere, således som det blev vedtaget af Rådet i 2003. I den

forbindelse har Kommission foreslået et direktiv og vil forelægge en handlingsplan om indrejse og ophold for statsborgere fra tredjelande med henblik på at udføre forskning med det formål at øge antallet af højtuddannede forskere i Europa.

Det Europæiske Råd bør sætte betydeligt skub i investeringen i almen uddannelse og erhvervsuddannelse for at støtte udviklingen på mellemlangt sigt af den videnbaserede økonomi. Foranstaltningerne bør koncentrere sig om en række nøgleområder, nemlig større bidrag fra den private sektor gennem særlige tilskyndelsesforanstaltninger, styrkelse af livslang læring og større effektivitet inden for de nationale uddannelses- og erhvervsuddannelsesordninger. De ressourcer, der er til rådighed i strukturfondene, især hos Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Investeringsbank, kan ligeledes anvendes. Disse prioriterede områder fremhæves også i rapporten fra taskforcen om beskæftigelsen i Europa.

INVESTERE I VIDEN
Medlemsstaterne – Forbedrer rammebetingelserne og den offentlige støtte for forskningsinvesteringer, sikrer europæisk overensstemmelse og synergi gennem den åbne koordinationsmetode. – Øger løftestangseffekten af den offentlige støtte på de private investeringer gennem en mere effektiv anvendelse og kombination af finansieringsredskaber (tilskud, skattelettelser, garantiordninger og støtte til risikokapital) og styrker forbindelserne mellem offentlig forskning og erhvervslivet. – Øger bestræbelserne på at forbedre ansættelsen af og karrieren for forskere ved at anvende den åbne koordinationsmetode – Forelægger regelmæssige rapporter om gennemførelsen af målsætningerne for de nationale uddannelses- og erhvervsuddannelsesordninger. – Indkredser og gennemfører nationale strategier for livslang læring for 2005.
Europa-Parlamentet og Rådet – Vedtager inden marts 2005 forslaget om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. I lyset heraf bør Rådet (konkurrence) vedtage en fælles holdning inden maj 2004. – Vedtager inden udgangen af 2005 et forslag til et rammeprogram om livslang læring, for at det kan gennemføres inden den 1. januar 2007
Kommissionen – Færdiggør etableringen af den første række af europæiske teknologiplatforme. – Forbereder den fornyede behandling af fællesskabsrammen om statsstøtte til F&U. – Forelægger et direktivforslag om indrejse og ophold for forskere fra tredjelande og vedtager den dertil knyttede handlingsplan. – Foreslår en EU-harmoniseret juridisk fondsstruktur for risikokapital, der kan sikre åbenhed over hele Europa ud fra et skattemæssigt synspunkt.
Arbejdsmarkedets parter – Fremmer iværksættelsen på nationalt plan af en ramme for indsats med hensyn til livslang udvikling af kompetencer.

3.3. Styrke konkurrenceevnen i en bæredygtig økonomi

Konkurrenceevnen er et nøgleelement i Lissabon-strategien og er stadig en stor kilde til bekymring hos nogle medlemsstater og virksomheder.

Den Europæiske Union har fra nu af en strategi, der skal styrke vores konkurrenceevne. Fremover skal man styrke dens gennemførelse og fastlægge prioriterede områder. Det første bør være vedtagelsen af igangværende forslag så hurtigt som muligt for at sætte et kraftigt skub i virksomheder og investorer og sende et positivt signal til dem. Det er altafgørende, at der sker fremskridt med denne ”konkurrencepakke” både i første såvel som i anden behandling inden Parlamentets valgperiode slutter i maj 2004.

Endvidere har Kommissionen netop udarbejdet et nyt større forslag om **tjenesteydelser**¹⁷ med henblik på at lette de tværnationale udvekslinger og forenkle lovgivningen. Tjenesteydelsessektoren er den sektor, der har det stærkeste potentiale, for så vidt angår det indre marked. Effektive og konkurrencedygtige tjenesteydelser gør det muligt at øge produktiviteten i andre sektorer. Som det irske formandskab har meddelt, er det helt og aldeles afgørende at give høj prioritet til dette forslag og sikre, at det lovgivningsmæssige arbejde skrider frem.

FREMSKYNDE ”LOVGIVNINGSPAKKEN OM KONKURRENCE” INDEN MAJ 2004

- Vedtage forordningen om **det europæiske patent** og nå frem til en politisk aftale om instrumenterne om aspekterne vedrørende domstolsordningen
- Nå frem til en politisk aftale i Rådet om **anerkendelsen af erhvervsmæssige kvalifikationer**.
- Sørge for, at **handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser** skrider frem, vedtage direktivforslag om investeringer i tjenesteydelser og om transparens.
- Nå frem til en politisk aftale i Rådet om en **styrkelse af håndhævelsen af den intellektuelle ejendomsret**.
- Straks lancere en debat om forslaget til **rammedirektiv om tjenesteydelser**.

Endelig er det væsentligt, at Den Europæiske Union så hurtigt som muligt vedtager en fælles konsolideret definition på beskattningen af selskabsoverskud, der omfatter alle former for virksomhedsaktiviteter. Hvis der ikke konstateres fremskridt inden for Den Europæiske Union, bør man overveje muligheden af at anvende bestemmelserne i traktaten om forstærket samarbejde.

Styrke industriens konkurrenceevne

Sideløbende med tjenesteydelserne er **industriens konkurrenceevne** i Europa et centralt spørgsmål for vor økonomi. Den øgede konkurrence fra vore konkurrenter på verdensplan, den aktuelle overgang til en videnbaseret økonomi og udvidelsen af Den Europæiske Union gennem tiltrædelsen af nye lande betyder, at man på ny stiller spørgsmålet om, hvilken plads industrien har i vor økonomi. I den henseende bliver fænomenet med afindustrialisering, som Det Europæiske Råd understregede i oktober sidste år, måske i stigende grad et akut problem.

Kommissionen har rejst dette spørgsmål¹⁸ og vil fortsætte sin analyse. De indledende resultater tyder imidlertid ikke på, at Den Europæiske Unions økonomi er begyndt at vise tegn på afindustrialisering. Ikke desto mindre skal de politiske beslutningstagere fortsat være opmærksomme herpå.

¹⁷ KOM(2004) 2 endelig, Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked.

¹⁸ COM(2003) 704 final of 21.11.2003, Some key issues in Europe's Competitiveness – Towards an Integrated Approach.

I den sammenhæng bør vi bemærke **tabet af konkurrenceevnen - og dermed beskæftigelse - inden for en række af vore industrisektorer**, som f.eks. tekstil- og minesektoren (ikke-jernholdige metaller og kul), hvorimod andre som den kemiske sektor, sektorerne for kontorudstyr, elektrisk udstyr og telekommunikation klarer sig bedre. Det viser, hvordan vores økonomi udvikler sig inden for nye sektorer, men understreger også, at der er et presserende behov for, at de berørte aktører fortsætter Lissabon-strategien aktivt og moderniserer strukturerne i den europæiske industri. Det gælder også de nye medlemsstater. Det er vigtigt at styrke den europæiske produktivitet og virksomhedernes og arbejdstagernes tilpasningsevne, især i de sektorer, der er i vanskeligheder, og at indhente den forsinkelse, som Europa har med hensyn til udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi, for at kunne tilpasse virksomhedernes konkurrenceevne og fremme arbejdstagernes produktivitet ved at støtte investeringer på dette område gennem foranstaltninger, der skal forbedre arbejdstilrettelæggelsen og erhvervsuddannelsen. Taskforcen om beskæftigelse i Europa fremhævede også faktorer som f.eks. at kunne foregribe udviklingen og være i stand til at tilpasse sig sådanne udviklinger.

KONKURRENCEEVNE OG INDUSTRIPOLITIK

Kommissionen

- udvikler kvaliteten af analyser om konkurrenceevnen, især inden for de forskellige industrisektorer. Enhver bestræbelse på at forbedre den industrielle konkurrenceevne skal bygge på en forhåndsanalyse af den gældende situation, der skal belyse problemerne og opfylde de behov, der er klart indkredset. Dette arbejde skal udføres i tæt samarbejde med de berørte sektorer, herunder arbejdsmarkedets parter.
- udvikler sin fornyede tilgang til industripolitikken. I den forbindelse vil Kommissionen uddybe analysen fra meddelelsen fra december 2002 om "Industripolitik i et udvidet Europa" og vil behandle yderligere aspekter om afindustrialiseringen i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i oktober 2003.
- fokuserer i 2004 på en række nøgleaktioner, der handler om industriens konkurrenceevne gennem handlingsplanen for iværksættervirksomhed og handlingsplanen for innovation.
- sørger for opfølgning på retningslinjerne i forbindelse med midtvejsevalueringen af handlingsplanen for "eEurope 2005: Et informationssamfund for alle", og for en styrkelse af foranstaltningerne på dette område.

Arbejdsmarkedets parter

- fortsætter deres bestræbelser på at nå frem til en aftale om en industriel omstrukturering ud fra den fælles tekst, som de forelagde i anden halvdel af 2003.

Styrke synergieffekterne mellem konkurrenceevne og miljøet

Synergieffekter mellem erhvervslivet og miljøet skal udnyttes fuldt ud for at fremme den økonomiske vækst, hvilket vil medføre større fordele, samtidig med at skaderne på miljøet begrænses så meget som muligt. For at opnå dette er det nødvendigt at styrke politikken og de lovgivningsmæssige rammer, hvilket sender et klart signal til alle de økonomiske aktører, og medtage innovative instrumenter, der måske kan bidrage til at bygge bro mellem visse virksomhedssektors ønsker på den ene side og miljøbeskyttelseshensyn på den anden side.

Dette kan ligeledes fremme udviklingen og markedsføringen af innovationer yderligere, som vil medvirke til en effektiv økologisk økonomi, der på længere sigt kan give den europæiske økonomi et strategisk forspring og en øget produktivitet.

Det er også hovedidéen i **handlingsplanen for miljøteknologi**, som Kommission har forelagt for Europa-Parlamentet og Rådet med henblik på at etablere den passende ramme til fremme af ren teknologi. Den Europæiske Union er blevet en førende producent og eksportør af nogle miljømæssige nøgleteknologier og tjenesteydelser, som f.eks. fotovoltaiske tjenester (der omdanner stråleenergi fra lys til elektrisk energi), vindenergi- og vandforsyningstjenester. De aktuelle markedsudviklinger inden for øko-industrien, jf. OECD, er et klart bevis på disse tendenser. Både den samlede omsætning og jobskabelsen i en sektor, der repræsenterer mere end 2,5 mio. arbejdspladser, har i de seneste ti år konstant ligget over gennemsnittet.

STYRKELSE AF SYNERGIEFFEKTER MELLEM KONKURRENCEEVNE OG MILJØ

Europa-Parlamentet og Rådet

- etablerer et konsekvensanalyseværktøj til de større ændringsforslag i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale "Bedre lovgivning". Dette integrerede værktøj skal omfatte den økonomiske indvirkning især på konkurrenceevnen og konsekvenserne for beskæftigelse og miljø.
- vedtager forslaget om miljøansvar inden udløbet af Parlamentets nuværende valgperiode.
- vedtager og gennemfører handlingsplanen for miljøteknologi.
- vedtager inden marts 2005 forslag vedrørende afgiftsfastsættelse over for lastvogne (euro-vignette), kemiske produkter (REACH), rammedirektivet om øko-design for energianvendende produkter, og direktivet om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester.

3.4. Sætte fokus på reformer, der tager sigte på en aktiv aldring

Aldringen af den europæiske befolkning øver på mellemlangt sigt et stærkt pres på vores samfund, arbejdsmarked, produktivitet og bæredygtigheden i forbindelse med vore offentlige finanser. I den forbindelse er det afgørende at sikre en aktiv aldring for ældre arbejdstagere gennem en grundlæggende reform af arbejdsmarkedet og modernisere både pensionsordningerne og sundhedsplejeordningerne med henblik på at øge levetiden med et godt helbred.

Fremme en aktiv aldring

For at undgå et hurtigt fald i arbejdsstyrken, hvilket vil få en negativ indvirkning på den økonomiske vækst og bæredygtigheden af det sociale sikringssystem, skal der ydes en aktiv indsats for at fremme *aktiv aldring*, især i de medlemsstater, der har lave erhvervsfrekvenser for ældre arbejdstagere og en lav gennemsnitsalder ved udtræden af arbejdsmarkedet. Det kræver handling på fire områder, kombineret med reformer af pensionsordningerne, at forlænge tiden på arbejdsmarkedet: man skal fjerne de hæmmende faktorer, der får folk til at forlade arbejdsmarkedet tidligt, og undlade at opmuntre til en tidlig udtræden, man skal fremme livslang læring for at undgå, at færdigheder bliver forældede, og man skal forbedre arbejdsbetingelserne og opretholde et generelt sundt helbred hos den voksne befolkning. I tråd med denne analyse foreslog Kommissionen følgende aktioner.

FREMME AKTIV ALDRING

Medlemsstaterne skal sammen med arbejdsmarkedets parter:

- fjerne de økonomiske **ulempes for arbejdstagere med hensyn til senere pensionering og for arbejdsgivere, der ansætter eller beholder ældre arbejdstagere.** Det omfatter en justering af de særlige ordninger om skattefordele, lovgivningen om beskæftigelse og pensioner med henblik på at reducere bestemmelser, der afholder ældre arbejdstagere fra at blive længere på arbejdsmarkedet og undlade at opfordre til arbejdstagernes tidlige udtræden fra arbejdsmarkedet. Alle medlemsstater bør bestræbe sig på at undlade at opfordre til tidlig udtræden.
- **fremme adgangen til erhvervsuddannelse for alle og udvikle strategier om livslang læring,** især for ældre arbejdstagere, der er underrepræsenteret inden for erhvervsuddannelse.
- **forbedre kvaliteten på arbejdspladsen** og sørge for et attraktivt, sikkert arbejdsmiljø, der kan tilpasses i hele arbejdslivet, herunder også muligheden for deltid og orlovsordninger.

Henstillingerne, der er udarbejdet af taskforcen om beskæftigelse i Europa, er i tråd med disse forslag.

Modernisering af sundhedsplejeordninger

Alle medlemsstater, trods deres forskellige sundhedssystemer og -ordninger, står over for problemet med befolkningens aldring og stigende udgifter, hvilket har fået mange af dem til at indlede strukturreformer.

I kølvandet på Kommissionens meddelelse om strømlining af den åbne koordinationsmetode inden for social beskyttelse, hvor strategien blev godkendt af Rådet, og for at støtte disse bestræbelser, fremme udvekslingen af god praksis og forbedre sundhedsordningen med hensyn til kvalitet, adgang og finansiel levedygtighed skal Den Europæiske Union gøre brug af en mere formel og struktureret koordination. Idet den passer fint ind i de eksisterende processer inden for social inddragelse og pensioner, vil den bidrage til en mere omfattende overvejelsesproces på sundhedsområdet, herunder folkesundheden på baggrund af midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien.

Derudover skal den rolle, som informations- og kommunikationsteknologierne spiller i reformprocessen af sundhedsplejeordningerne og forbedringen af sundhedspleje, samt den potentielle effektivitetsgevinst i forbindelse med udviklingen af eHealth, yderligere udforskes, især i forbindelse med handlingsplanen eEurope 2005.

MODERNISERE SUNDHEDSPLEJEORDNINGERNE

Det Europæiske Råd

- udvider **den åbne koordinationsmetode på området for social sikring** til at omfatte **moderniseringen af sundhedsplejeordningen**.

Rådet

- vedtager inden Det Europæiske Råds forårsmøde de foreliggende forslag om koordineringen af **de sociale sikringsordninger, især med hensyn til harmonisering af rettigheder** for at lette **indførelsen af det europæiske sygesikringskort fra den 1. juni 2004**.

Kommissionen

- undersøger betingelserne for at integrere folkesundheden i Lissabon-strategien i 2005 som bidrag til vækst og bæredygtig udvikling.
- forelægger en meddelelse om patienters mobilitet og udviklingen af sundhedspleje i Den Europæiske Union.
- forelægger i 2004 en meddelelse om moderniseringen af sundhedspleje og ældreomsorg

4. FORBEREDELSE AF MIDTVEJSEVALUERING I 2005

De institutionelle rammer for Den Europæiske Union vil blive grundlæggende ændret inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2005, især som følge af den institutionelle fornyelsesproces og vedtagelsen af en forfatning for Den Europæiske Union.

VIGTIGE BEGIVENHEDER I 2004 - 2005

- februar 2004: forelæggelse af Kommissionens meddelelse om de finansielle perspektiver efter 2006. Første orienterende drøftelse under det irske formandskab.
- 26. marts 2004: Det Europæiske Råds forårsmøde.
- **den 1. maj 2004: udvidelsen af Den Europæiske Union med 10 nye medlemsstater.**
- 10.-13. juni 2004: valg til Europa-Parlamentet.
- juni-juli 2004: Kommissionens vedtagelse af lovforslag om de finansielle perspektiver.
- 1. november 2004: den nye Kommission tiltræder.
- ultimo 2004: strategien om bæredygtig udvikling tages op til fornyet behandling.
- **marts 2005: Det Europæiske Råds forårsmøde, der markerer midtvejsforløbet for Lissabon-strategien.**

Derfor udgør 2005 en foreløbig etape i forbindelse med gennemførelsen af Lissabon-strategien. Det er også det første år, hvor dette program anvendes på en udvidet Union, hvor en ny Kommission tiltræder og et nyt Europa-Parlament træder sammen. Denne beretning er således den sidste fra den nuværende Kommission, der har, udviklet og ajourført Lissabon-strategien siden 2000.

Denne midtvejsevaluering bør give lejlighed til at tage Lissabon-strategien op til fornyet behandling for at forsyne den med nye impulser til anden fase af dens gennemførelse. Den bør også give mulighed for at drøfte behovet for at nå målsætningerne, instrumenterne, der skal bruges, og de aktører, der er involveret på forskellige niveauer. Næste **møde i Det Europæiske Råd skal allerede sætte skub i tingene ved at fastlægge rammen og retningslinjerne for således at sikre en grundig forberedelse inden marts 2005.**

Mens den første etape af strategien var præget af en vigtig lovgivningsmæssig fase, der skulle etablere rammen for disse reformer, skal den anden fase bruges til den aktive og konkrete gennemførelse heraf. I betragtning af den manglende gennemførelse af reformer skal midtvejsevalueringen være en lejlighed til at udarbejde en sammenhængende strategi, der skal råde bod på denne situation og fremme gennemførelsen.

Kommissionen har til hensigt som en del af sit forslag om de fremtidige finansielle perspektiver efter 2006 at placere gennemførelsen af Lissabon-strategien centralt i Den Europæiske Union i de kommende år. For at støtte dette forslag har Kommissionen planer om at foreslå **en køreplan for at vejlede og strukturere Den Europæiske Unions og medlemsstaternes indsats for at gennemføre den**. Ifølge metoden fra målsætning 92, hvorved det blev muligt at etablere det indre marked, vil køreplanen kunne fastsætte foreløbige målsætninger, de nøjagtige midler og effektive instrumenter såvel som en klar tidsplan med henblik på gennemførelsen.

RAMMEN FOR MIDTVEJSEVALUERINGEN I 2005

Det Europæiske Råds forårsmøde i 2004

- fastlægger den politiske og praktiske ramme for evalueringen, bl.a. Kommissionens og andre berørte institutioners forberedelse af den.

Kommissionen

- **udarbejder en grundig status** over de fremskridt, der er sket siden år 2000, såvel som den tilgang, de værktøjer og redskaber, der er anvendt i denne sammenhæng, herunder især den åbne koordinationsmetode. Kommissionen vil især støtte sig til udtalelser fra Europa-Parlamentet, de relevante rådssammensætninger, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg som Regionsudvalget.
- forelægger på denne baggrund i den kommende forårsberetning **hovedlinjerne i strategien for perioden 2005-2010**, samtidig med at man bekræfter de væsentligste principper og målsætninger.
- foreslår en arbejdsmetode for at **fremme gennemførelsen af reformer**, med udgangspunkt i en køreplan.

Europa-Parlamentet og Rådet

- vedtager ca. tredive lovforslag, der endnu er til behandling (bilag 3).
- bidrager i rette tid med en evaluering af det fremskridt, der er opnået siden 2000.

Arbejdsmarkedets parter

- konkretiserer deres engagement med henblik på et nyt europæisk partnerskab for forandring i Europa med henblik på at fremme væksten og fremskynde jobskabelsen og produktiviteten.

Det Europæiske Råds møde i marts 2005.

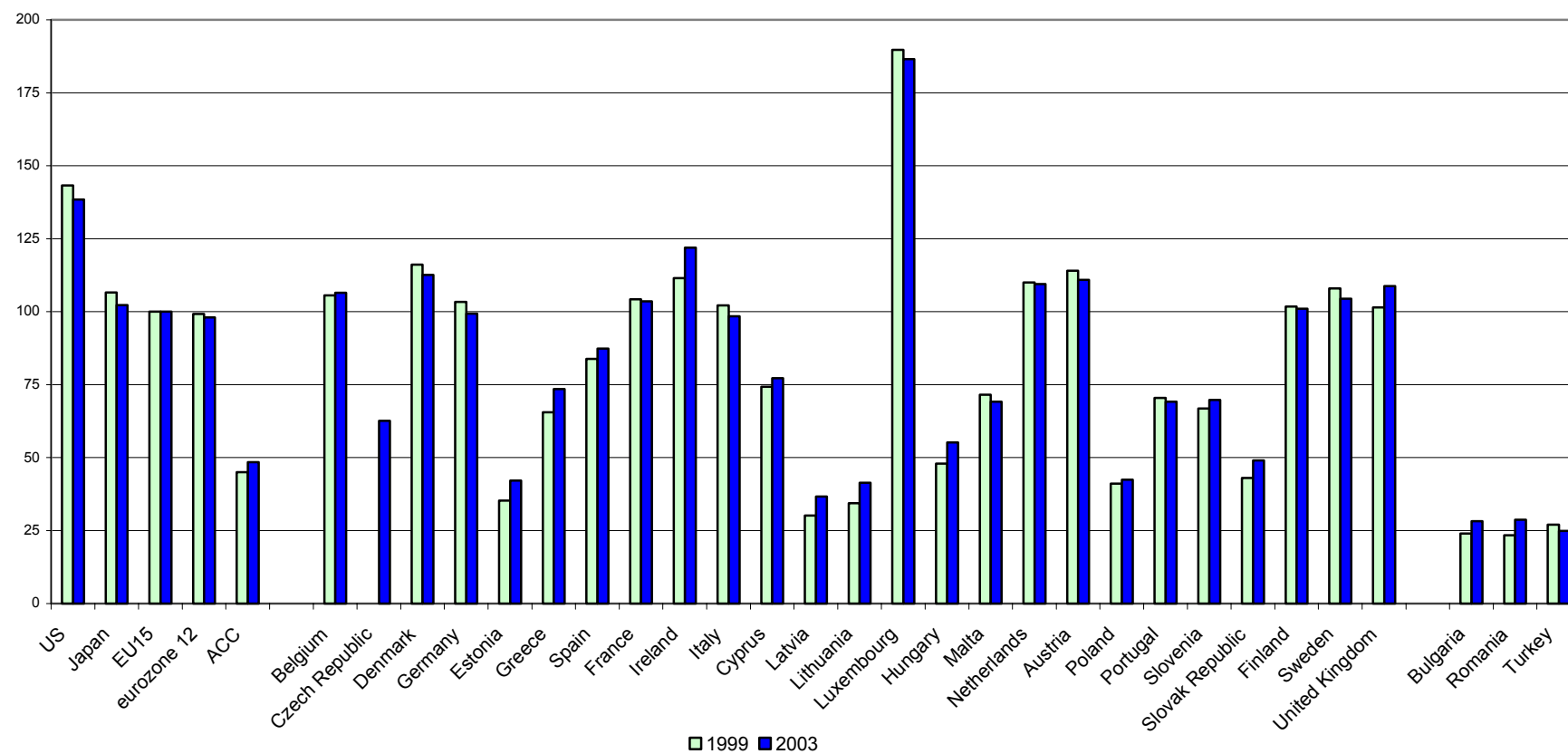
- bidrager med nye **politiske impulser for perioden 2005-2010** på baggrund af forårsberetningen 2005.

BILAG 1

PRÆSENTATION AF STRUKTURINDIKATORERNE

I henhold til gældende bestemmelser foreligger oplysningerne vedrørende EFTA og strukturindikatorerne på fransk, engelsk og tysk på Generaldirektoratet for Statistiks websted:
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/structuralindicators>

GENERAL ECONOMIC BACKGROUND
Indicator 1 GDP per capita in PPS
 GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS), (EU-15=100)

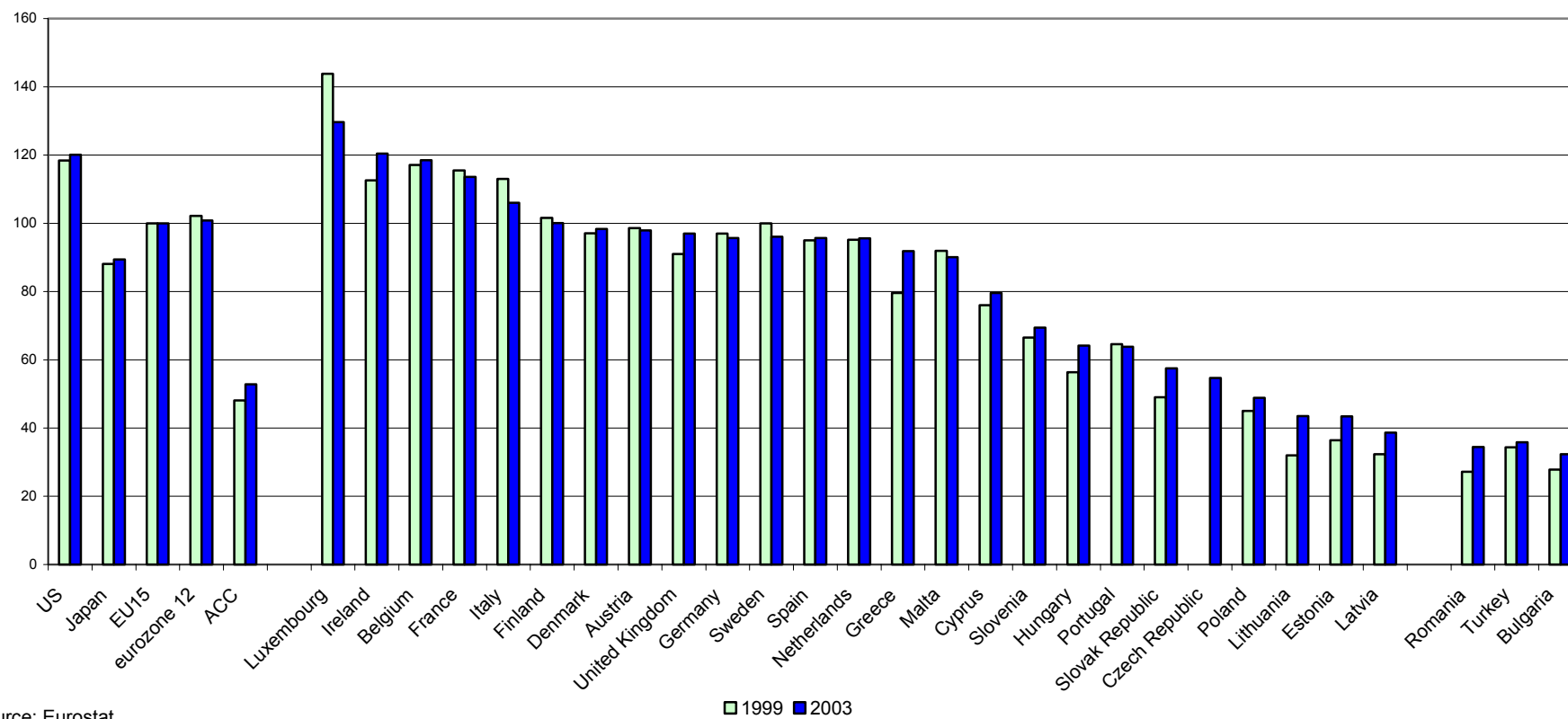
Source: Eurostat

Notes:

2003: forecast

ACC: Eurostat estimate for 1999

GENERAL ECONOMIC BACKGROUND
Indicator 2 Labour productivity per person employed
 GDP in PPS per person employed relative to the EU-15 (EU-15=100)

Source: Eurostat

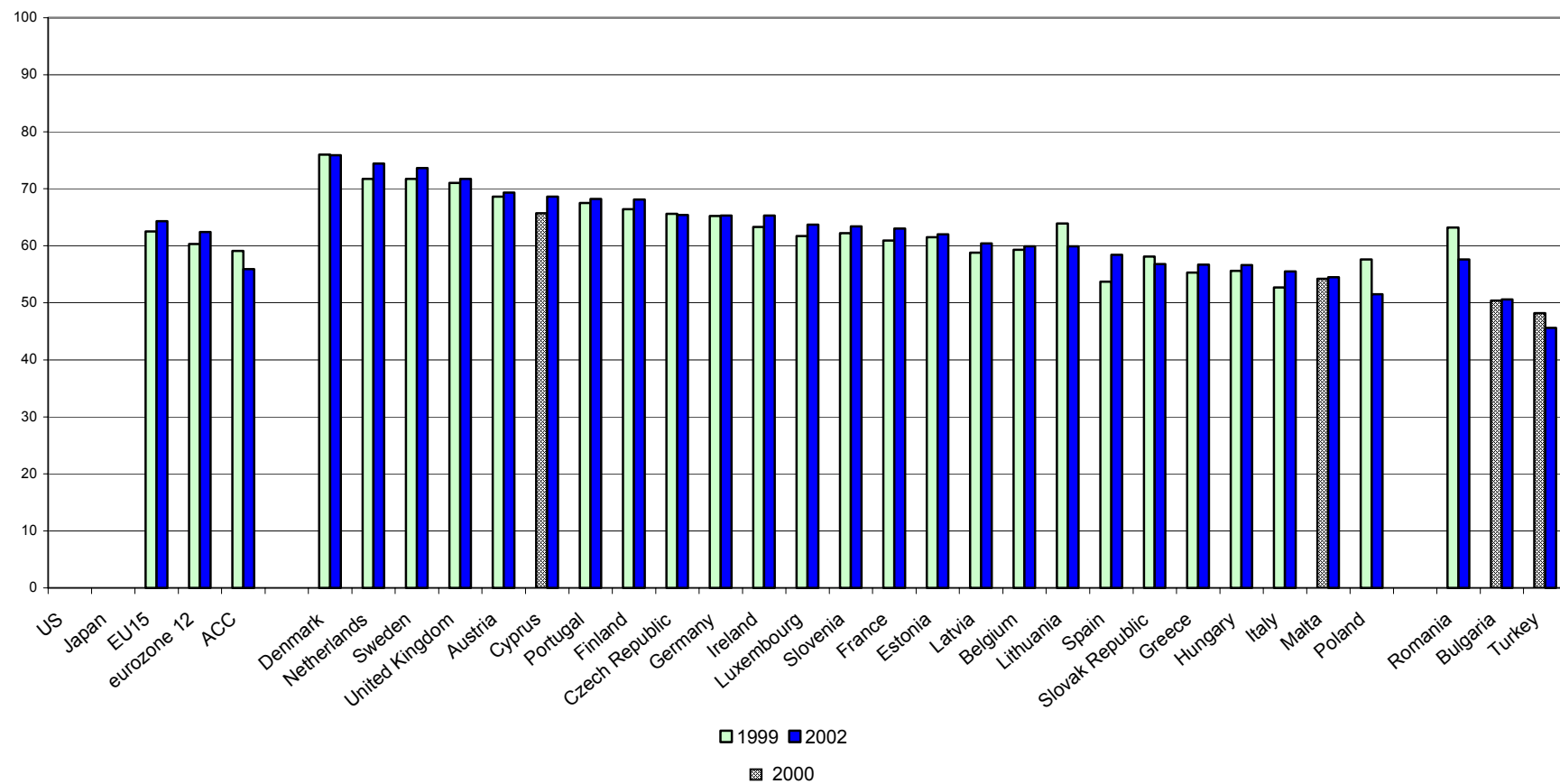
Notes:

2003: forecast

ACC: Eurostat estimate for 1999

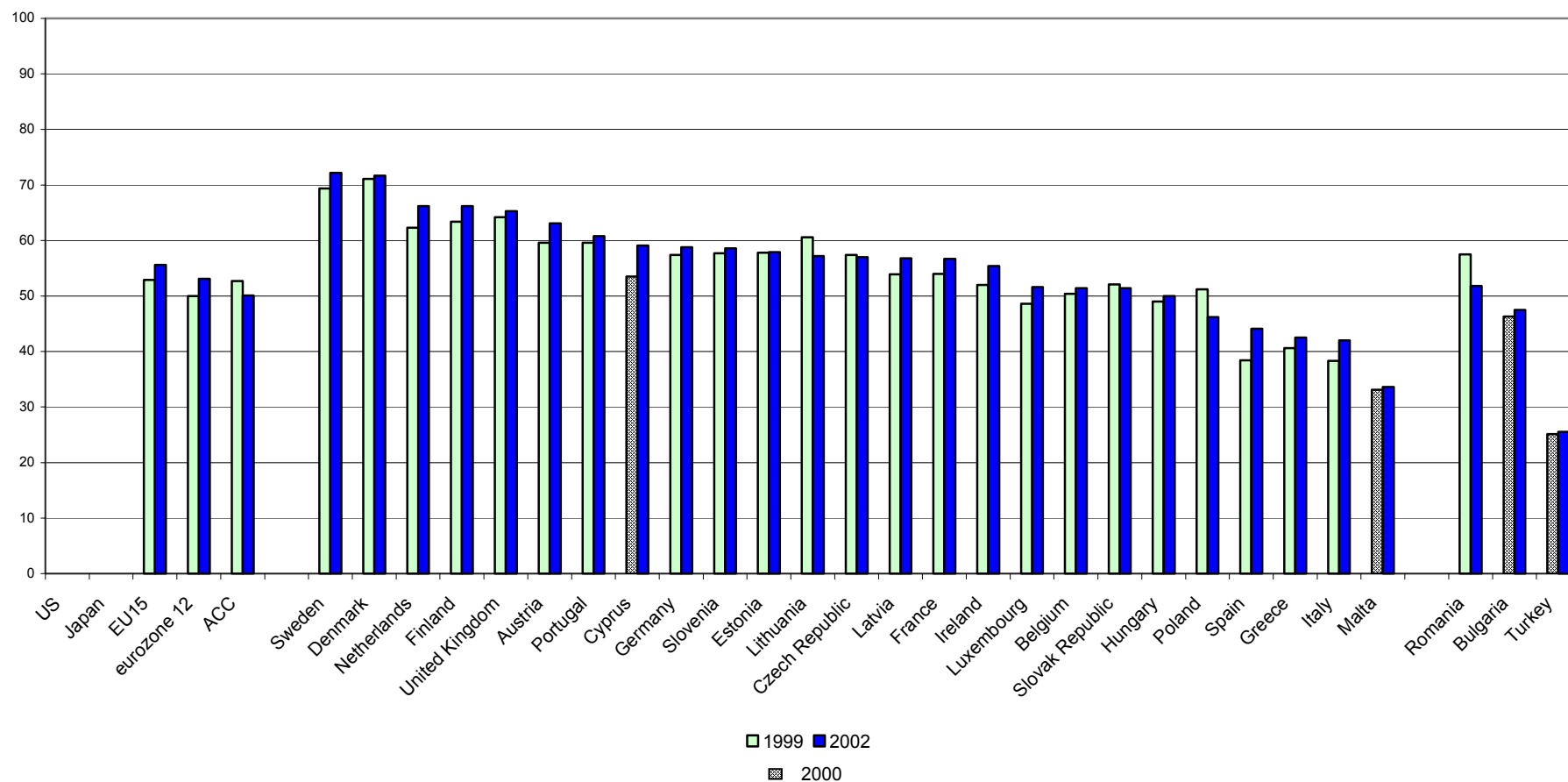
Japan, Portugal : forecast for 1999

EMPLOYMENT
Indicator 3.1 Total employment rate
 Employed persons aged 15-64 as a share of the total population of the same age group

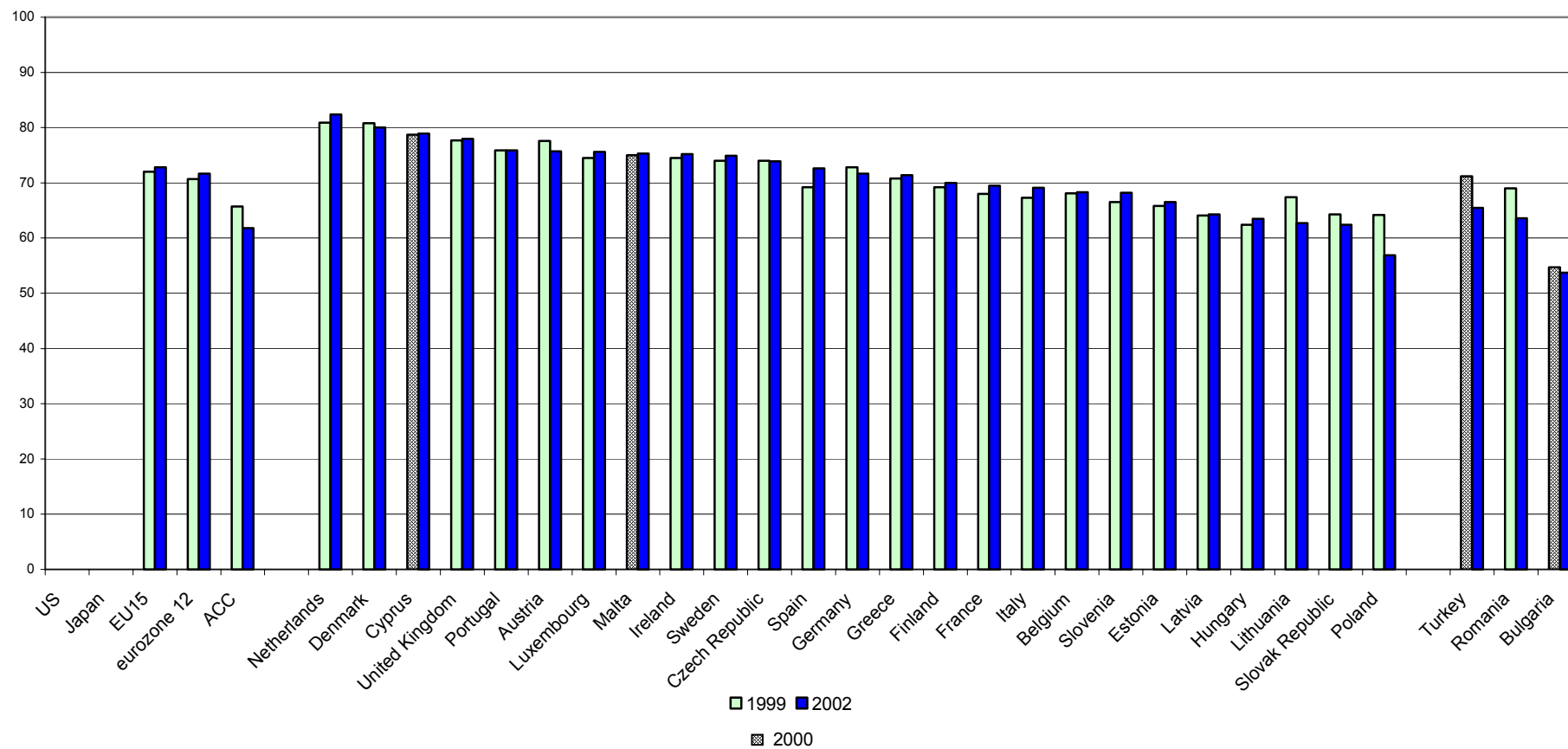
Source: Eurostat

EMPLOYMENT
Indicator 3.2 Employment rate – females
 Employed women aged 15-64 as a share of the total female population of the same age group

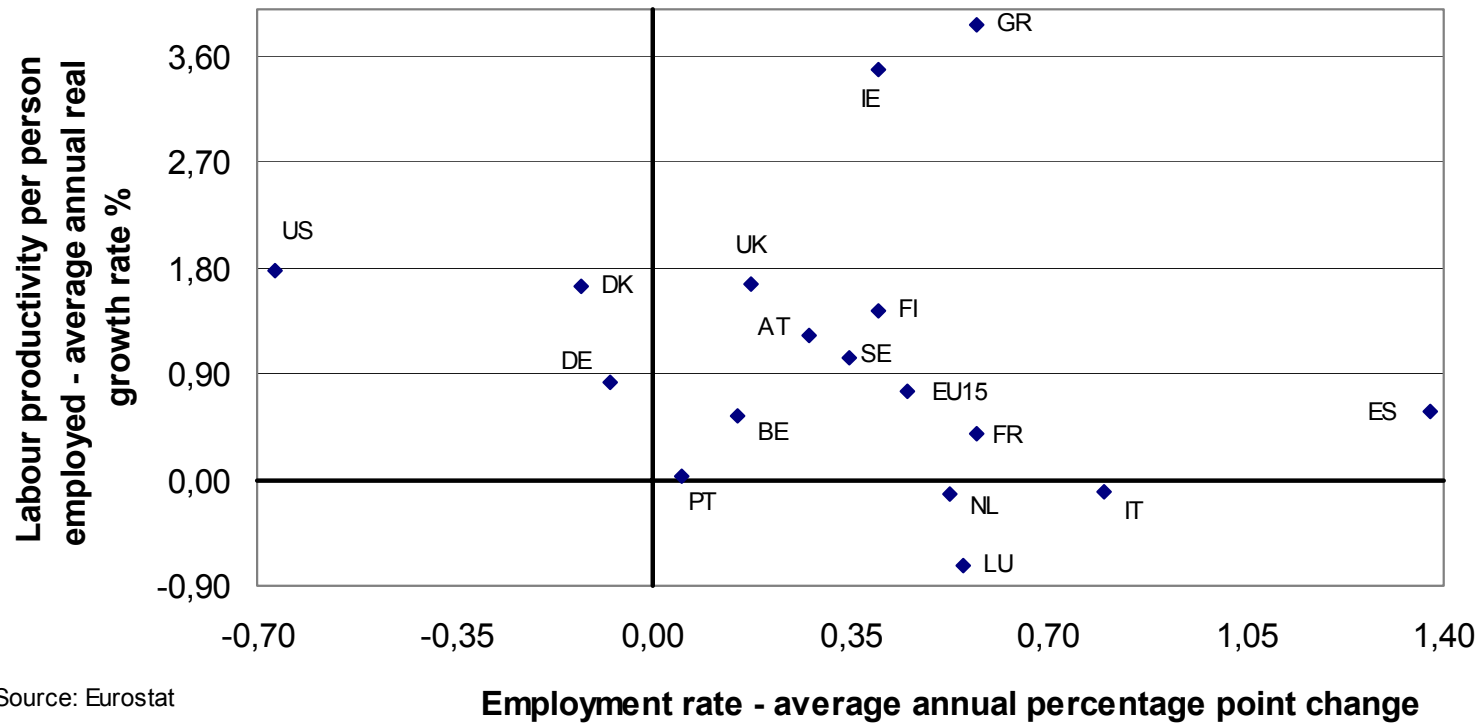
Source: Eurostat

EMPLOYMENT
Indicator 3.3 Employment rate – males
 Employed men aged 15-64 as a share of the total male population of the same age group

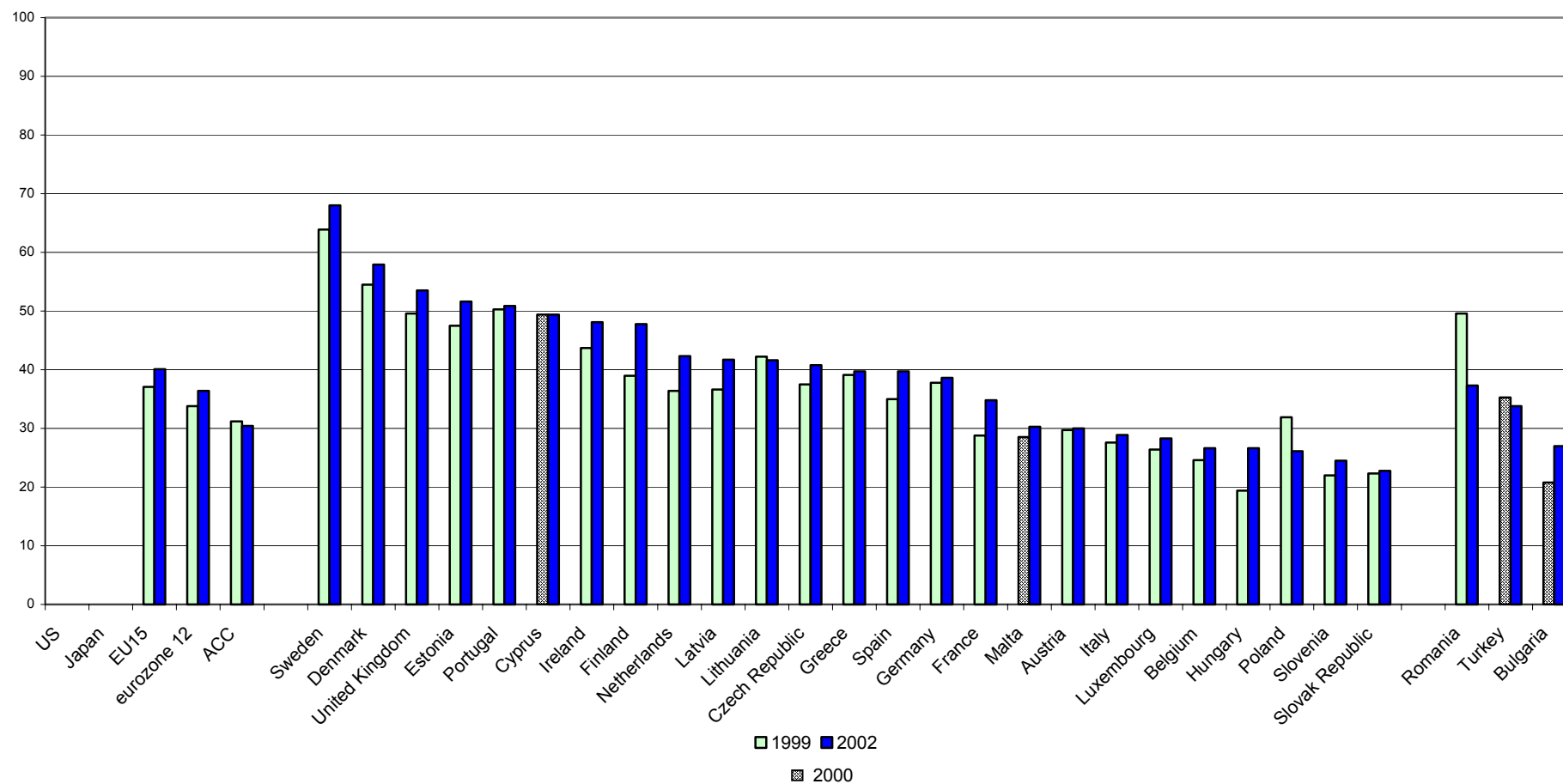

Source: Eurostat

Employment and productivity developments in the EU - 1999-2003

EMPLOYMENT
Indicator 4.1 Total employment rate of older workers
 Employed persons aged 55-64 as a share of the total population of the same age group

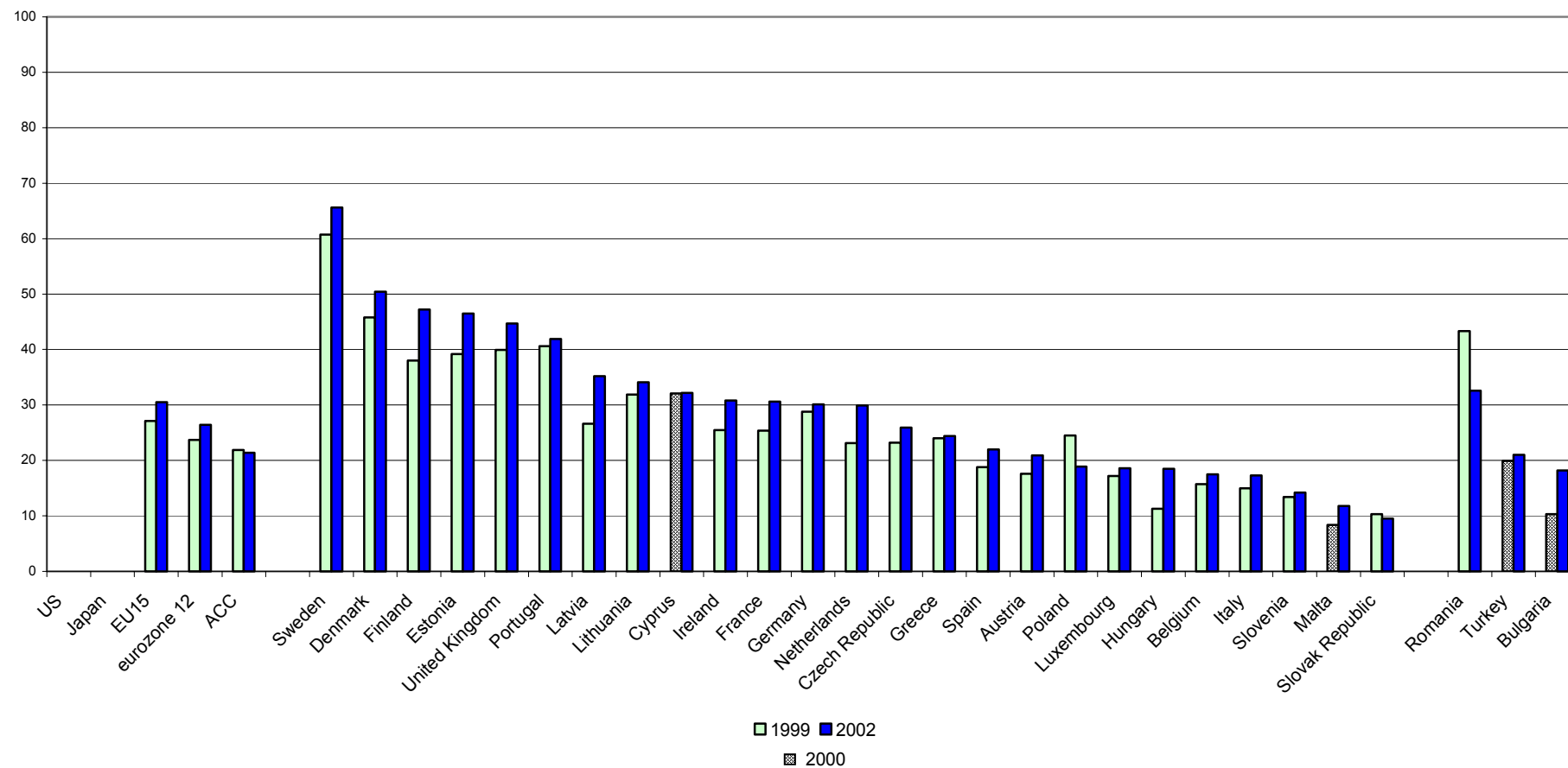

Source: Eurostat

EMPLOYMENT

Indicator 4.2 Employment rate of older workers – females

Employed women aged 55-64 as a share of the total female population of the same age group

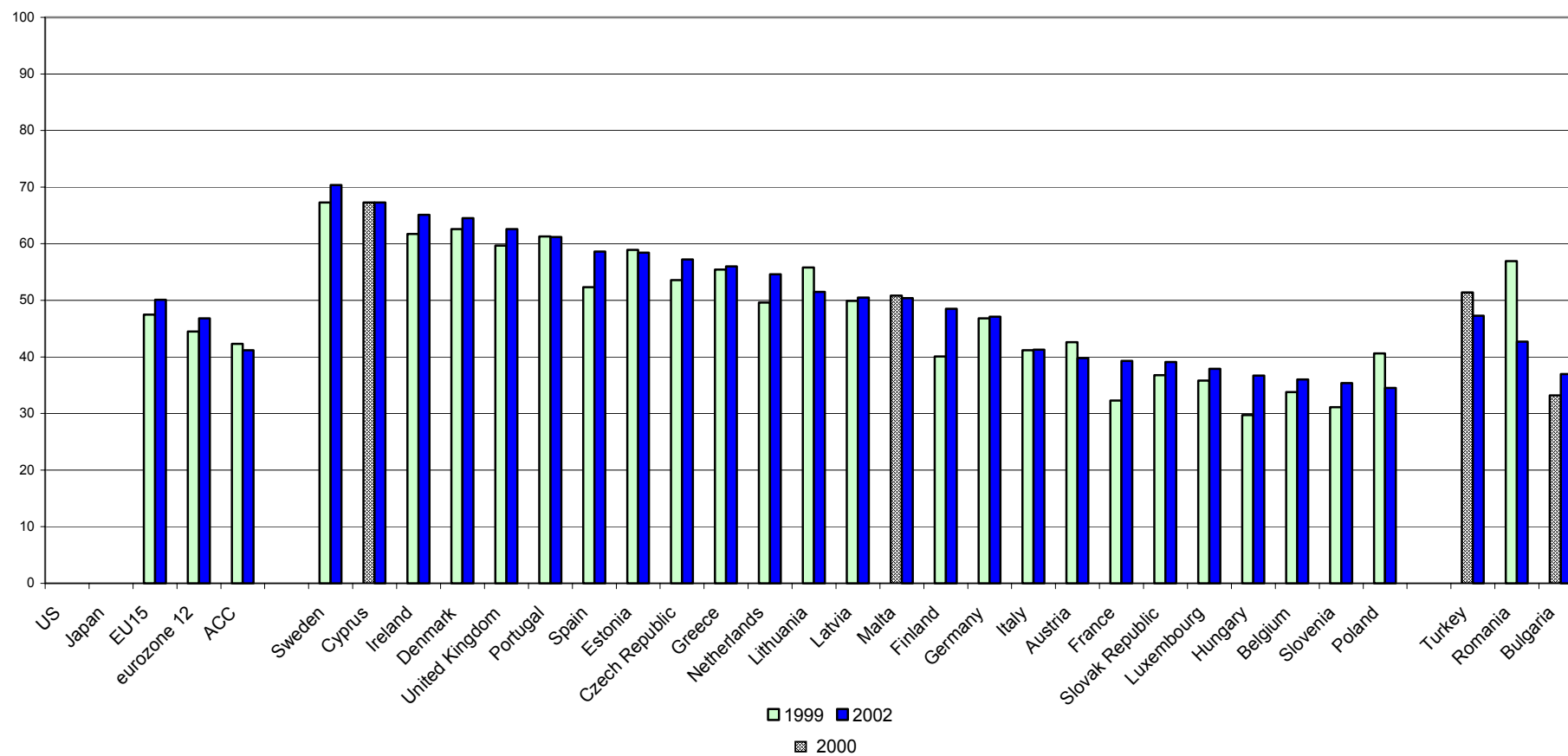

Source: Eurostat

EMPLOYMENT

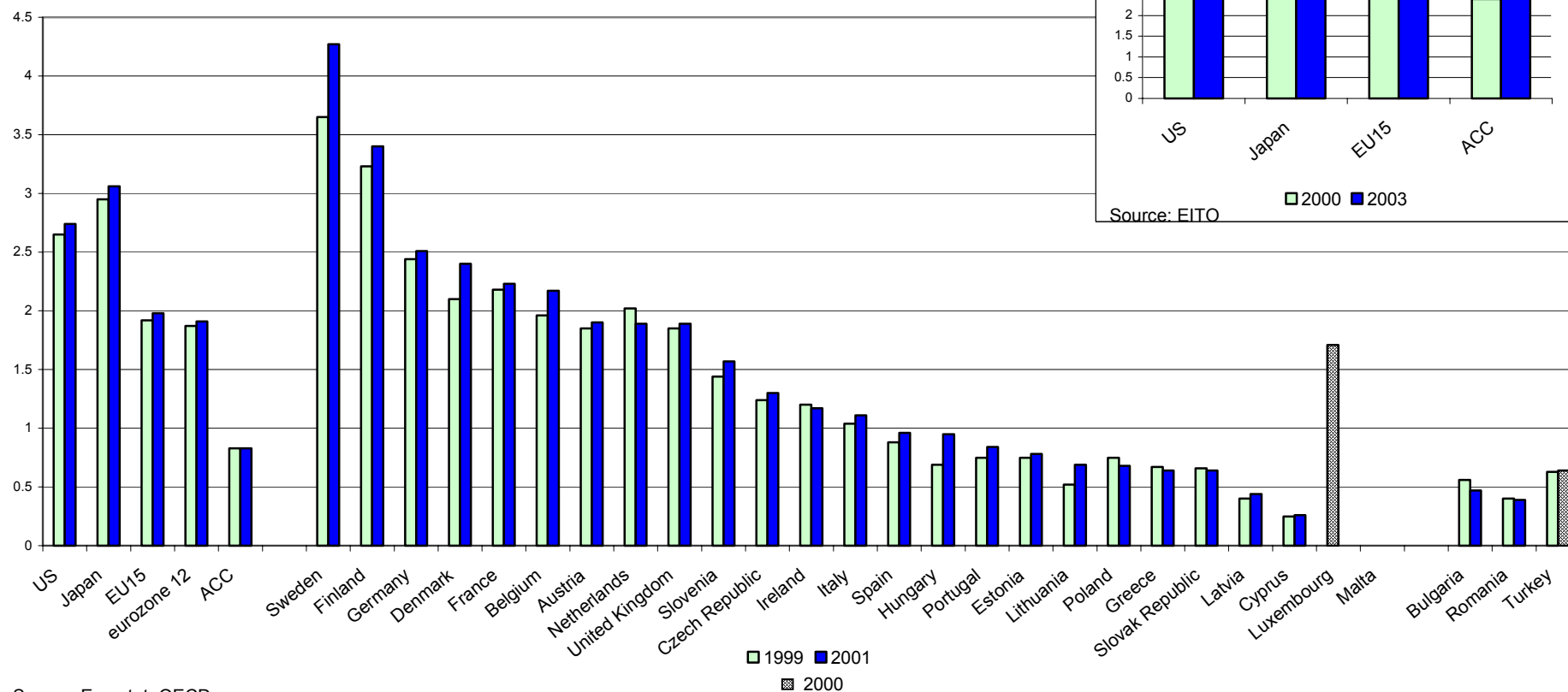
Indicator 4.3 Employment rate of older workers – males

Employed men aged 55-64 as a share of the total male population of the same age group

Source: Eurostat

INNOVATION AND RESEARCH
Indicator 5 GERD (Gross domestic expenditure on R&D)
 As a percentage of GDP

Source: Eurostat, OECD

Notes:

US: excludes most or all capital expenditure.

EU15, Eurozone12, ACC (without Malta): OECD estimate

Austria: provisional estimate for 2001, 1999; Belgium, Greece: estimate for 2001, 1999

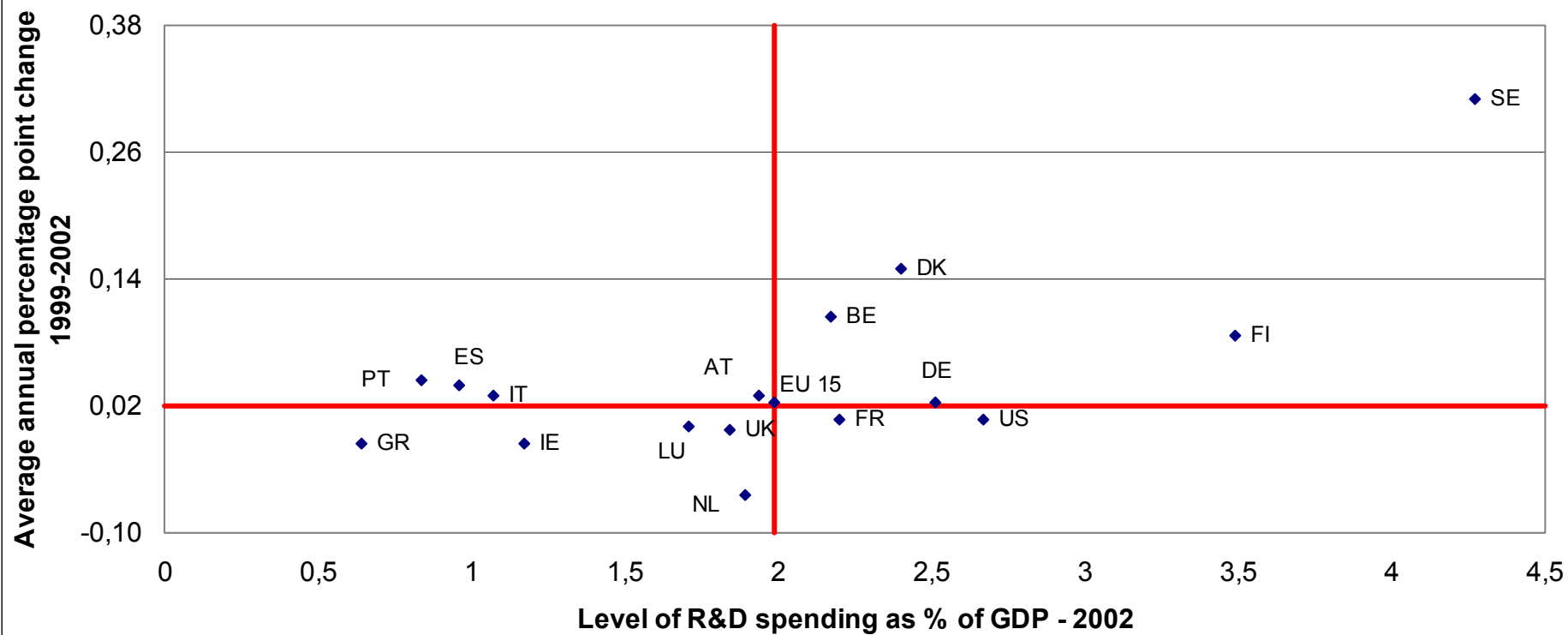
France: provisional for 2001; Portugal: estimate for 2001

Ireland: estimate for 1999

2002 available for US (OECD estimate): 2.67; EU-15 (OECD estimate): 1.99; Austria (provisional estimate): 1.94; Finland (forecast): 3.49; France (estimate): 2.2;

Germany (estimate): 2.51; UK (forecast): 1.84; Slovak Republic 0.59

Evolution of R&D spending 1999-2002

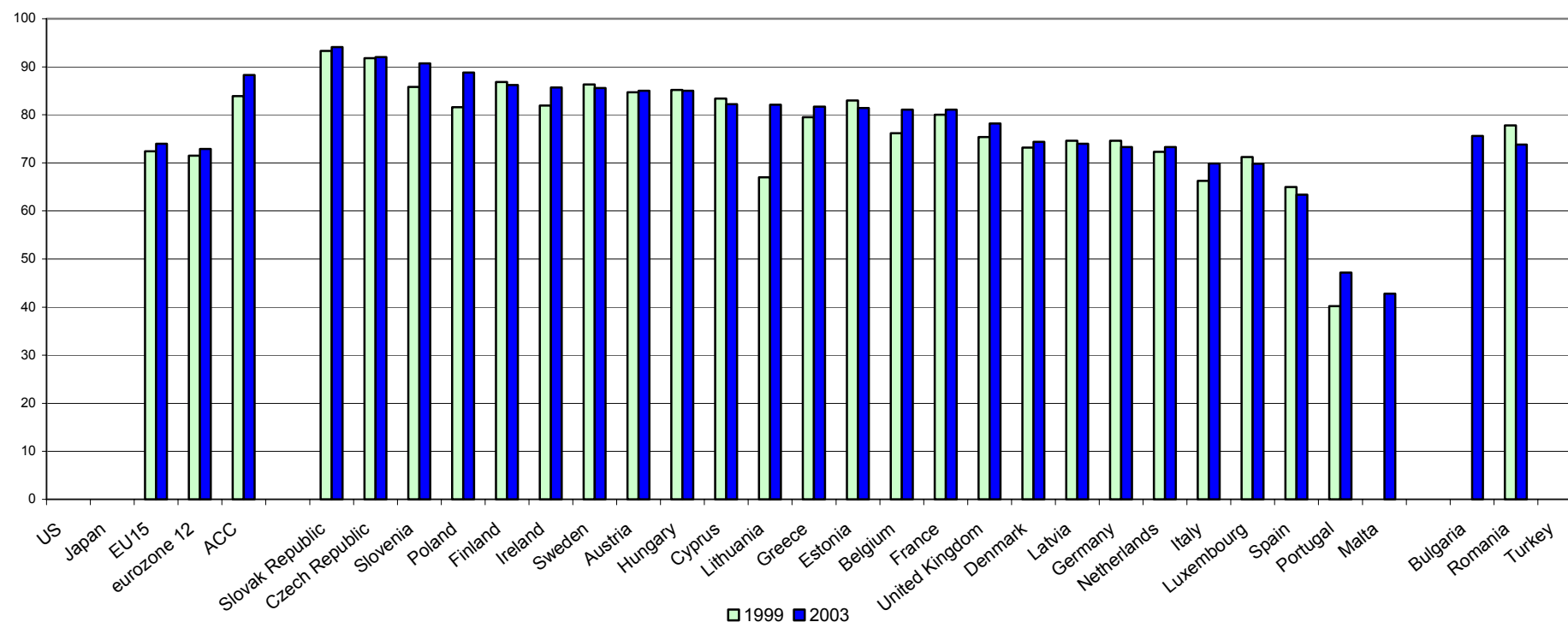

Source: Eurostat structural indicators

INNOVATION AND RESEARCH

Indicator 6.1 Youth education attainment level - total

Percentage of the population aged 20 to 24 having completed at least upper secondary education

Source: Eurostat

Notes:

EU15, Eurozone12, ACC, United Kingdom: provisional for 1999 and 2003

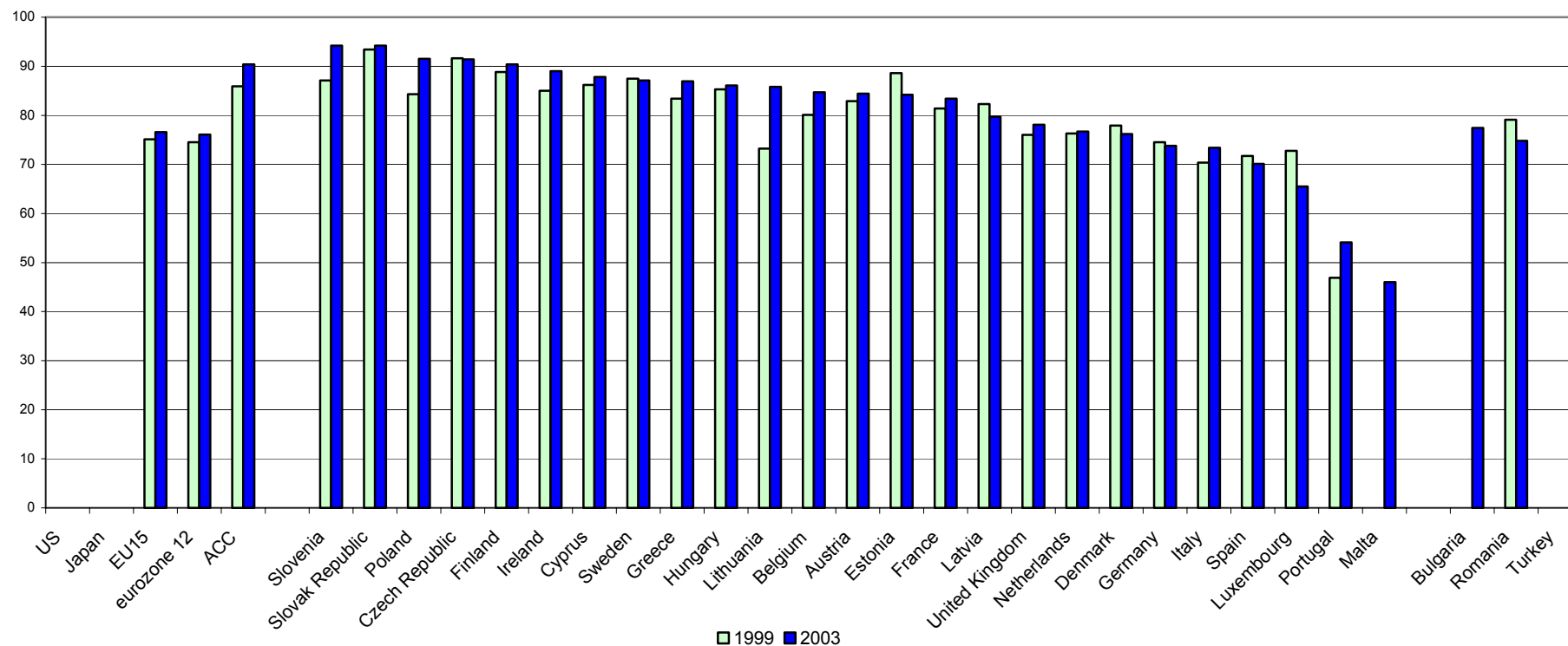
Belgium, Germany, France, Luxembourg, Netherlands, Austria, Finland, Poland: provisional for 2003; Malta: estimates for 2003

Denmark and Hungary: 2003 break in series

ACC and Poland: Poland data for 1999 refer to quarter 1.

Cyprus: students studying abroad are not covered

INNOVATION AND RESEARCH
Indicator 6.2 Youth education attainment level - females
 Percentage of the female population aged 20 to 24 having completed at least upper secondary education

Source: Eurostat

Notes:

EU15, Eurozone12, ACC, United Kingdom: provisional for 1999 and 2003

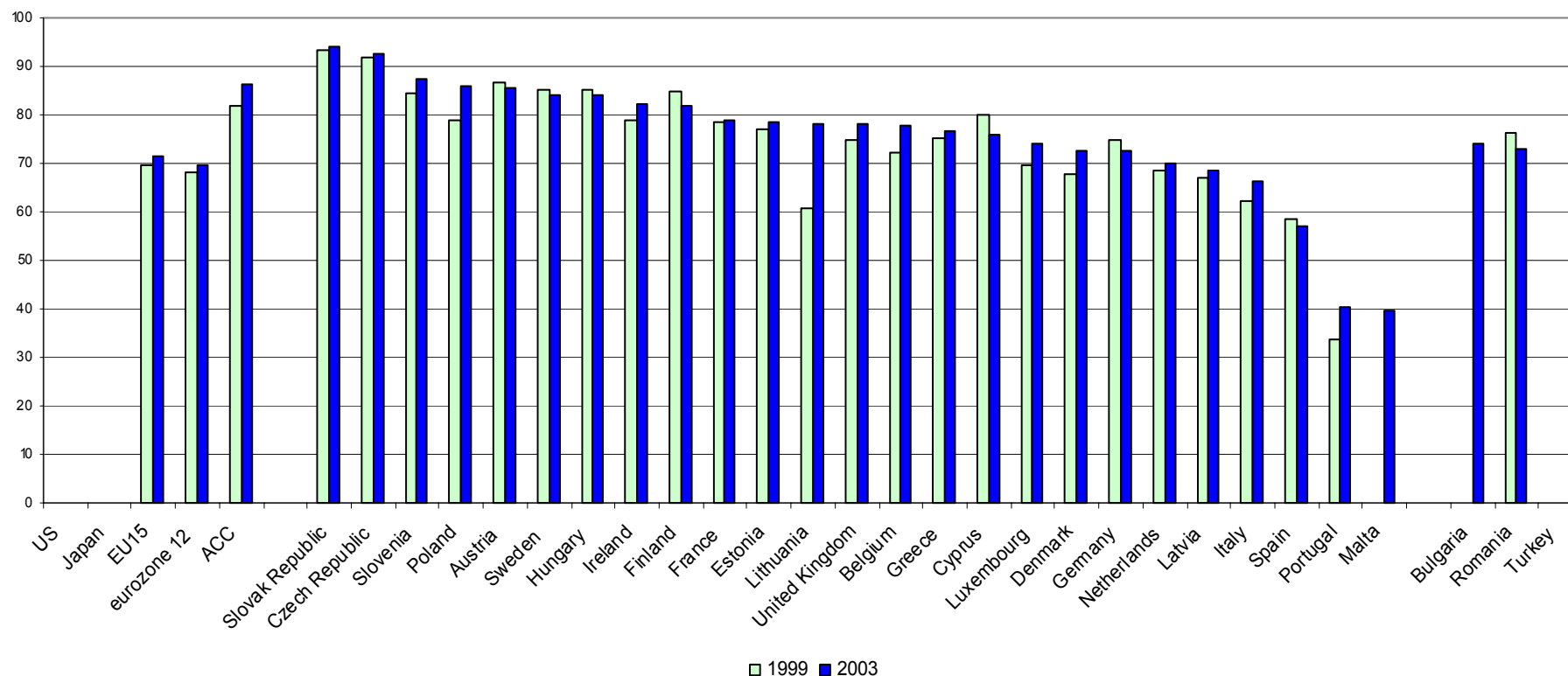
Belgium, Germany, France, Luxembourg, Netherlands, Austria, Finland, Poland: provisional for 2003; Malta: estimates for 2003

Denmark and Hungary: 2003 break in series

ACC and Poland: Poland data for 1999 refer to quarter 1.

Cyprus: students studying abroad are not covered

INNOVATION AND RESEARCH
Indicator 6.3 Youth education attainment level - males
 Percentage of the male population aged 20 to 24 having completed at least upper secondary education

Source: Eurostat

Notes:

EU15, Eurozone12, ACC, United Kingdom: provisional for 1999 and 2003

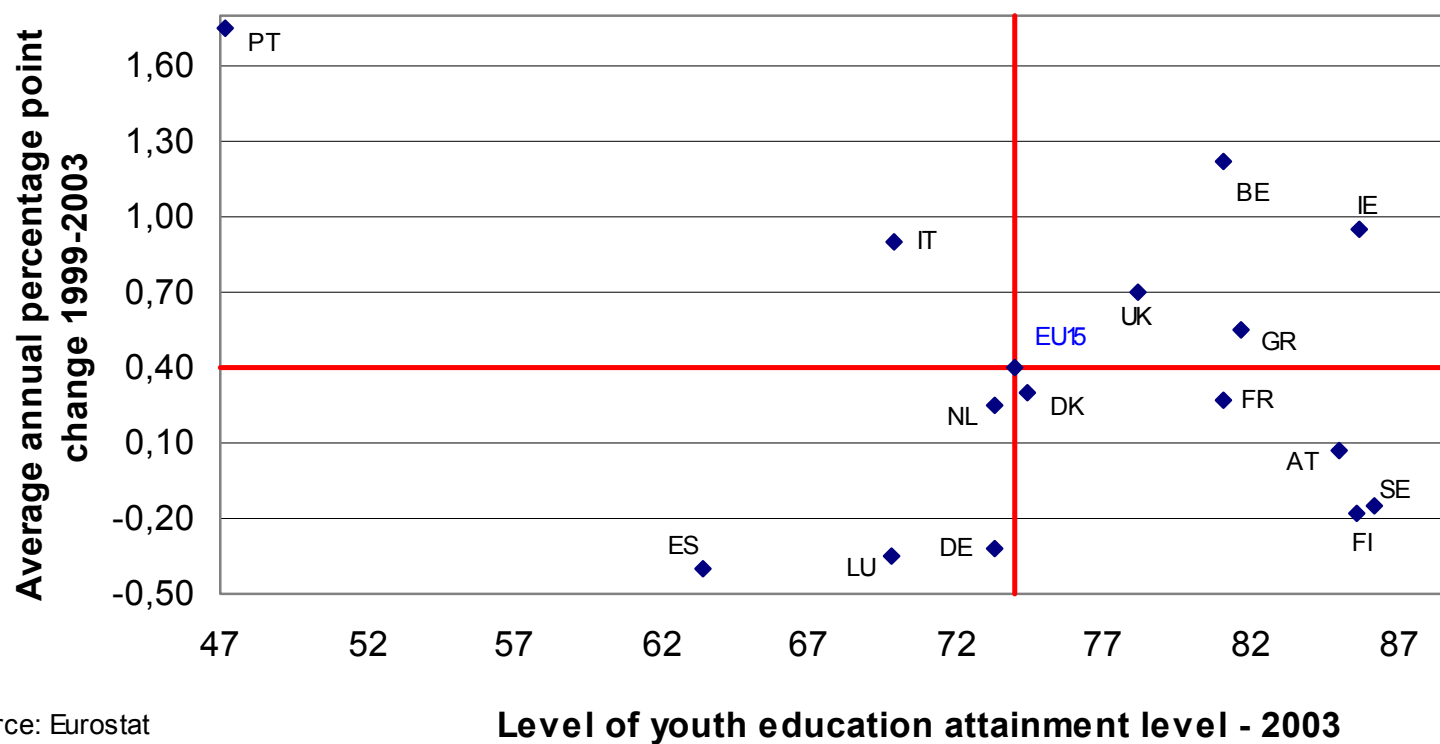
Belgium, Germany, France, Luxembourg, Netherlands, Austria, Finland, Poland: provisional for 2003; Malta: estimates for 2003

Denmark and Hungary: 2003 break in series

ACC and Poland: Poland data for 1999 refer to quarter 1.

Cyprus: students studying abroad are not covered

Evolution of youth education attainment level 1999-2003

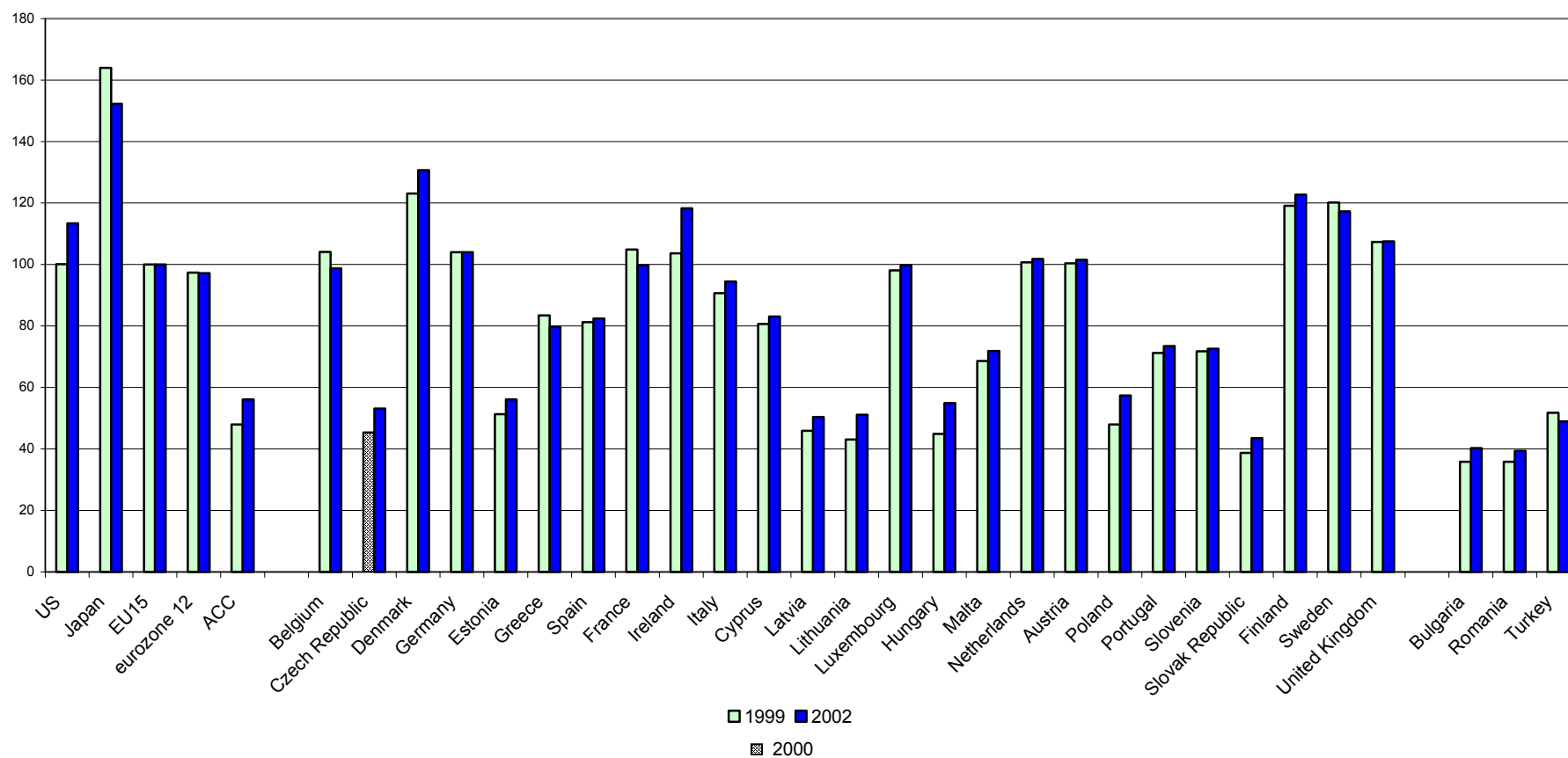

Source: Eurostat

ECONOMIC REFORM

Indicator 7 Comparative price levels

Comparative price levels of final consumption by private households including indirect taxes (EU-15=100)

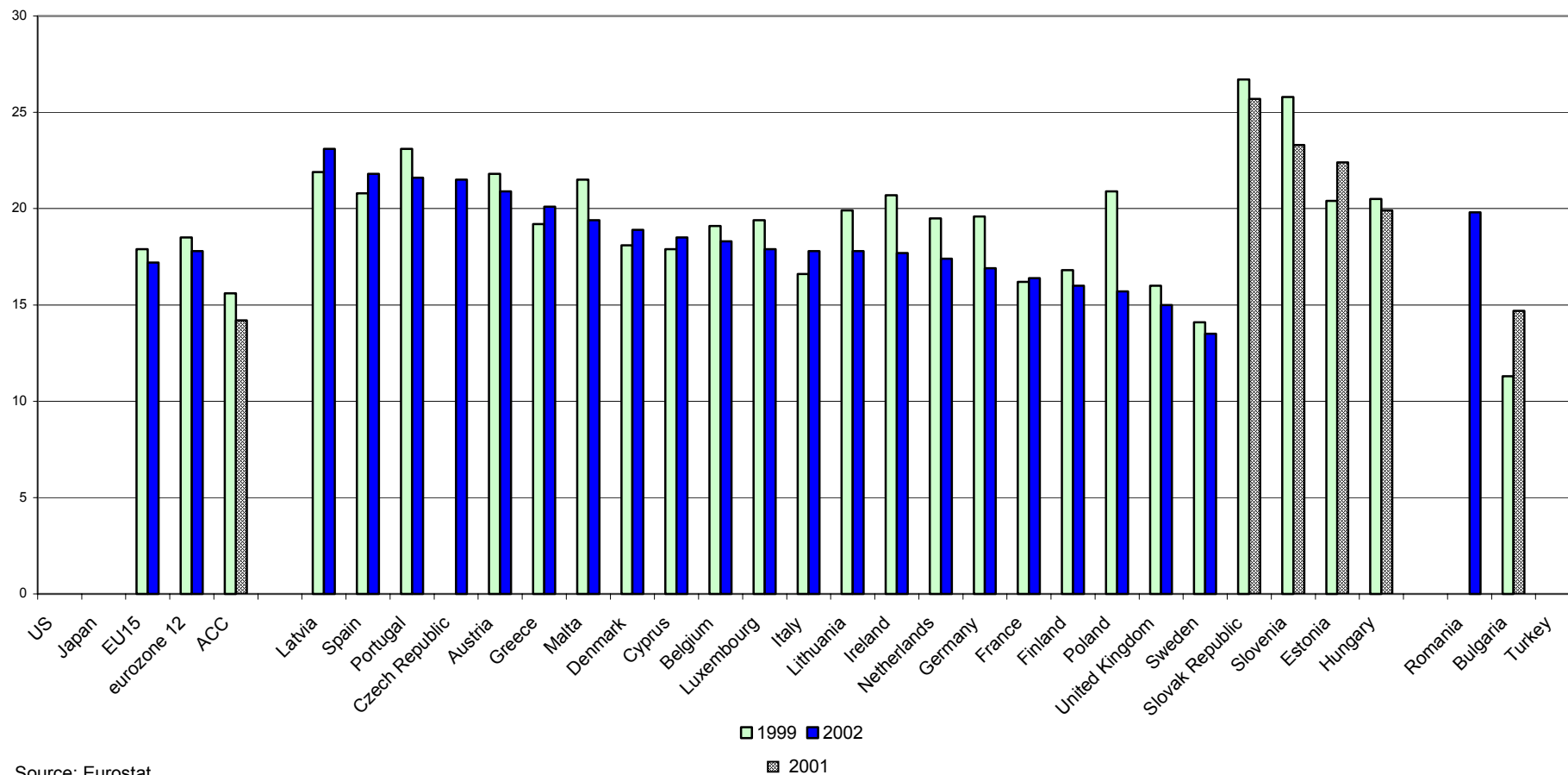

Source: Eurostat, OECD

Notes:

2002: provisional

ECONOMIC REFORM
Indicator 8 Business investment
Gross fixed capital formation by the private sector as a percentage of GDP

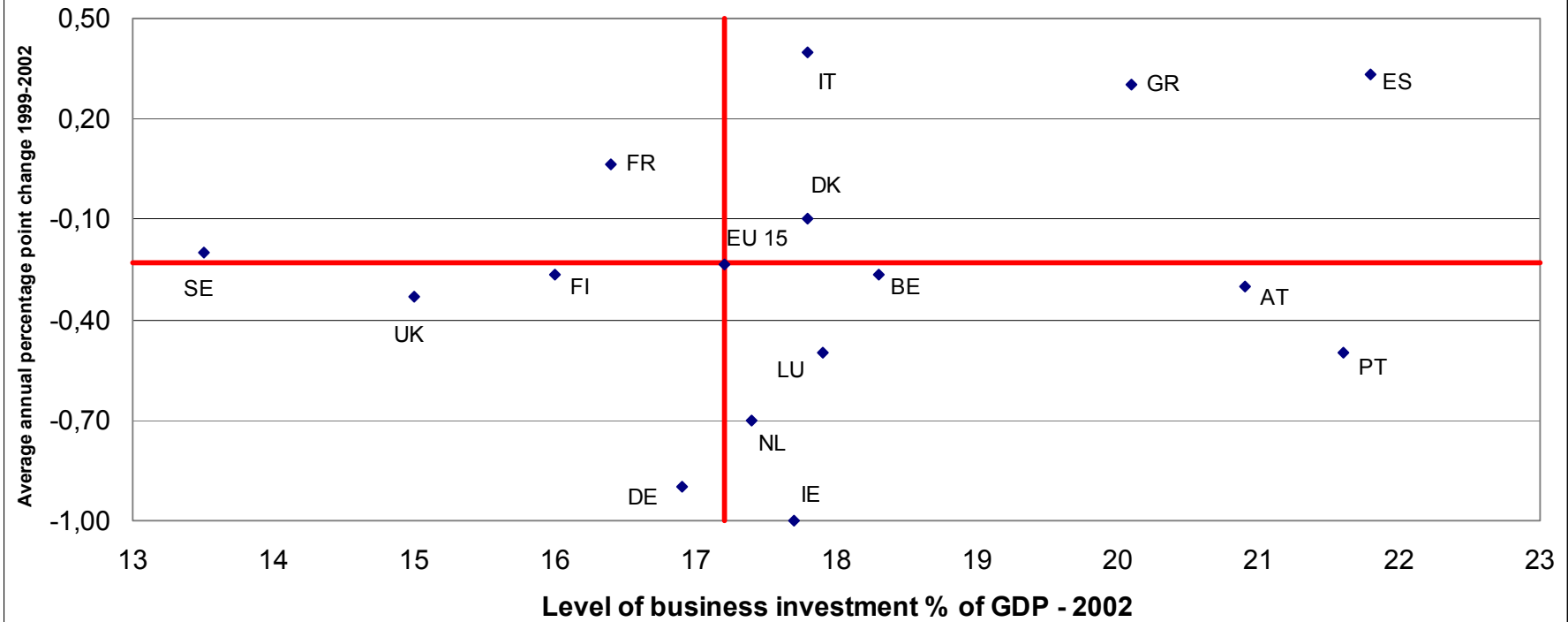

Source: Eurostat

Notes:

ACC: Eurostat estimate for 1999

Evolution of business investment 1999-2002

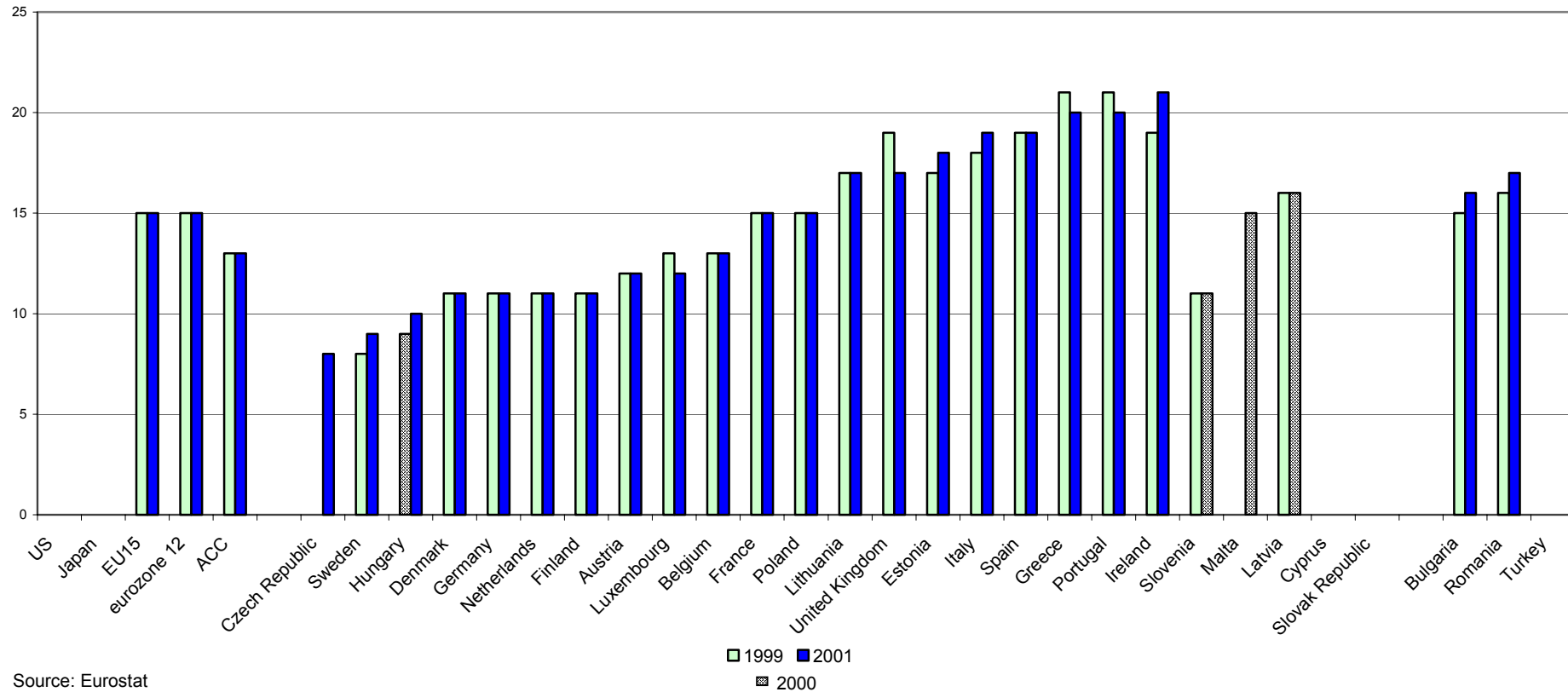

Source: Eurostat structural indicators

SOCIAL COHESION

Indicator 9.1 At-risk-of-poverty rate after social transfers – total

The share of persons with an equivalised disposable income below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income

Source: Eurostat

Notes:

The indicator for Sweden may not be fully comparable with those for other EU member states.

The indicator for the Candidate Countries cannot be considered to be fully comparable with the EU ones, or between Candidate Countries due to the differences of underlying data sources.

EU15, Eurozone12, ACC: Eurostat estimate

Cyprus: figure for 1997: 16

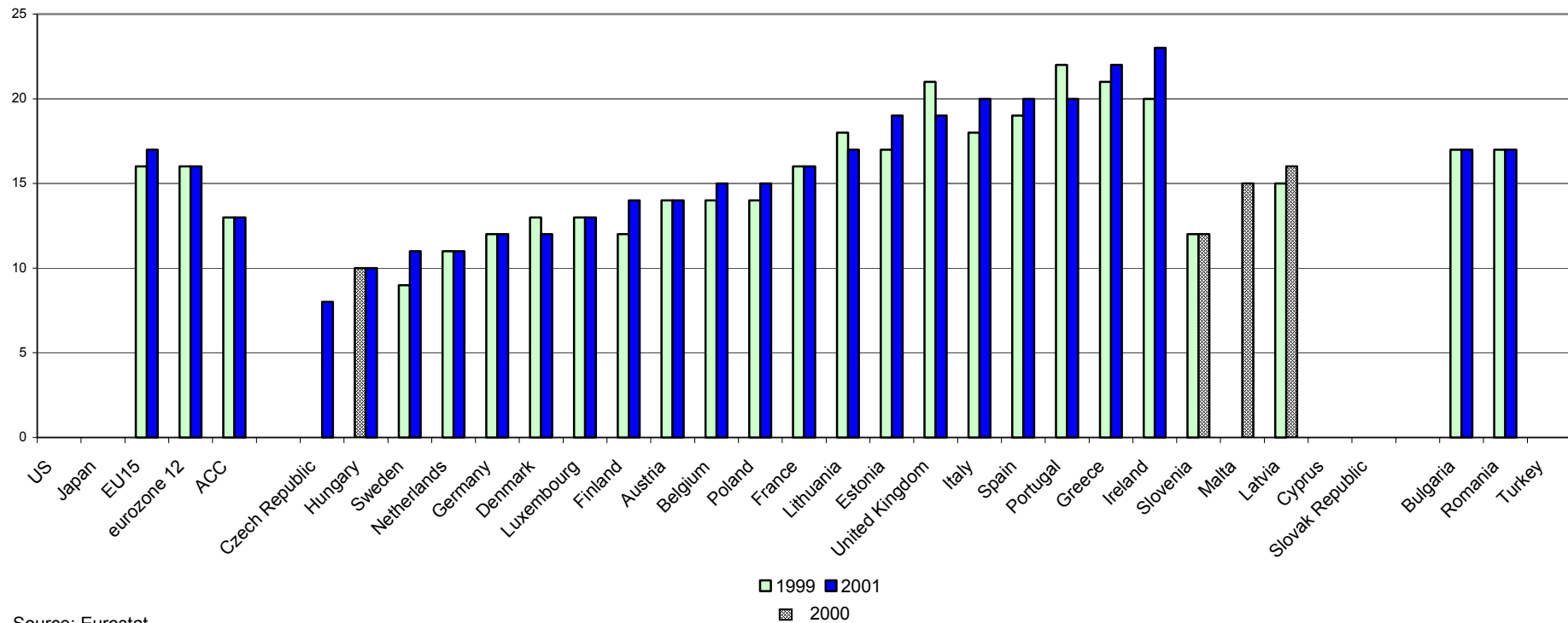
Slovak Republic: figure for 1996: 11, figure for 2003: 5

Turkey: figure for 1994: 23, figure for 2002: 25

SOCIAL COHESION

Indicator 9.2 At-risk-of-poverty rate after social transfers – females

The share of women with an equivalised disposable income below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income

Source: Eurostat

Notes:

The indicator for Sweden may not be fully comparable with those for other EU member states.

The indicator for the Candidate Countries cannot be considered to be fully comparable with the EU ones, or between Candidate Countries due to the differences of underlying data sources.

EU15, Eurozone12, ACC: Eurostat estimate

Cyprus: figure for 1997: 18

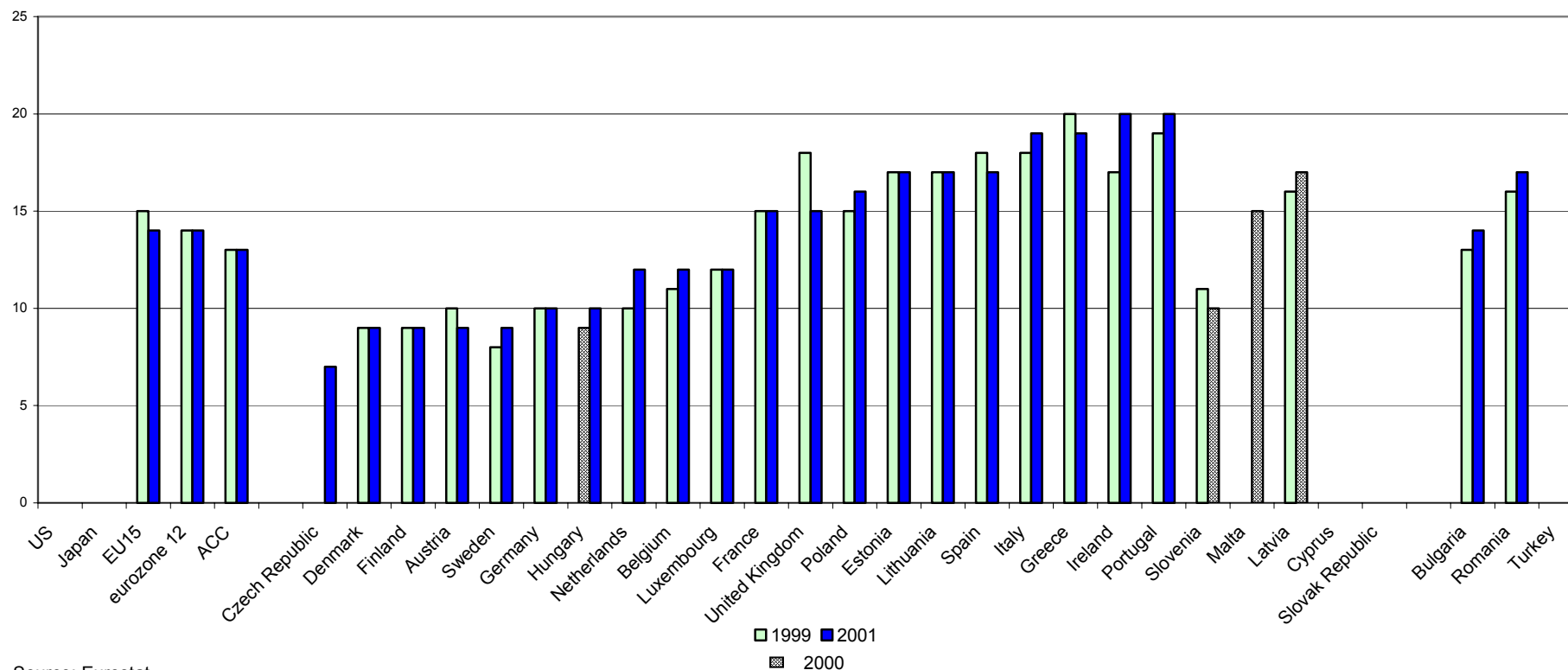
Slovak Republik: figure for 1996: 16, figure for 2003: 12

Turkey: figure for 1994: 24, figure for 2002: 26

SOCIAL COHESION

Indicator 9.3 At-risk-of-poverty rate after social transfers – males

The share of men with an equivalised disposable income below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income

Source: Eurostat

Notes:

The indicator for Sweden may not be fully comparable with those for other EU member states.

The indicator for the Candidate Countries cannot be considered to be fully comparable with the EU ones, or between Candidate Countries due to the differences of underlying data sources.

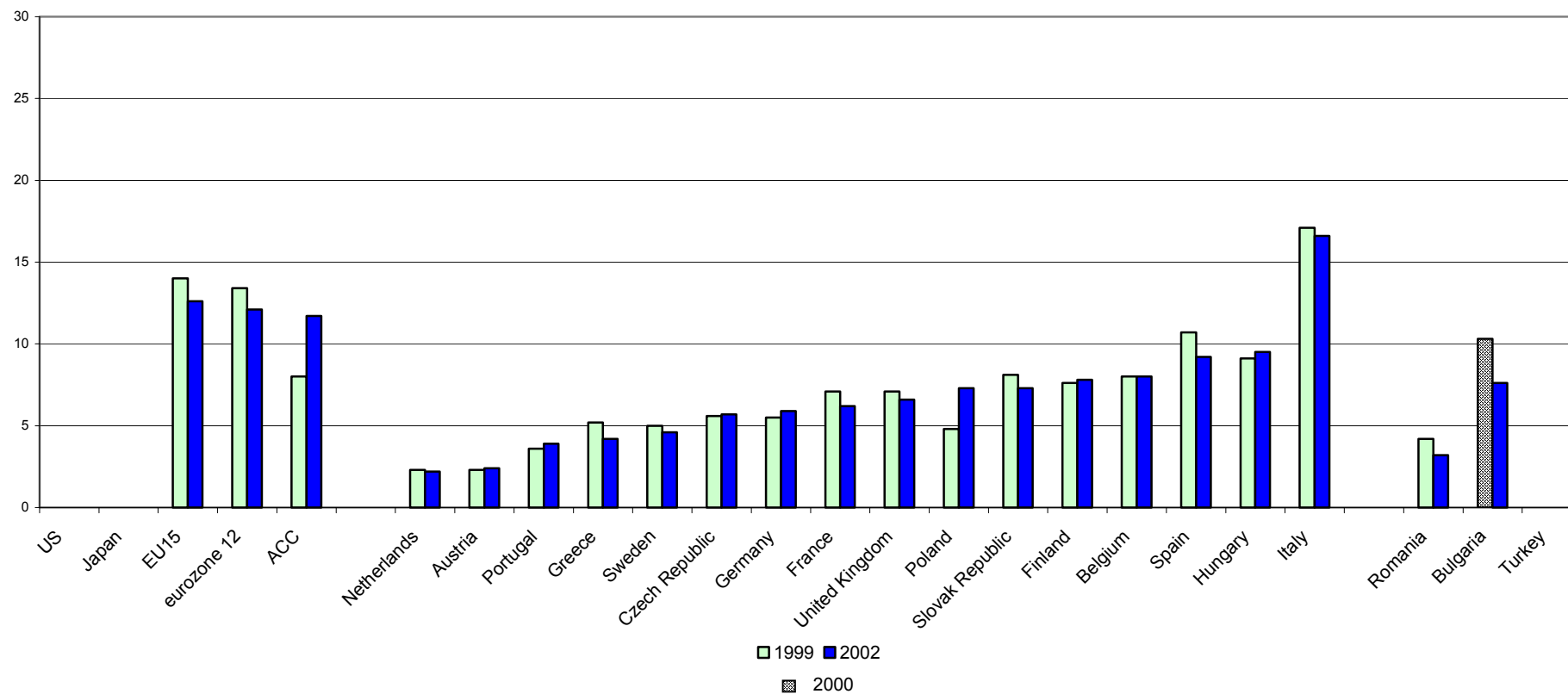
EU15, Eurozone12, ACC: Eurostat estimate

Cyprus: figure for 1997: 15

Slovak Republik figure for 1996: 10, figure for 2003: 3

Turkey: figure for 1994: 23, figure for 2002: 25

SOCIAL COHESION
Indicator 10.1 Dispersion of regional employment rates - total
Coefficient of variation of employment rates across regions (NUTS 2 level) within countries

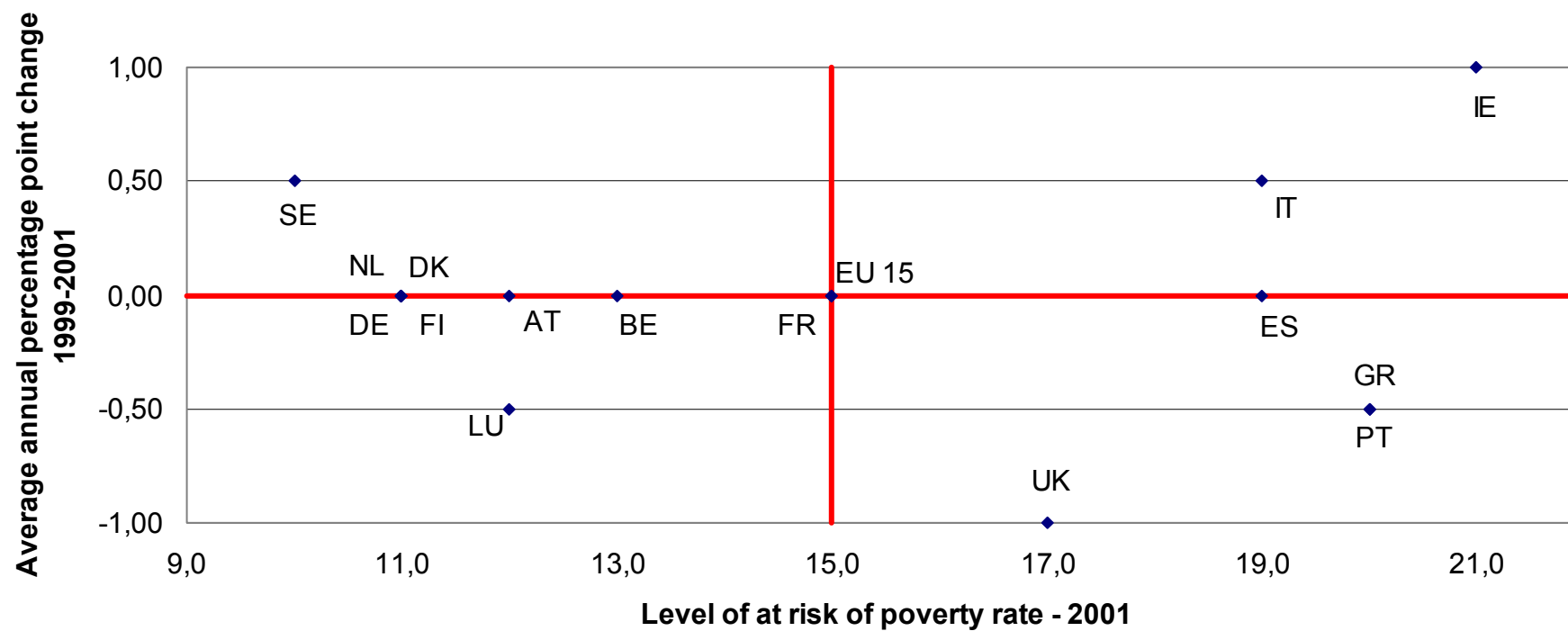

Source: Eurostat

Notes:

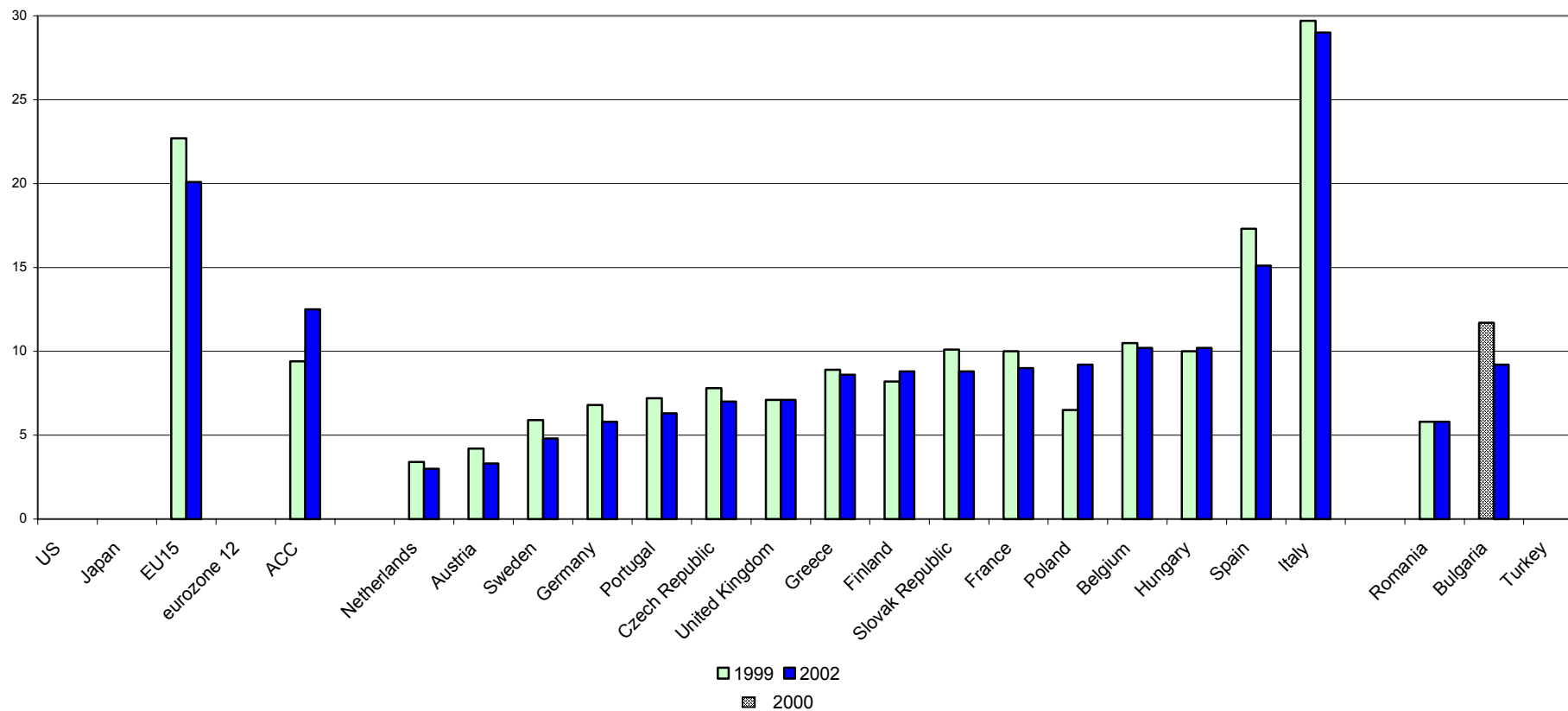
Not relevant for Denmark, Ireland, Luxembourg, Cyprus, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Slovenia

Evolution of the at risk of poverty rate 1999-2001

Source: Eurostat structural indicators

SOCIAL COHESION
Indicator 10.2 Dispersion of regional employment rates - females
Coefficient of variation of employment rates of women across regions (NUTS 2 level) within countries

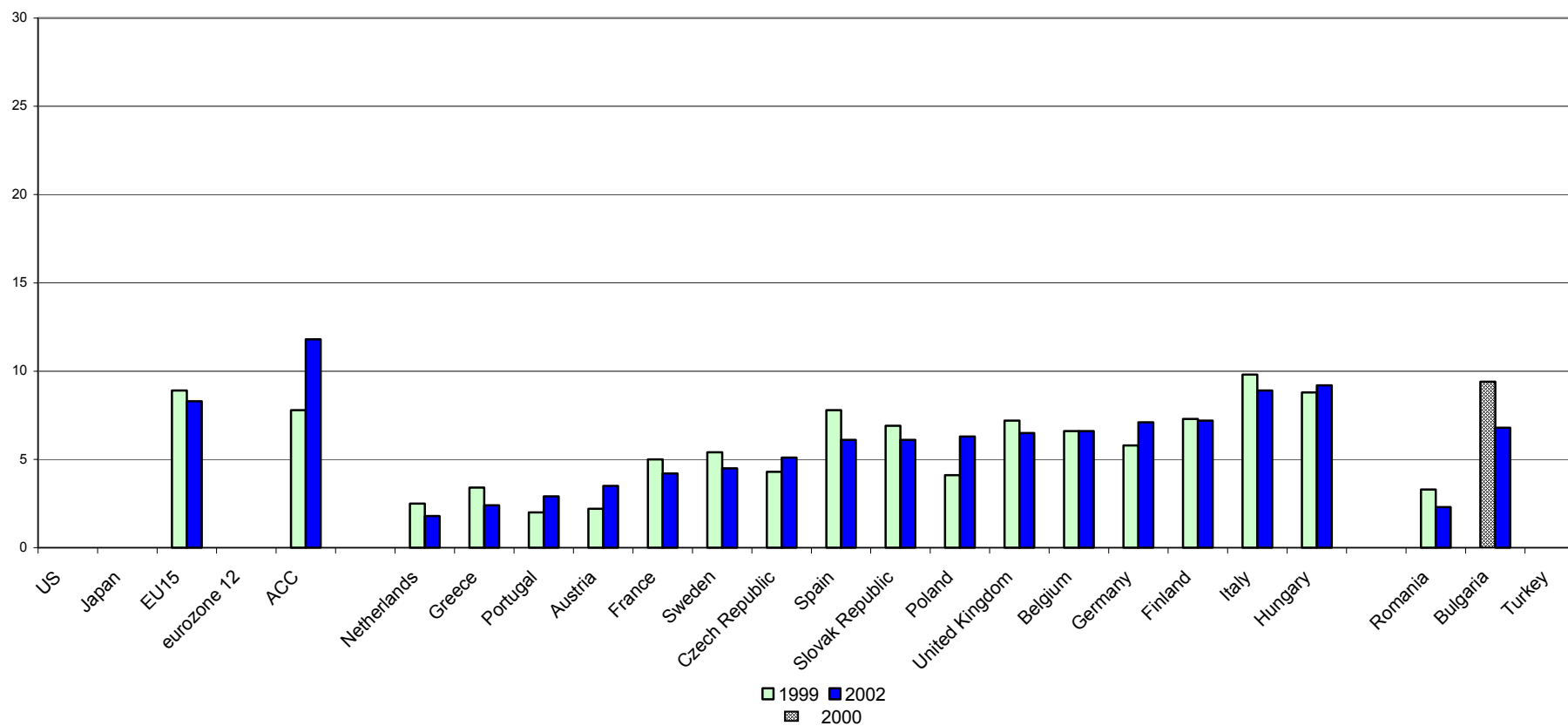

Source: Eurostat

Notes:

Not relevant for Denmark, Ireland, Luxembourg, Cyprus, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Slovenia

SOCIAL COHESION
Indicator 10.3 Dispersion of regional employment rates - males
Coefficient of variation of employment rates of men across regions (NUTS 2 level) within countries

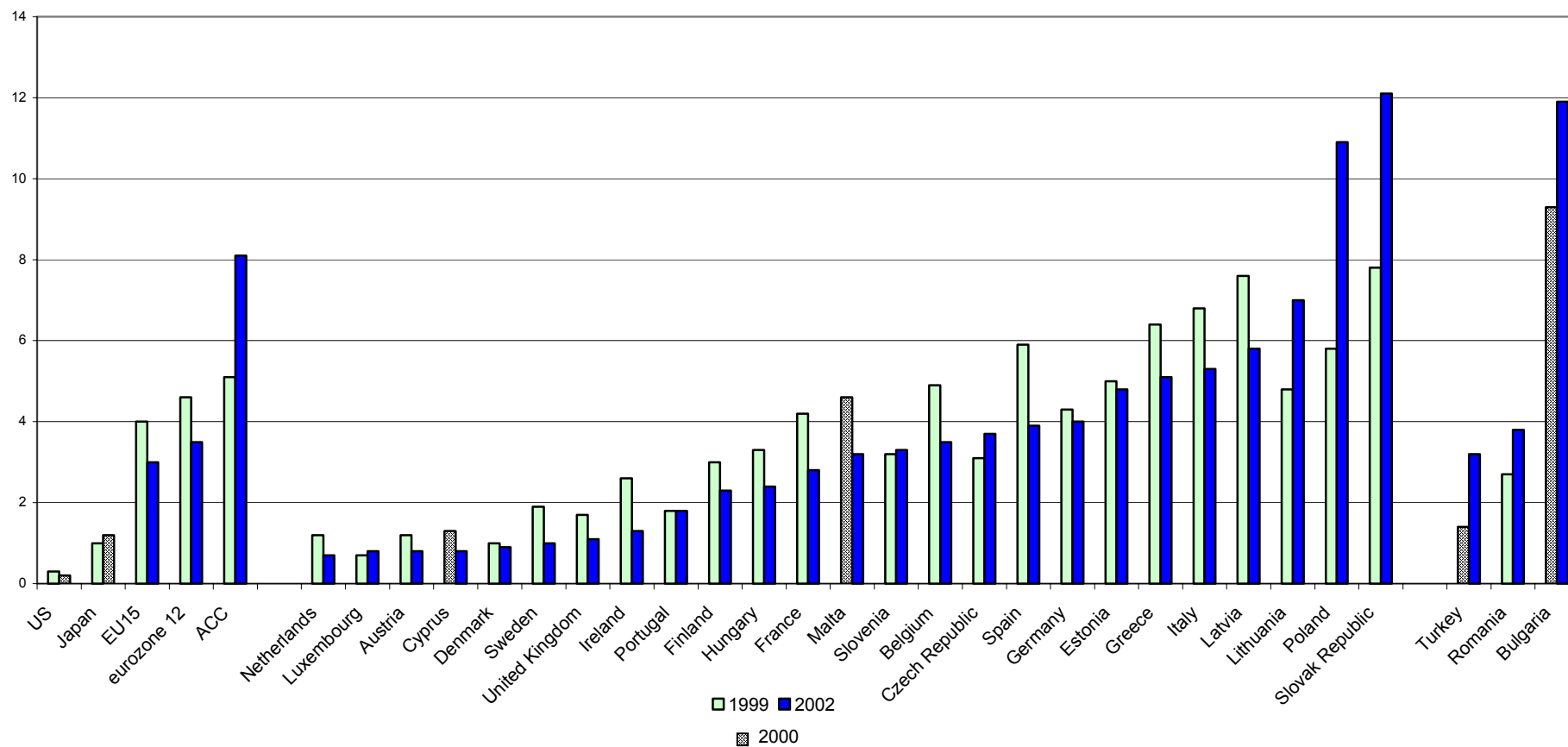

Source: Eurostat

Notes:

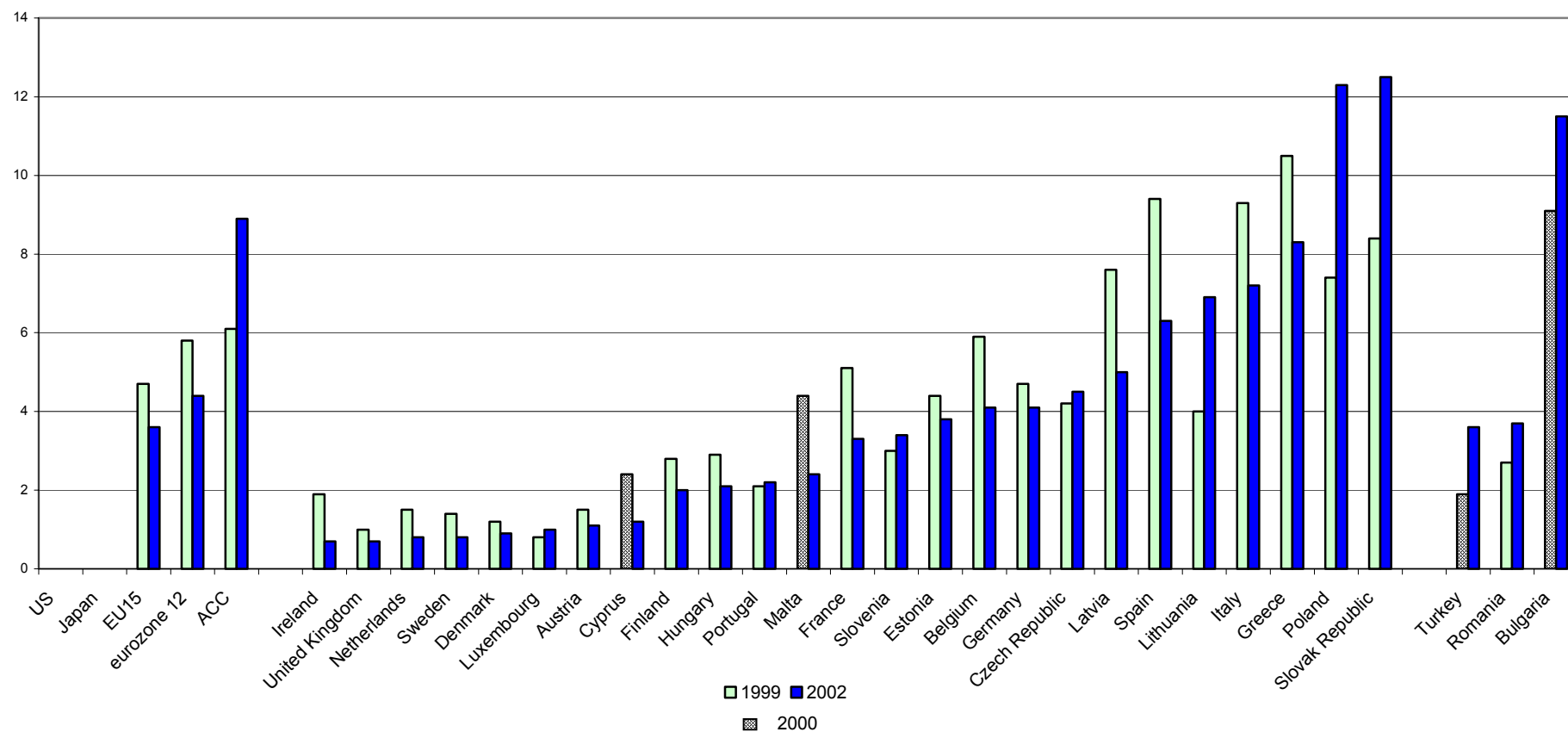
Not relevant for Denmark, Ireland, Luxembourg, Cyprus, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Slovenia

SOCIAL COHESION
Indicator 11.1 Total long-term unemployment rate
 Long-term unemployed (12 months and more) as a percentage of the total active population

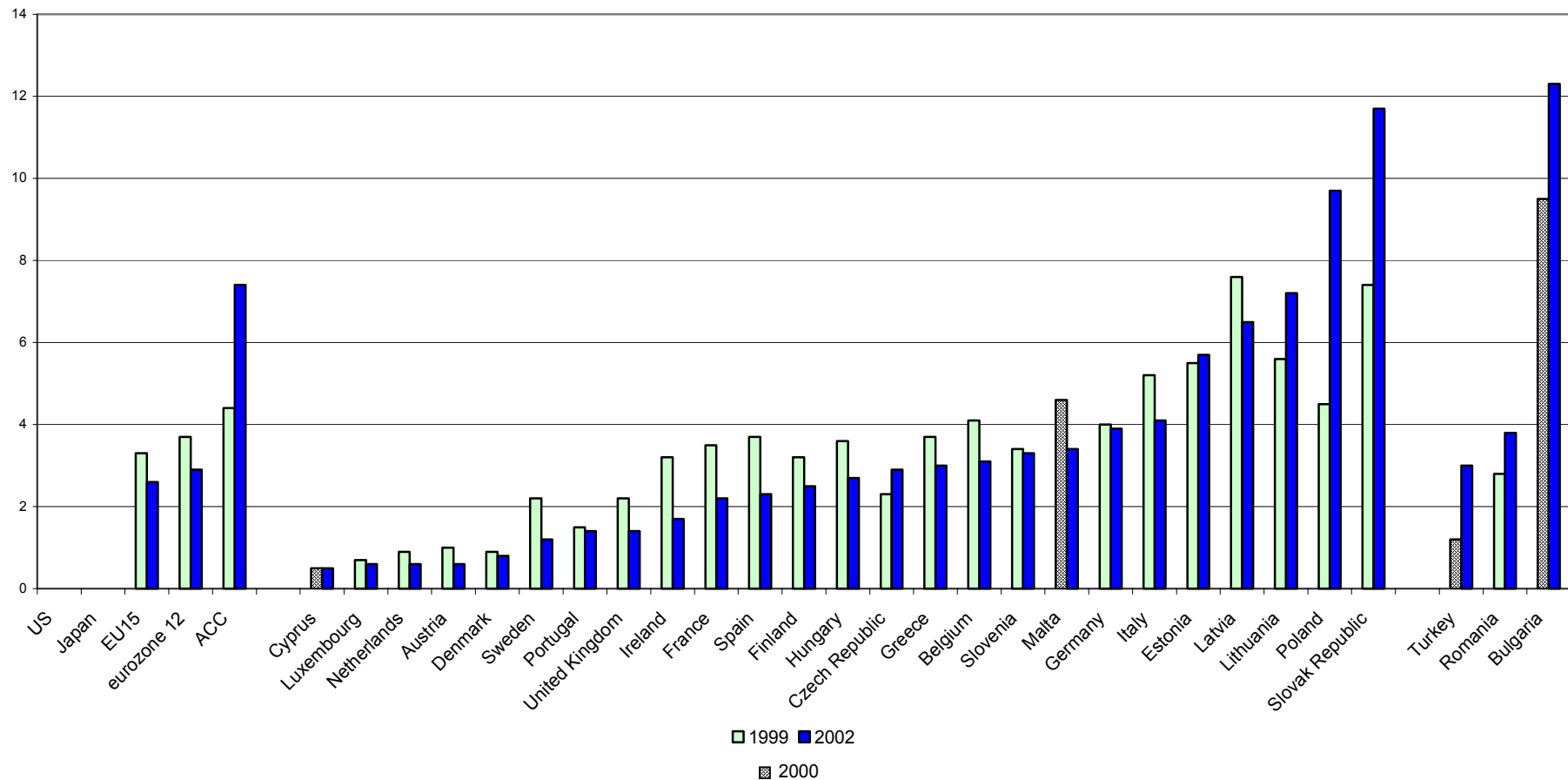
Source: Eurostat

SOCIAL COHESION
Indicator 11.2 Long-term unemployment rate - females
 Long-term unemployed women (12 months and more) as a percentage of the female active population

Source: Eurostat

SOCIAL COHESION
Indicator 11.3 Long-term unemployment rate - males
 Long-term unemployed men (12 months and more) as a percentage of the male active population

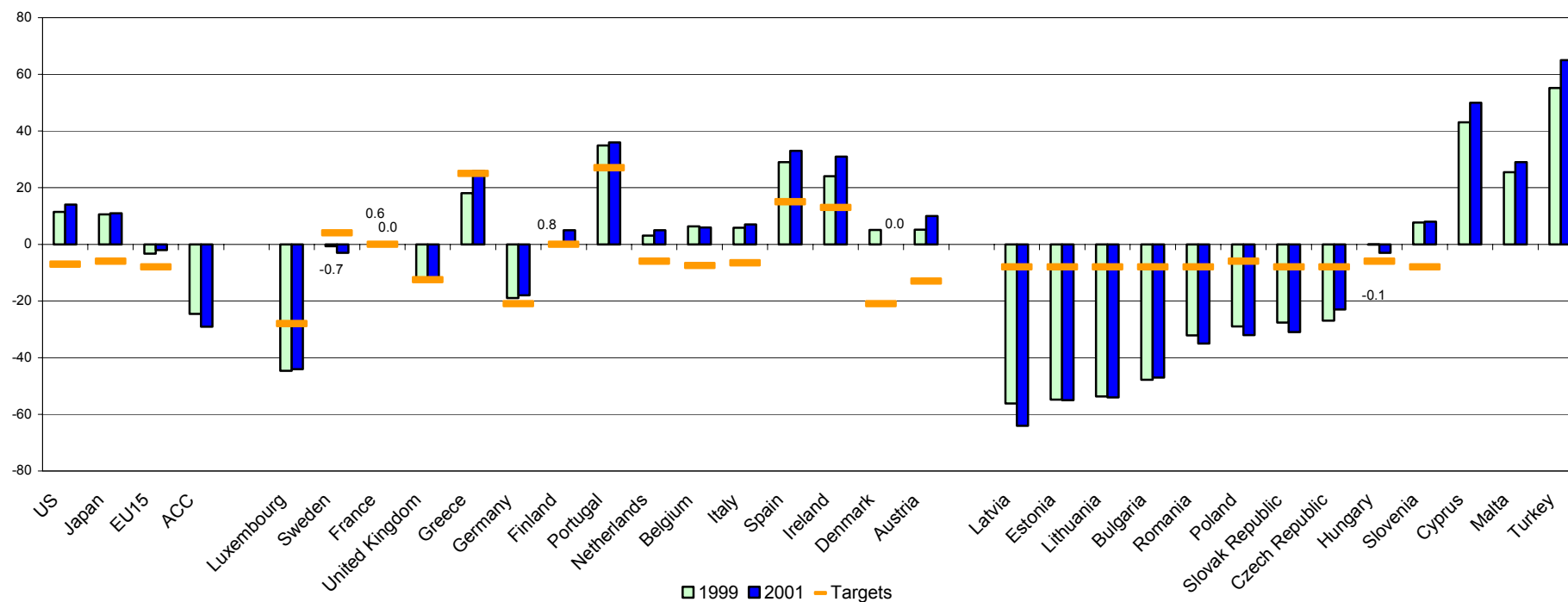

Source: Eurostat

ENVIRONMENT

Indicator 12 Total greenhouse gas emissions

Percentage change since base year and targets according to Kyoto Protocol/EU Council Decision for 2008-2012 (in CO2 equivalents). Indexed on actual base year=100

Sources: European Environment Agency, European Topic Centre on Air and Climate Change

Notes:

Countries are sorted according to the distance to their targets. For Member States targets are established under the EU Burden Sharing Agreement (Council Decision 2002/358/EC).

Total GHG emissions comprise the Kyoto basket of 6 greenhouse gases; CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs and SF₆.

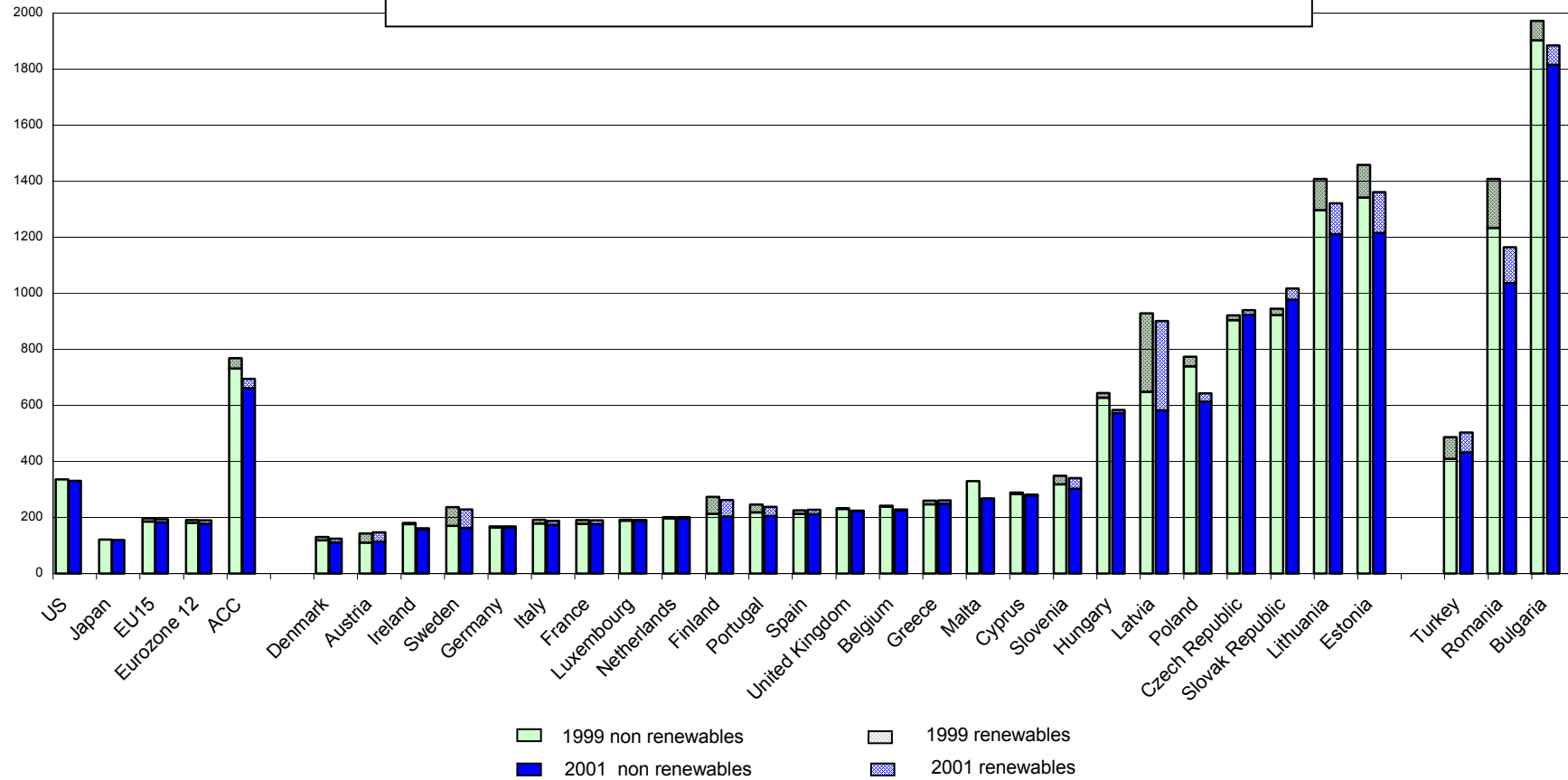
Data exclude emissions and removals due to land use change and forestry (LUCF).

ENVIRONMENT

Indicator 13 Energy intensity of the economy

Gross inland consumption of energy divided by GDP (at constant prices, 1995=100)

– kgoe (kilogram of oil equivalent) per 1000 Euro

Source: Eurostat

Notes:

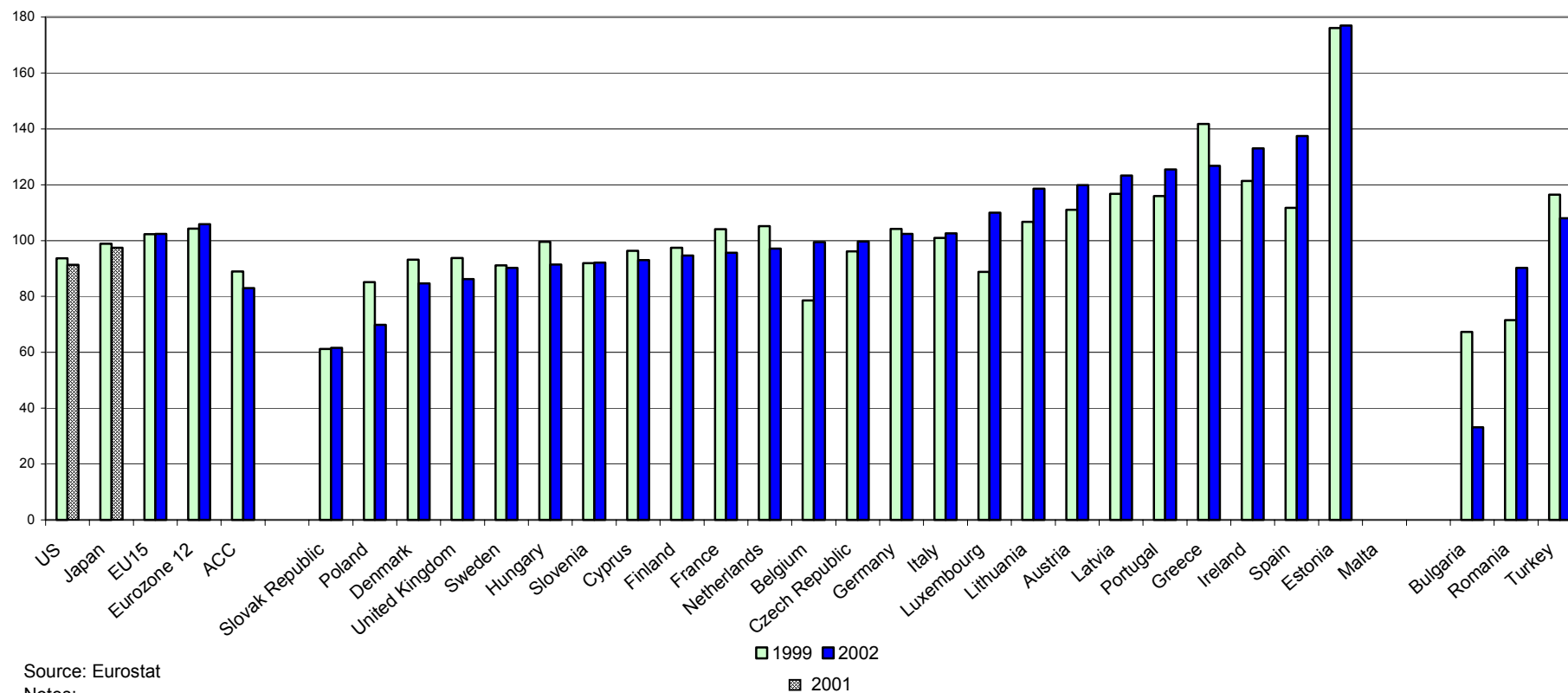
EU15, Eurozone 12, Germany, Italy, Netherlands, Spain: provisional for 2001

ACC : provisional for 1999

ENVIRONMENT

Indicator 14 Transport - Volume of freight transport relative to GDP

Index of inland freight transport volume relative to GDP, measured in tonne-km / GDP (in constant 1995 Euro), 1995=100

Source: Eurostat

Notes:

Includes road, rail and inland waterways.

Greece, Sweden, Cyprus, Slovenia, Bulgaria: estimate for 1999

Belgium, Greece, Italy, Luxembourg, Portugal, UK, Poland : estimate for 2002

Graph 15: Relative performance of the 15 Member States according to the structural indicators on the shortlist

Levels		at	be	de	dk	es	fi	fr	gr	ie	it	lu	nl	pt	se	uk	eu15	us
GDP per capita in PPS (EU 15 = 100)	2003	110,9	106,5	99,3	112,6	87,3	101	103,5	73,5	121,9	98,4	186,5	109,4	69,2	104,4	108,7	100	138,5
Labour productivity (EU 15 = 100)	2003	97,9	118,5	95,7	98,3	95,7	100,1	113,6	91,8	120,4	106	129,7	95,6	63,8	96,1	97	100	120
Employment rate (%)	2002	69,3	59,9	65,3	75,9	58,4	68,1	63	56,7	65,3	55,5	63,7	74,4	68,2	73,6	71,7	64,3	71,9
Employment rate of older workers (%)	2002	30	26,6	38,6	57,9	39,7	47,8	34,8	39,7	48,1	28,9	28,3	42,3	50,9	68	53,5	40,1	59,5
Educational attainment (20-24) (%)	2003	85	81,1	73,3	74,4	63,4	86,2	81,1	81,7	85,7	69,9	69,8	73,3	47,2	85,6	78,2	74	:
Research and development expenditure (% of GDP)	2002	1,9	2,2	2,5	2,4	1,0	3,5	2,2	0,6	1,2	1,1	1,7	1,9	0,8	4,3	1,8	2,0	2,7
Business investment (% GDP)	2002	20,9	18,3	16,9	17,8	21,8	16	16,4	20,1	17,7	17,8	17,9	17,4	21,6	13,5	15	17,2	:
Comparative price levels (EU 15 =100) ¹	2002	102	99	104	131	82	123	100	80	118	95	100	102	74	117	107	100	113
At-risk-of-poverty rate (%)	2001	12,0	13,0	11,0	11,0	19,0	11,0	15,0	20,0	21,0	19,0	12,0	11,0	20,0	10,0	17,0	15,0	:
Long-term unemployment (%)	2002	0,8	3,5	4	0,9	3,9	2,3	2,8	5,1	1,3	5,3	0,8	0,7	1,8	1	1,1	3	0,3
Dispersion of regional employment rates	2002	2,4	8	5,9	n.r	9,2	7,8	6,2	4,2	n.r	16,6	n.r	2,2	3,9	4,6	6,6	12,6	:
Greenhouse gases emissions (Index base year=100) ²	2001	110	106	82	100	133	105	100	126	131	107	56	105	136	97	88	98	114
Energy intensity of the economy	2001	146	228	168	125	227	263	189	261	161	188	191	201	238	229	225	194,2	330,1
Volume of transport	2002	120	100	102	85	137	95	96	127	133	103	110	97	126	90	86	102,4	91,3

1. Analysis takes into account relation between GDP per capita and comparative price levels. 2. Analysis based on distance to target indicators for the Kyoto Protocol and burden sharing targets of the EU Member States. N.r.: not relevant.

Graph 16: Relative improvement in the performance of the 15 Member States according to the structural indicators on the shortlist

Evolution		at	be	de	dk	es	fi	fr	gr	ie	it	lu	nl	pt	se	uk	eu15	us
GDP per capita	Average annual real growth rate 1999-2003 (%)	1,4	1,1	0,8	1,2	2,1	2,3	1,3	3,9	4,8	1,2	2,1	0,3	0,6	1,8	2,5	1,4	1,2
Labour productivity	Average annual real growth rate 1999-2003 (%)	1,2	0,6	0,8	1,6	0,6	1,4	0,4	3,9	3,5	-0,1	-0,7	-0,1	0,0	1,0	1,7	0,7	1,8
Employment rate	Average annual percentage point change 1999-2002	0,2	0,2	0,0	0,0	1,6	0,6	0,7	0,5	0,7	0,9	0,7	0,9	0,2	0,6	0,2	0,6	-0,7
Employment rate of older workers	Average annual percentage point change 1999-2002	0,1	0,7	0,3	1,1	1,6	2,9	2,0	0,2	1,5	0,4	0,6	2,0	0,2	1,4	1,3	1,0	0,6
Educational attainment (20-24)	Average annual percentage point change 1999-2003	0,1	1,2	-0,3	0,3	-0,4	-0,1	0,3	0,6	0,9	0,9	-0,4	0,3	1,8	-0,2	0,7	0,4	:
Research and development expenditure	Average annual percentage point change 1999-2002	0,03	0,11	0,02	0,15	0,04	0,09	0,01	-0,02	-0,02	0,03	0,00	-0,07	0,05	0,31	0,00	0,02	0,01
Business investment	Average annual percentage point change 1999-2002	-0,30	-0,27	-0,90	-0,10	0,33	-0,27	0,07	0,30	-1,00	0,40	-0,50	-0,70	-0,50	-0,20	-0,33	-0,23	:
Comparative price levels ¹	Average annual percentage point change 1999-2002	0,4	-1,8	0,0	2,5	0,4	1,2	-1,7	-1,2	4,9	1,3	0,5	0,4	0,8	-0,9	0,0	0,0	4,4
At-risk-of-poverty rate	Average annual percentage point change 1999-2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	1,0	0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,5	-1,0	0,0	:
Long-term unemployment	Average annual percentage point change 1999-2002	-0,1	-0,5	-0,1	0,0	-0,7	-0,2	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5	0,0	-0,2	0,0	-0,3	-0,2	-0,3	0,0
Dispersion of regional employment rates	Average annual percentage point change 1999-2002	0,0	0,0	0,1	n.r	-0,5	0,1	-0,3	-0,3	n.r	-0,2	n.r	0,0	0,1	-0,1	-0,2	-0,5	:
Greenhouse gases emissions ²	Average annual percentage point change 1999-2001	2,4	-0,1	0,5	-2,6	2,0	2,1	-0,3	4,0	3,5	0,5	0,3	1,0	0,5	-1,2	0,5	0,6	1,3
Energy intensity of the economy	Average annual percentage point change 1999-2001	1,4	-7,8	-0,6	-3,6	0,2	-6,5	-1,3	-0,6	-10,2	-2,9	-0,9	-0,5	-4,7	-4,5	-4,8	-2,0	-4,1
Volume of transport	Average annual percentage point change 1999-2002	3,0	7,0	-0,6	-2,8	8,6	-0,9	-2,8	-5,0	3,9	0,6	7,1	-2,6	3,2	-0,3	-2,5	0,0	-0,8

1. Analysis takes into account relation between GDP per capita and comparative price levels. 2. Analysis based on distance to target indicators for the Kyoto Protocol and burden sharing targets of the EU Member States. N.r: not relevant.

BILAG 2
MEDLEMSSTATERNES RESULTATER
PÅ BAGGRUND AF LISSABON- MÅLSÆTNINGERNE

* Følgende tabel giver et kortfattet billede af udvalgte resultater fra medlemsstaterne - både positive og negative - på baggrund af målene i Lissabon-strategien. Det er nævnt, hvis en medlemsstat er blandt de tre bedste eller ringeste i EU ifølge en kortliste på 14 strukturindikatorer (se bilag 1). Andre angivelser er baseret på landespecifikke vurderinger i følgende rapporter: *Broad Economic Policy Guidelines Implementation Report (KOM(2004) 20)* og *Country Notes (SEK(2004) 44)*, *Internal Market Implementation Report*, navnlig resultattavlen (*KOM(2004) 22*), *Uddannelse 2010-rapporten (KOM(2003) 685)*, og *den miljøpolitiske årsberetning (KOM(2003) 745)*.

	BELGIEN	DANMARK
Positivt	❖ Støt faldende BNP-gældsrate og store (omend faldende) overskud ❖ Største stigning i antallet af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Betydelig stigning i F&U-udgifterne i 2001 og indsats for at nå målet på 3% ❖ Initiativer til at reducere de administrative byrder og fremme iværksætterånden	❖ Reformforanstaltninger, herunder lavere beskatning af arbejdsindtægter, for at øge udbuddet af arbejdskraft ❖ Højeste samlede erhvervsfrekvens i EU på 76%, højeste erhvervsfrekvens for kvinder i EU på over 71%, og næsthøjeste erhvervsfrekvens for ældre arbejdstagere på 58% (2002-tal) ❖ Laveste samlede efterslæb i gennemførelsen af direktiver, højeste gennemførelsesgrad for "Lissabon"-direktiver (85%) og ingen direktiver, der er over to år forsinket ❖ Næsthøjeste stigning i bruttonationaludgifter til F&U i 2001
Negativt	➤ Laveste erhvervsfrekvens i EU for personer i alderen 55-64 år (25%) ➤ Største stigning i gennemførelsesefterslæbet siden maj 2003 for direktiver om det indre marked, hvilket har medført det største efterslæb (54 direktiver) ➤ Lav effektiv konkurrence på energimarkedet ➤ Lav uddannelsesdeltagelse	➤ Højeste prisniveau i EU med betydelige stigninger fra 2000 til 2002 ➤ Strategien på mellemlang sigt for de offentlige finanser i fare på grund af det store offentlige forbrug ➤ Ringe opfyldelse af Kyoto-målene ➤ Skuffende lav andel af unge, der fuldfører en uddannelse

	TYSKLAND	GRÆKENLAND
Positivt	❖ Agenda 2010 – omfattende omstrukturering af det sociale sikkerhedssystem med dybtgående virkninger for arbejds- og produktmarkedet ❖ Betydeligt fremskridt i gennemførelsen af arbejdsmarkedshenstillingerne fra 2003 og modernisering af erhvervsuddannelsessystemet ❖ Reforme til fremme af iværksætterånden ❖ Tredjehøjeste niveau i EU af bruttonationaludgifter til F&U i 2001 ❖ Et af de bedst placerede lande i forbindelse med opfyldelsen af Kyoto-målene og byrdefordeling	❖ Største vækstrate for arbejdsstyrkens produktivitet (1999-2003) ❖ Foranstaltninger med sigte på at øge incitamentet til at arbejde og udvikle de lediges færdigheder og en signifikant stigning i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Næsthøjeste stigning i erhvervsinvesteringer (1999-2002) med initiativer til at fremme ICT-brugen og F&U-udgifter og innovation og indsats for at forenkle regelsystemet for erhvervslivet
Negativt	➤ Alt for højt underskud i flere år, gentagne glidninger i de offentlige udgifter sammenlignet med stabilitetspagten ➤ Ingen vidtgående reformer af pensionssystemet ➤ Stor stivhed i arbejdsmarkedet og høj ledighed ➤ Skuffende lav andel af unge, der fuldfører en uddannelse ➤ Næsthøjeste gennemførelses efterslæb for direktiver om det indre marked (mere end dobbelt så højt som målet på 1,5%)	➤ Stor gæld, der kun falder langsomt trods høj nominal vækst i BNP de seneste år ➤ Næstlaveste erhvervsfrekvens for kvinder i EU og næsthøjeste langtidsledighed ➤ Forsinket opfølgning af reformbestrebelserne for de sociale sikringsordninger og pensionssystemet ➤ Endnu ikke effektiv konkurrence i energisektoren ➤ Stort efterslæb i gennemførelsen af direktiver om det indre marked

	SPANIEN	FRANKRIG
Positivt	❖ Største vækst i erhvervsfrekvensen siden 1999 og største fald i langtidsledigheden (1999-2002) med foranstaltninger til at øge kvindernes erhvervsfrekvens ❖ Næstlaveste efterslæb i gennemførelsen af reglerne for det indre marked (et godt stykke under målet på 1,5%) ❖ Vedtagelse af 'España.es 2004-2005' – en pakke til fremme og udvikling af informationssamfundet parallelt med fremme af internetadgang for borgere og SMV'er ❖ Vedtagelse af en lov om selskaber med begrænset ansvar, der skal danne en forenklet lovramme om oprettelsen af små selskaber/SMV'er	❖ Gennemførelse af en omfattende pensionsreform ❖ Signifikant stigning i erhvervsfrekvensen for ældre arbejdstagere (1999-2002), erhvervsfrekvensen for ældre arbejdstagere dog fortsat en af de laveste i EU ❖ Signifikant fald i de relative prisniveauer fra 1999 til 2002 ❖ Andelen af unge, der fuldfører en uddannelse, ligger et godt stykke over gennemsnittet for EU ❖ God gennemførelse af Kyoto-målene.
Negativt	➤ Største ledighed i EU med 11,3% in 2002, kvindernes erhvervsfrekvens mere end 10 percentpoint under EU-gennemsnittet i 2002, og overdreven brug af mobilitetsforringende kontrakter med fast varighed ➤ Ingen reformer af pensionssystemet planlagt i den nærmeste fremtid ➤ Fald i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2002) ➤ Stadig ikke tilstrækkelig effektiv konkurrence i detailhandlen ➤ Et af de lande, der er dårligst placeret med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne	➤ Alt for stort underskud i flere år med gentagne glidninger i udgifterne i forhold til stabilitetspagten. Langtidsholdbarheden af de offentlige finanser er ikke sikret ➤ Arbejdsmarkedsreformerne vil sandsynligvis være utilstrækkelige på det nuværende stadium ➤ Liberaliseringen af gas- og el-markederne er blandt de laveste i EU ➤ Det største gennemførelses efterslæb for direktiver om det indre marked kombineret med et stort antal overtrædelsessager

	IRLAND	ITALIEN
Positivt	❖ Vækst på mellemlang sigt på 5% ❖ Høj og stigende produktivitet - et godt stykke over EU-gennemsnittet ❖ Signifikant fald i langtidslidigheden (1999-2002) ❖ Markant stigning i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Åbning for større konkurrence inden for telekommunikation og offentlig transport og nye konkurrenceregler på el- og gasmarkedet ❖ Største nedbringelse af antallet af udestående direktiver om det indre marked siden maj 2003 (32 direktiver)	❖ Største stigning i erhvervsinvesteringer (1999-2002) ❖ Iværksættelse af pensionsreformer på mellemlang sigt bebudet i efteråret 2003 ❖ Foranstaltninger til at øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet ❖ Gennemført reform af den primære og sekundære uddannelse og stigning i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Nedbringelse af gennemførelses efterslæbet for det indre marked og blandt de tre bedste i gennemførelsen af "Lissabon"-direktiverne
Negativt	➤ Et af de lande, der er dårligst placeret i EU med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne ➤ Største prisstigning fra 1999 til 2002 ➤ Bruttonationaludgifter til F&U under EU-gennemsnittet ➤ Største fald i erhvervsinvesteringer (1999-2002)	➤ Laveste samlede (55,5%) og kvindelige (42%) erhvervsfrekvens og højeste ledighed på 5,3% ➤ Betydeligt fald i arbejdskraftens produktivitet fra 1999 til 2003 ➤ Varig finansiel konsolidering endnu ikke opnået og de offentlige financers holdbarhed på længere sigt usikker ➤ Langsom liberalisering af servicesektoren og energimarkedet ➤ Stort antal overtrædelser af reglerne for det indre marked og stort gennemførelses efterslæb for direktiverne om det indre marked

	LUXEMBOURG	NEDERLANDENE
Positivt	❖ Højeste - omend faldende - relative produktivitet i EU ❖ Meget lav langtidsledighed ❖ Bedst placeret i EU med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne ❖ Højeste stigning i erhvervslivets internetadgang i 2002 ❖ Initiativer til at fremme iværksætterånden	❖ Betydelige bestræbelser for at konsolidere de offentlige finanser og gøre dem holdbare under den senere tids akutte økonomiske afmatning ❖ Meget lav langtidsledighed ❖ Foranstaltninger til at øge arbejdsmarkedets fleksibilitet, herunder oprettelsen af et innovationsråd ❖ Øgede beføjelser til de nederlandske konkurrencemyndigheder for at øge den effektive konkurrence ❖ Godt på vej til at nå Kyoto-målene
Negativt	➤ Tredjelaveste andel i EU af unge, der fuldfører en uddannelse, med faldende resultater i færdigheder (1999-2003) ➤ Meget lav erhvervsfrekvens for 55-64-årige uden planer om konkrete foranstaltninger ➤ Forsinkelser i reformeringen af konkurrenceloven ➤ Stort gennemførelses efterslæb for direktiverne om det indre marked og højeste antal af gennemførelser, der er forsinket med mere end to år	➤ Svag produktivitet i de senere år, til dels ringere konkurrenceevne i visse sektorer og dalende specialisering inden for højteknologisk fremstillingsvirksomhed ➤ Uligheden i aflønningsniveauet for mænd og kvinder i den private og den offentlige sektor over EU-gennemsnittet ➤ Faldende bruttonationaludgifter til F&U i 2001 ➤ Næsthøjeste stigning i gennemførelses efterslæbet for direktiver om det indre marked siden maj 2003

	ØSTRIG	PORTUGAL
Positivt	❖ Omfattende reform af det offentlige pensionssystem vedtaget ❖ Meget lav langtidsledighed ❖ Andelen af unge, der fuldfører en uddannelse, ligger med 85% et godt stykke over EU-gennemsnittet (1999-2003) ❖ Forenkling af reglerne for SMV'er og for virksomhedsstart ❖ Signifikant nedbringelse af gennemførelsesefterslæbet for direktiver om det indre marked	❖ Iværksættelse af foranstaltninger til fremme af ICT-brugen og F&U-udgifter og innovation ❖ Signifikant stigning i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Betydelig reduktion i gennemførelsesefterslæbet for direktiver om det indre marked; ingen direktiver er mere end to år forsinket ❖ "Quadros"-programmet yder finansiel kompensation til små og helt små virksomheder
Negativt	➤ Under EU-gennemsnittet for bruttonationaludgifter til F&U ➤ Erhvervsfrekvensen for ældre arbejdstagere signifikant under EU-gennemsnittet ➤ Gennemførelsesefterslæbet for direktiver om det indre marked fortsat højt ➤ Ringe placeret med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne ➤ Signifikant fald i erhvervsinvesteringerne (1999-2002)	➤ Alt for stort underskud, og de offentlige financers holdbarhed tvivlsom på grund af de forventede pensionsudgifter ➤ Dårlige resultater i uddannelsessystemet (trods nylige initiativer til forbedring af uddannelsens kvalitet) med højeste procentandel i EU af unge, der forlader skolen tidligt (det dobbelte af EU-gennemsnittet) ➤ Effektiv konkurrence på el-markedet endnu ikke sikret med gas- og el-priser blandt de højeste i EU ➤ Ringe placeret med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne

	FINLAND	SVERIGE
Positivt	❖ Indtager en førerposition i overgangen til en videnbaseret økonomi ❖ Reformforanstaltninger til forøgelse af erhvervsfrekvensen og for at undgå social udstødelse og et realistisk mål for erhvervsfrekvensen for de 55-64-årige ❖ Højeste andel i EU af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Efterslæbet i gennemførelsen af direktiverne om det indre marked under målet på 1,5%, ingen direktiver mere end to år forsinket ❖ Relativt godt placeret med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene	❖ Højeste stigning i bruttonationaludgifterne til F&U i 2001 ❖ Foranstaltninger til at holde ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet og fremme de unges deltagelse i arbejdsstyrken ❖ Højeste erhvervsfrekvens i EU for arbejdstagere på 55-64 år og næsthøjeste erhvervsfrekvens for kvinder (1999-2002) ❖ Indtager en førerposition i overgangen til en videnbaseret økonomi ❖ Godt placeret med hensyn til gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne
Negativt	➤ Priserne er blandt de højeste i EU og stigende (1999-2002) ➤ Begrænset konkurrence for tjenesteydelser, der ikke handles internationalt ➤ Fortsat høj strukturarbejdsløshed ➤ Tredjelaveste og faldende erhvervsinvesteringer (1999-2002)	➤ Priserne er blandt de højeste i EU på trods af et faldende prisniveau (1999-2002) ➤ Laveste erhvervsinvesteringer i EU, udvisende en fortsat nedgang (1999-2002) ➤ Svag konkurrence i nogle sektorer, navnlig i offentlige tjenesteydelser

	DET FORENEDE KONGERIGE
Positivt	❖ Lav langtidsledighed med en stigning i andelen af unge, der fuldfører en uddannelse (1999-2003) ❖ Øget kvalitet i de offentlige udgifter (til uddannelse og transport), herunder reforminitiativer til fremme af erhvervsuddannelse og grundlæggende færdigheder ❖ Godt placeret i gennemførelsen af Kyoto-målene og byrdefordelingsindikatorerne ❖ Gennemførelses efterslæb for direktiverne om det indre marked på under 1,5% ❖ Forøgelse af skattefordelen ved investering i F&U for store virksomheder og udpegning af prioritetsområder for produktivitetsforøgelse
Negativt	➤ Skuffende produktivitet trods en nylig forøgelse (1999-2003) ➤ Stigende offentligt underskud ➤ Forsinkelse i liberaliseringen af postmarkederne ➤ Skuffende bruttonationaludgifter til F&U i 2001 med næstlaveste sats for erhvervsinvesteringer i EU (1999-2002)

BILAG 3
UDESTÅENDE FORSLAG I LISSABON-AGENDAEN
FREM TIL MARTS 2005

LISSABON-STRATEGIEN - LOVGIVNINGSMÆSSIGT VEJKORT		
Rådet	Inden slutningen af indeværende parlamentsperiode (i april 2004)	Inden midtvejsrevisionen (i marts 2005)
Konkurrence	▪ EU-patent	▪ Anerkendelse af faglige kvalifikationer* ▪ Håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder* ▪ Samarbejde om forbrugerbeskyttelse* ▪ Urimelig handelspraksis* ▪ EU-patent (domstolsforslag og München-konventionen) ▪ Softwarepatenter ▪ Rammedirektiv om tjenesteydelser ▪ REACH
ØKOFIN	▪ Direktiv om gennemsigtighed ▪ Direktiv om investeringsservice	
Transport, telekommunikation, energi	▪ Anden jernbanepakke ▪ Sikkerhed til søs ▪ TEN transport	▪ Rammedirektiv om øko-design af energiforbrugende produkter* ▪ Energiforsyning og effektiv energiidnyttelse ▪ Tredje jernbanepakke ▪ Vejskat af tunge køretøjer (Eurovignette) ▪ e-Content ▪ Internet Safety Action Plan ▪ TEN energi
Beskæftigelse, socialpolitik, sundhed, forbrugere	▪ Forordning 1408/71 ▪ Europæisk sygesikringskort ▪ Vikararbejde	▪ Artikel 13-direktivet (uden for erhvervslivet)
Uddannelse og kultur		▪ Rammeprogram for livslang uddannelse ▪ Ny generation af programmer til perioden efter 2006
Miljø	▪ Miljøansvar ▪ Fleksibel Kyoto-mekanisme	▪ Aarhus-konventionen

* Fælles holdning inden juni 2004.